VLADİMİR İ. LENİN

1917 ŞUBAT DEVRİMİ

1917 Yazıları – 1

Türkçesi: Ferit Burak Aydar

Б

FERİT BURAK AYDAR

Ankara doğumlu. İstanbul Üniversitesi İngiliz Edebiyatı mezunu. Yayınlanmış çevirileri arasında Ian Watt'ın *Romanın Yükselişi* (Metis), Edward Said'in *Başlangıçlar* (Metis), John Reed'in *Balkanlarda Savaş* (Pencere), E.F. Keller'in *Toplumsal Cinsiyet ve Bilim* (Metis), Esra Özyürek'in *Modernlik Nostaljisi* (Boğaziçi Üniversitesi), P. de Man'ın *Körlük ve İçgörü* (Metis), A. Philips'in *Hep Vaat* (Metis) ve Arjun Appaduray'ın *Küçük Sayılardan Korkmak*'ı (Timsahkitap) sayılabilir. Ayrıca, şimdiye kadar 17 cilt olarak basılan ve aralarında *Devlet ve Devrim, Emperyalizm, Nisan Tezleri, Ulusların Kaderlerini Kendilerinin Tayin Hakkı* ve *'Sol' Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı*'nın da bulunduğu Lenin'in toplu eserlerini çevirmeye, bu çalışma içerisinde Lenin'den derlemeler hazırlamaya devam etmektedir.

Vladimir İ. Lenin

1917 ŞUBAT DEVRİMİ
1917 Yazıları – 1

Türkçesi: Ferit Burak Aydar

a

agorakitaplığı

Teori - 17

1917 Şubat Devrimi
1917 Yazıları – 1
Vladimir I. Lenin

Türkçe'ye çeviren: Ferit Burak Aydar
Kapak tasarım - mizanpaj: Sibel Yurt

Birinci Basım: Haziran 2012

ISBN: 978-605-103-162-0

Baskı ve Cilt: Ceylan Matbaası
Güven İş Merkezi, B Blok, No 318
Topkapı/İstanbul
Tel: (0212) 613 10 79

AGORA KİTAPLIĞI
Sertifika no: 12761
Kuloglu Mah. Turnacıbaşı Cad.
No: 54, Çukurcuma-Beyoglu/İSTANBUL
Tel: (0212) 243 96 26 - (0212) 251 37 04 Fax: (0212) 243 96 28
www.agorakitapligi.com
e-posta agora@agorakitapligi.com

İÇİNDEKİLER

DERLEMEYE DAİR

"1917 Yazıları", Lenin'in devrimin başladığı Şubat (bugünkü takvimle, 8 Mart) ayından iktidarın alındığı 25 Ekim (bugünkü takvimle, 7 Kasım) tarihine kadar kaleme aldığı yazıları kapsamaktadır. Daha öncesinde *Nisan Tezleri* ve *Uzaktan Mektuplar* derlemelerinde yayınlanmış bu döneme ait yazılar ve broşür büyüklüğündeki eserler ayrıca basılacağından derlemelere alınmamıştır. Lenin'in 9 Ocak tarihli bir konuşmasından konuyla ilgili bir parçaysa elinizdeki kitabın ilk yazısıdır.

"1917 Yazıları" derlemesi dört ciltten oluşmaktadır. *1917 Şubat Devrimi* adını taşıyan ilk cilt Şubat ayından ilk Geçici Hükümet'in dağıldığı ve Bolşevikler haricindeki anaakım sosyalistlerin ilkesel duruşlarını terk ederek hükümete katıl-

ma kararı aldıkları 18 Mayıs tarihine kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Derlemedeki yazılar bazı istisnalar haricinde kronolojik sıraya göre yayınlanmıştır. Örneğin "İ.G. Çereteli ve Sınıf Mücadelesi" yazısı 12 Mayıs'ta yayınlanmış olmasına karşın, Mayıs-Temmuz arası dönemin kilit ismi Menşevik Çereteli ve onun 'devrimci savunmacılık' kavramının öneminden ötürü *Tüm İktidar Sovyetlere* başlıklı ikinci derlemeye alınmıştır.

F.B.A.

Mart 2012

1917 ŞUBAT DEVRİMİ
1917 Yazıları – 1

1905 DEVRİMİ ÜZERİNE KONFERANS*

Ocak 1917

[...] Gelecek Avrupa devrimindeki yaklaşan savaşımların biçim ve sebepleri Rusya devriminin biçimleriyle kuşkusuz birçok açıdan farklılık gösterecektir.

Gelgelelim Rusya devrimi -tam da yukarıda bahsettiğim somut anlamdaki proleter niteliğinden ötürü- önümüzdeki Avrupa devriminin *girizgâhıdır*. Kuşkusuz bu yaklaşan devrim ancak bir proleter devrimi olabilir, üstelik kelimenin daha derin bir anlamında, yani içeriği bakımından da bir proleter, sosyalist devrim. Bu yaklaşan devrim daha da büyük ölçüde iki

---

*) Bu konuşma 9 (22) Ocak 1917'de Zürih Halkevi'nde genç işçilerin bulunduğu bir toplantıda Almanca olarak yapılmıştı. Lenin konuşma metnini 1916'nın sonlarına doğru hazırlamaya başlamıştı. (ç.n.)

şeyi gösterecektir: Bir yandan, ancak şiddetli savaşımlar, ancak iç savaşlar insanlığı sermayenin boyunduruğundan kurtarabilir; diğer yandan, ancak sınıf bilinçli proleterler sömürülenlerin ezici çoğunluğuna önderlik edebilir ve edecektir.

Avrupa'da şu an var olan ölüm sessizliği bizi aldatmasın. Avrupa devrime gebedir. Emperyalist savaşın korkunç dehşeti, hayat pahalılığının yol açtığı sıkıntılar her yerde devrimci bir ruh hali yaratıyor; egemen sınıflar, burjuvazi ve onun uşağı olan hükümetlerse büyük altüst oluşlar olmadan asla kurtulamayacakları bir uçuruma her geçen gün daha da hızla yuvarlanıyorlar.

Nasıl ki 1905'te Rusya'da çarlık hükümetine karşı bir halk ayaklanması proletaryanın önderliğinde bir demokratik cumhuriyet kurma amacıyla başladıysa, aynı şekilde Avrupa da önümüzdeki yıllar tam da bu yağmacı savaştan ötürü mali sermayenin iktidarına, büyük bankalara ve kapitalistlere karşı proletaryanın önderliğinde halk ayaklanmalarına sahne olacaktır ve bu ayaklanmaların burjuvazinin mülksüzleştirilmesi ve sosyalizmin zaferinden başka bir sonucu olamaz.

Biz eski kuşakların ömrü, yaklaşan devrimin son kavgalarını görmeye vefa etmeyebilir. Ama İsviçre ve bütün dünya sosyalist hareketinde harikulade bir şekilde çalışan gençliğin, yaklaşan proleter devriminde yalnızca kavga verme değil, aynı zamanda kazanma bahtına da erişeceğine dair umudumu ve güvenimi ifade edebilirim.

9 (22) Ocak 1917'den önce Almanca yazıldı;
ilk kez 22 Ocak 1925'te *Pravda*'nın 18. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 23, s. 252-253 (parça).

TASLAK TEZLER*

4 (17) Mart 1917

Şu an, 17 Mart 1917 itibariyle Rusya'dan Zürih'e ulaşan haberler çok sınırlı olduğundan ve ülkemizdeki olaylar çok hızlı geliştiğinden, duruma ilişkin her türlü değerlendirmenin çok ihtiyatlı olması şarttır.

Dünkü haberler çarın halihazırda feragat ettiğini ve yeni, Oktobrist-Kadet hükümetin şimdiden Romanov hanedanıyla anlaştığını yazıyordu. Bugünse İngiltere'den çarın henüz fera-

*) Devrim haberi Lenin'e 2 (15) Mart 1917'de ulaştı. Çarlığın yıkıldığı ve Geçici Hükümet'in kurulduğu haberleri 4 (17) Mart 1917 akşamında *Zürcher Post* ve *Neue Zürcher Zeitung* gazetelerinde yayınlanmıştı. Lenin, devrimde proletaryanın görevleri üzerine birtakım tezler karalamış ve bu tezler Rusya'ya dönen Bolşeviklere ulaştırılmak üzere Stockholm üzerinden Oslo'ya gönderilmişti. (ç.n.)

gat etmediğine ve nerede olduğunun bilinmediğine dair haberler geliyor. Demek ki monarşiyi ihya etmek için direniş sergilemeye, bir parti, belki de bir silahlı güç toparlamaya çalışıyor. Eğer çar Rusya'dan kaçmayı ya da silahlı kuvvetlerin bir kısmını yanına çekmeyi başarırsa, halkı kandırmak adına, bir manifesto yayınlayıp, Almanya'yla derhal ayrı bir barış antlaşması imzalandığını ilan edebilir!

Hal böyle olunca, proletaryanın görevi oldukça çetrefillidir. Proletaryanın çarlık gericiliğine karşı sıkı bir direniş sergilemek ve çarlık monarşisini temize havale etmek için en etkili şekilde örgütlenmesi, bütün güçlerini derleyip toparlaması, silahlanması ve kır ve kentteki emekçi kitlelerin bütün kesimleriyle ittifakını güçlendirip yaygınlaştırması şarttır.

Akılda tutulması gereken bir diğer etken de St. Petersburg'da iktidarı ele geçirmiş, daha doğrusu muzaffer, kahramanca ve amansız bir mücadele yürüten proletaryadan iktidarı gasp etmiş olan yeni hükümetin liberal burjuvalar ile toprak sahiplerinden oluşuyor olmasıdır. Bunların başını, demokrat köylülerin ve muhtemelen, enternasyonalizmi unutmuş ve burjuva yola sapmış işçi kesimlerinin sözcüsü sıfatıyla Kerenski çekmektedir. Yeni hükümet Almanya'yla emperyalist savaşın, yani İngiliz ve Fransız emperyalist hükümetleriyle ittifak halinde yürütülen savaşın, yabancı ülke topraklarının (Ermenistan, Galiçya, İstanbul, vb.) yağmalanması ve fethi için yürütülen savaşın yeminli savunucuları ve destekçilerinden oluşmaktadır.

Yeni hükümet Rusya halklarına (ve savaşta ilhak ettiğimiz uluslara) ne barış, ne ekmek, ne de tam özgürlük verebilir. Bu yüzden, işçi sınıfı sosyalizm ve barış mücadelesini sürdürmeli ve bu amaçla yeni durumdan yararlanarak, görüşlerini kitleler arasında olabildiğince geniş kesimlere anlatmalıdır.

Yeni hükümet halka barış veremez, çünkü kapitalistlerle toprak sahiplerinin temsilcisidir ve İngiliz-Fransız kapitalistlerine antlaşmalarla ve mali yükümlülüklerle bağlıdır. Bu yüzden, Rusya sosyal-demokrasisi enternasyonalizme sadık kalırken, her şeyden önce ve öte, barış isteyen halka barışın bu hükümetle gelmeyeceğini, bu hükümetin halka ilk çağrısında (17 Mart) esas, başlıca mesele olan barıştan bahsetmeye tenezzül bile etmediğini açıklamalıdır. Bu hükümet çarlığın İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya, vb. ile imzaladığı yağmacı antlaşmaları gizli tutuyor. Savaş programı hakkındaki doğruları, yani savaşın sürdürülmesinden, Almanya'ya karşı savaştan yana olduğunu halktan gizlemek istiyor. Halkın şu can alıcı ihtiyacını karşılayacak durumda değildir: Bütün muharip ülkelere derhal, doğrudan ve dürüstçe ateşkes teklif etmek ve bu ateşkesi bütün sömürgelerin ve bağımlı ya da eşit olmayan ulusların tam bağımsızlıklarına kavuşmalarına dayalı bir barışla taçlandırmak. Bunun için öncelikle kır nüfusunun en yoksul kesimiyle ve ardından, savaşan bütün ülkelerin devrimci işçileriyle birlik içinde hareket eden bir işçi hükümeti şarttır.

Yeni hükümet halka ekmek veremez. Dahası, hiçbir özgürlük kıtlıktan ve mevcut stokların verimsiz dağıtımından ötürü ve hepsinden önemlisi, toprak sahipleri ve kapitalistlerin bu stoklara el koymalarından ötürü açlıktan kırılan kitlelerin ihtiyacını karşılayamaz. Halka ekmek vermenin yolu toprak sahiplerine ve kapitalistlere karşı devrimci önlemlerden geçer ve bu tür önlemleri ancak bir işçi hükümeti alabilir.

Son olarak, yeni hükümet halka tam özgürlük verecek durumda değildir, oysa 17 Mart manifestosunda siyasal özgürlükten başka bir şeyden bahsetmiyor ve önemi daha az olan

diğer konularda sessizliğini koruyor. Yeni hükümet daha şimdiden Romanov hanedanıyla anlaşmaya çalışıyor, zira halkın iradesini çiğneyerek Romanov'ları tanıyacağını belirtmiştir. Buna göre, II. Nikola tahtı oğluna devredecek ve Romanov ailesinden biri naip olarak atanacaktır. Yeni hükümetin manifestosunda vaat edilmedik özgürlük yoktur, ama subayların, vb. askerler tarafından seçilmesi, St. Petersburg, Moskova ve diğer şehir meclisine gerçekten genel oy hakkı (yani, yalnızca erkeklere oy hakkı değil) temelinde seçimler, bütün devlet ve kamu binalarını halk toplantılarına açmak, bütün yerel kurumlara ve *zemstvo*'lara* yine gerçekten genel oy hakkı temelinde seçimler yapmak, yerel hükümet organlarının hakları üzerindeki her türlü sınırlamayı kaldırmak, yerel hükümet organlarını denetlemek için atanmış bütün memurları kovmak, yalnızca din özgürlüğü değil, aynı zamanda dinsiz olma özgürlüğünü de tanımak, okullarla kiliseyi derhal ayırmak ve devlet görevlilerinin kontrolünden kurtarmak ve benzeri özgürlükleri derhal hayata geçirme gibi doğrudan ve koşulsuz görevini yerine getirmeyi başaramamıştır.

Yeni hükümetin 17 Mart manifestosu müthiş bir güvensizlik yayıyor, zira yalnızca vaatlerden oluşuyor ve hemen hayata geçirilebilecek ve geçirilmesi gereken hayati önlemlerden birini bile hemen uygulamaya koymaktan bahsetmiyor.

Yeni hükümetin programı sekiz saatlik işgünü ya da işçilerin durumunu ilerletecek diğer ekonomik önlemlerden herhangi birini içermiyor. Köylülere toprak hakkında, bütün büyük mülklerin köylülere tazminatsız devri hakkında tek kelime etmiyor. Yeni hükümet bu hayati meselelerde sessizliğini

*) *Zemstvo*: Rusya'da on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında kurulmuş ve esasen büyük toprak sahiplerini temsil eden yerel meclisler. (ç.n.)

korumakla kapitalistlerin ve toprak sahiplerinin temsilcisi olduğunu ortaya sermiş oluyor.

Ancak köylü nüfusunun ezici çoğunluğuna, tarım emekçilerine ve yoksul köylülere yaslanan ve dahası savaşan bütün ülkelerin devrimci işçileriyle omuz omuza veren bir işçi hükümeti halka ekmek, barış ve tam özgürlük verebilir.

Dolayısıyla, devrimci proletarya 1 (14) Mart devrimini bu çok önemli yolunda ancak ilk zaferi olarak görebilir, ama hiçbir şekilde tam zaferi olarak göremez. Proletaryanın görevi demokratik cumhuriyet ve sosyalizm uğruna savaşa devam etmekten başka bir şey olamaz.

Bunu yapmak için, proletarya ve RSDİP [Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi] her şeyden öte yeni hükümetin sunduğu ve ancak sürekli, azimli ve sebatkâr devrimci mücadeleyle garanti altına alınıp yaygınlaştırılabilecek olan nispi ve kısmi özgürlükten yararlanmalıdır.

Mevcut hükümet ve onun yakıcı meselelere karşı gerçek tutumu hakkındaki hakikat kır ve kentteki bütün emekçi kitlelere ve ayrıca orduya açıklanmalıdır. İşçi Temsilcileri Sovyetleri kurulmalı, işçiler silahlandırılmalıdır. Proleter örgütleri orduya (öyle ya, yeni hükümet orduya da siyasal haklar vaat etmedi mi?) ve kırsal bölgelere de yayılmalıdır. Özelde tarım emekçileri için ayrı sınıf örgütleri kurulmalıdır.

Ancak bu doğruyu nüfusun en geniş kesimlerine anlatarak, ancak onları örgütleyerek devrimin bir sonraki aşamasında tam zaferi ve iktidarın bir işçi hükümeti tarafından ele geçirilmesini garanti altına alabiliriz.

Devrimci dönemde ve savaşın şiddetli derslerinin etkisi altında kitlelerin olağan döneme kıyasla çok daha kısa bir zamanda kavrayabilecekleri bu görevin yerine getirilmesi prole-

taryanın devrimci partisinin ideolojik ve örgütsel açıdan bağımsız olmasını gerektirir. Proletarya enternasyonalizme sadık kalmalı ve mevcut yağmacı emperyalist savaşta 'anavatan savunması' laflarıyla halkı kandırmayı amaçlayan sahte burjuva lafazanlıklarına prim vermemelidir.

Yalnızca bu hükümet değil, demokrat bir burjuva cumhuriyetçi hükümet bile, sırf Kerenski ve diğer Narodnik ve 'Marksist' sosyal-yurtseverlerden oluşsa bile, halkı emperyalist savaştan kurtarıp barışı güvence altına alamaz.

Bu yüzden, ne işçiler arasındaki savunmacılarla, ne Gvozdyev-Potresov-Çenkeli-Kerenski, vb. eğilimiyle, ne de Çeidze ve diğerleri gibi bu kritik meselede yalpalayan ve muğlak bir tutum almış olan kişilerle güçbirliği, ittifak ya da antlaşma söz konusu olabilir. Bu antlaşmalar kitlelerin aklına yalan tohumları ekerek onları emperyalist Rus burjuvazisine bağımlı kılmakla kalmayacak, aynı zamanda proletaryanın halkı emperyalist savaştan kurtarma ve tüm ülkelerin işçi hükümetleri arasında gerçekten kalıcı bir barış antlaşmasını teminat altına alma konusundaki öncü rolünü de zayıflatacak, sarsacaktır.

İlk kez 1924'te *Lenin Miscellany II*'de yayınlandı;
Collected Works, C. 23, s. 287-291.

RUSYA'YA DÖNEN BOLŞEVİKLERE TELGRAF*

6 (19) Mart 1917

Taktiklerimiz: Yeni hükümete ne zerrece güveniriz ne de destek veririz; Kerenski özellikle şüpheli; tek garanti proletaryanın silahlandırılması; Petrograd Şehir Meclisi için derhal seçimler; diğer partilerle uzlaşmaya hayır. Bu telgrafı Petrograd'a yollayın.

Ulyanov

19 (6) Mart 1917'de Fransızca yazıldı;
ilk kez 1930'da *Lenin Miscellany XIII*'te yayınlandı;
Collected Works, C. 23, s. 292.

---

*) Bu telgraf Stockholm ve Oslo'dan Rusya'ya dönen Bolşeviklerle iletişim kurmak amacıyla İsveçli bir sosyal-demokrat olan Stockholm'deki Lundström'e çekildi. Petrograd'a 13 (26) Mart 1917'de ulaştı ve Y.B. Bosh tarafından Rusya'daki Merkez Komite toplantısında ve aynı gün Petrograd Parti Komitesi Yürütme Kurulu toplantısında okundu. (ç.n.)

ESİR KAMPLARINDAKİ YOLDAŞLARIMIZA

Mart 1917

Yoldaşlar! Rusya'da devrim oldu!

Petrograd ve Moskova işçileri büyük özgürlük hareketinin yine en ön safında yer aldılar. İşçiler bir siyasal grev gerçekleştirdiler. Sokaklarda kızıl bayraklarla yürüdüler. Çarlık polisine, jandarmaya ve ordunun hemen halkın yanında saf tutmayan küçük bir kesimine karşı aslanlar gibi savaştılar. Yalnızca Petrograd'da 2 binden fazla işçi öldü ya da yaralandı. Rusya işçileri ülkemize özgürlüğü kanları pahasına getirdiler.

İşçiler ekmek, özgürlük ve barış talep ettiler.

Ekmek, çünkü bu soyguncu savaşa katılan hemen her ülkede olduğu gibi, Rusya halkı açlıktan kıvranmaktadır.

Özgürlük, çünkü çarlık hükümeti savaştan istifade ederek nihayet bütün Rusya'yı büyük bir hapishaneye çevirmiştir.

Barış, çünkü Rusya işçileri, tıpkı diğer bütün ülkelerin sınıf bilinçli işçileri gibi, bir avuç zenginin çıkarları uğruna ölmek, taht sahibi olan ve olmayan çapulcular tarafından başlatılmış olan bu cinai savaşı sürdürmek istemiyorlar.

Ayaklanan işçilere Petrograd ve Moskova garnizonlarındaki çoğu asker de katıldı. Asker üniformalı işçi ve köylüler üniformasız işçi ve köylülere kardeşlik eh uzattılar. Subayların vicdan sahibi kesimi devrime katıldı. Halka karşı gelmeye çalışan subaylarsa askerler tarafından öldürüldü.

Devrimi işçiler ve askerler yaptı. Ama diğer devrimlerde de çoğu zaman olduğu gibi, iktidarı hemen burjuvazi ele geçirdi. Ezici çoğunluğu toprak sahipleri ile kapitalistlerden oluşan devlet *Duma*'sı, çar II. Nikola'yla anlaşabilmek için elinden gelen her şeyi yaptı. Petrograd sokaklarında iç savaşın olanca şiddetiyle sürdüğü son anda bile devlet *Duma*'sı çara ardı ardına telgraflar yollayarak tahtım kurtarmak adına küçük tavizler vermesi için rica minnet ediyordu. *Çarı*, *ayaklanan işçiler ve askerler devirdi*, devlet *Duma*'sı (toprak sahipleri ve zenginlerin *Duma*'sı) değil. Ama yeni, Geçici Hükümet'i devlet *Duma*'sı atadı.

Yeni hükümet liberal kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin temsilcilerinden oluşuyor. Hükümetteki esas koltuklara şu isimler oturmuştur: Bir büyük toprak sahibi olan, aşırı ılımlı liberal Prens Lvov; Stolipin'in ortaklarından, devrimcilerin askeri mahkemelerde yargılanmasına onay vermiş olan A. Guçkov; milyoner bir şeker baronu olan Tereşçenko; çar Nikola ve güruhu tarafından ülkemizin sürüklendiği yağmacı savaşı her zaman desteklemiş ve desteklemeye devam

eden Milyukov. 'Demokrat' Kerenski ise, salt bir 'halk' hükümeti görüntüsü çizmek ve Guçkov'larla Lvov'lar halka karşı iş *yaparken* halkı şaşaalı, ama içi boş laflarla uyutacak bir 'demokrat' konuşmacıya sahip olmak adına hükümete alınmıştır.

Yeni hükümet soyguncu savaşı devam ettirmek istiyor. Bu hükümet, tıpkı Alman kapitalistleri gibi, savaşı 'sonuna kadar götürmeye' ve yağmanın en iyi kısmını kendilerine ayırmaya kararlı olan Rus, İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin temsilcisidir. Yeni hükümet Rusya'ya barış getiremez, zaten böyle bir derdi de yoktur.

Yeni hükümet büyük toprak mülklerini halka devretmek ya da savaşın yükünü zenginlerin sırtına yüklemek istemiyor. Bu yüzden, bu hükümet halka ekmek veremez. İşçiler ve genel olarak yoksul nüfus tıpkı öncesinde olduğu gibi açlıkla terbiye edilmek isteniyor.

Yeni hükümet kapitalistlerden ve toprak sahiplerinden oluşuyor. Rusya'ya tam özgürlük vermek istemiyor. Ayaklanan işçi ve askerlerin baskısı altında, Rusya'nın nasıl yönetilmesi gerektiğini kararlaştırmak üzere bir kurucu meclis toplama kararı aldı. Ama zaman kazanmak ve ardından, benzer hükümetlerin daha öncesinde defalarca yaptığı gibi, halkı aldatmak için kurucu meclis seçimlerini ertelemeye çalışıyor. Bu hükümet Rusya'nın demokratik cumhuriyet olmasını istemiyor. Tek istediği, kötü çar II. Nikola yerine güya iyi çar Mihail'i getirmektir. Rusya'nın Rusya halkı tarafından değil, burjuvaziyle el ele verecek yeni bir çar tarafından yönetilmesini istiyor.

İşte yeni hükümet budur.

Ama onun hemen yanı başında, Petrograd'da yavaş yavaş yeni bir hükümet şekilleniyor: İşçi ve askerler her bin işçi ya da askerin bir temsilcisini seçip gönderdiği kendi Sovyetlerini

kurdular. Sovyet, Taurida Sarayı'nda toplanıyor ve şu an bini aşkın üyeye sahip. Ve bu Sovyet gerçekten halkı temsil ediyor.

Sovyet ilk başta belli yanlışlar yapabilir. Ama yüksek ve gür bir sesle barış, ekmek ve demokratik cumhuriyet talep etmeye başlayacaktır.

İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, Kurucu Meclis'in *derhal* toplanması ve gerek seçimlere gerekse savaş ve barış meselesinin kararlaştırılmasına askerlerin de katılması konusunda ısrar etmektedir. Çar ve toprak sahiplerine ait olan toprağın köylülere aktarılmasında ısrar etmektedir. Cumhuriyetin ilanında ısrarcıdır ve yeni, 'iyi' bir çar laflarına karnı toktur. Bütün erkek ve kadınlara genel ve eşit oy hakkı talep etmektedir. Çar ve çariçenin tutuklanmasını sağlamıştır. Sovyet, yeni hükümetin her adımını denetleyecek ve aslında gerçek hükümet görevi görecek olan bir denetleme komitesi atamak istemektedir. Sovyet, kapitalistlere ortak saldırı amacıyla diğer bütün ülkelerin işçileriyle ittifak için çabalamaktadır. Birçok devrimci işçi yeni elde edilen özgürlükten yararlanarak, savaşı sonlandırmak amacıyla askerlerle ortak eylem örgütlemek, halkın haklarını güvence altına almak ve Rusya'nın özgürlüğünü tahkim etmek için cepheye koşmuştur. Sosyal-demokrat gazete *Pravda* Petrograd'da yeniden yayınlanmaya başlamış olup, işçilere bütün bu büyük görevleri yerine getirmelerinde yardımcı olmaktadır.

İşte yoldaşlar, bugün durum budur.

Sizler savaş esirleri olarak bütün bu olup bitenlere kayıtsız kalamazsınız. Belki de çok yakında karşı karşıya kalacağınız büyük göreve hazırlanmanız gerekiyor.

Rusya'da özgürlüğe düşman olanlar bazen size bel bağlıyorlar. Diyorlar ki, "İki milyon Rus savaş esiri var; bunlar yur-

da döndüklerinde çarın yanında yer alırlarsa, Nikola ya da 'aziz' kardeşini yeniden tahta çıkartabiliriz" Tarihte, dünün düşmanlarının, devrik bir çarla barış imzaladıktan sonra kendi halkıyla savaşmasına yardım edebilmesi için tutsak askerlerini iade ettiği birçok örnek vardır.

Yoldaşlar, fırsat bulduğunuz her yerde ülkemizde gerçekleşen büyük olayları tartışın. Rusya askerlerinin en iyi kesimiyle birlikte saf tuttuğunuzu, başınızda bir çar istemediğinizi, özgür bir cumhuriyeti, büyük toprak mülklerinin köylülere tazminatsız devrini, sekiz saatlik işgününü, Kurucu Meclis'in derhal toplanmasını var gücünüzle talep edin. Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin yanında yer aldığınızı, Rusya'ya geri döndüğünüzde çarın yanında değil, karşısında, toprak sahiplerinin ve zenginlerin yanında değil, karşısında yer alacağınızı beyan edin.

İmkân bulduğunuz her yerde yukarıdaki talepleri onaylayan kararlar alın, daha geri bilinçli yoldaşlarınıza ülkemizde gerçekleşen büyük olayların ne anlama geldiğini açıklayın.

Gerek savaştan önce gerekse savaş sırasında ve savaş esiri olarak yeterince ıstırap çektiniz. Şimdi daha güzel günlere ilerliyoruz. Özgürlük şafakta göründü. Rusya'ya devrimin bir ordusu olarak, halkın ordusu olarak dönün, çarın ordusu olarak değil. 1905'te de Japonya'dan dönen savaş esirleri en büyük özgürlük savaşçıları olmuşlardı.

Yurda döndüğünüzde ülkenin dört bir tarafına dağılacaksınız. Rusya'nın bütün ücra köşelerine, açlık, vergiler ve aşağılanmadan ötürü çok çekmiş olan her Rus köyüne özgürlük mesajını taşımalısınız. Köylü kardeşlerinizi bilinçlendirin, cehaleti köylerden defedin, yoksul köylülere kır ve kentteki işçileri şanlı mücadelelerinde destekleme çağrısı yapın.

Rusya işçileri bir cumhuriyet elde ettikten sonra, diğer bütün ülkelerin işçileriyle birleşecek ve bütün insanlığı cüretkâr adımlarla *sosyalizme*, yani zengin-yoksul ayrımının olmadığı, bir avuç zenginin bundan böyle milyonlarca insanı ücretli kölesi haline getiremeyeceği bir düzene götürecektir.

Yoldaşlar, biz ilk fırsatta yurda dönüp kardeşlerimizin, işçi ve askerlerin mücadelelerine omuz vereceğiz. Ama Rusya'da da sizi unutmayacağız. Özgür Rusya'dan size kitap, gazete ve ülkemizde olup bitenlere dair haberler yollayacağız. Size yeterli para ve gıda verilmesini talep edeceğiz. Ve ayaklanmış işçi ve askerlere şunu söyleyeceğiz: Esir kamplarında çürümeye terk edilmiş olan kardeşlerinize güvenebilirsiniz; onlar halk çocuğudur ve özgürlük ve cumhuriyet için çara karşı yürütülen mücadelede sizinle omuz omuza vereceklerdir.

Sotsial-Demokrat Yazı Kurulu

Mart 1917 ortalarında yazıldı;
1917'de broşür halinde yayınlandı;
Collected Works, C. 23, s. 343-349.

RUSYA'DA DEVRİM VE BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİNİN GÖREVLERİ

12 (25) Mart 1917

İşçi yoldaşlar!

Sosyalizme sadık kalmış ve vahşi, hayvani savaş histerisine kendini kaptırmamış olan sosyalistlerin tahminleri doğru çıktı. Farklı ülkelerin kapitalistleri arasındaki yağmacı dünya savaşının sebep olduğu ilk devrim başladı. Emperyalist savaş, yani kapitalistlerin yağma paylaşımı için, zayıf ulusları boğazlamak için yürüttükleri savaş iç savaşa, yani işçilerin kapitalistlere karşı, emekçilerin ve ezilenlerin ezenlerine karşı, çarlara ve krallara karşı, toprak sahipleri ve kapitalistlere karşı savaşma, insanlığın savaşlardan, kitlelerin yoksulluğundan, insanın insan tarafından ezilmesinden tamamen kurtuluşu için savaşma dönüşmeye *başlamıştır*

Devrimi -meşru ve haklı olan yegâne savaşı, ezilenlerin ezenlere karşı bu büyük savaşını- *ilk* başlatan olma onuru ve bahtı Rusya işçilerine nasip oldu.

St. Petersburg işçileri çarlık monarşisini dize getirdiler. Ayaklanmalarını makineli tüfeklere karşı silahsız başlatan işçiler, polise ve çarlık ordularına karşı kahramanca mücadelelerinde St. Petersburg garnizonuna bağlı askerlerin çoğunluğunu yanlarına çekmeyi başardılar. Aynısı Moskova'da ve diğer şehirlerde de yaşandı. Ordular tarafından yüzüstü bırakılan çar teslim olmak zorunda kaldı: Kendisi ve oğlu adına bir feragatname imzaladı. Tahtın kardeşi Mihail'e devredilmesini teklif etti.

Devrimin müthiş hızı, İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin doğrudan yardımı, St. Petersburg'daki işçi *kitlelerin* ve halkın yetersiz sınıf bilinci, Rus toprak sahipleri ve kapitalistlerin örgütlü ve hazırlıklı olmalarından ötürü, iktidarı *onlar* ele geçirdiler. Yeni Rus hükümetinde ('Geçici Hükümet') kilit mevkiler, başbakanlık ile içişleri ve savaş bakanlığı Lvov ve Guçkov'a, yani Kanlı Nikola ve Cellat Stolipin'e 1905 Devrimi'ni ezmesi, toprak ve özgürlük uğruna savaşan işçi ve köylüleri kurşuna dizip sallandırması için elinden gelen yardımı sunmuş olan Oktobristlere verildi. Daha önemsiz bakan koltuklarıysa Kadetlere verildi: Dışişleri bakanı Milyukov oldu; eğitim bakanı Manuilov, tarım bakanıysa Şingaryov. Çok kıytırık bakanlıklardan biri olan adalet bakanlığı koltuğuysa tatlı dilli Trudovik Kerenski'ye verildi, ne de olsa halkı boş vaatlerle sakinleştirmesi, şaşaalı laflarla kandırması, İngiliz ve Fransız kapitalistleriyle el ele vererek yağmacı savaşı (İngiliz-Fransız kapitalistlerine Alman kapitalistlerinden aldıkları yağmayı -Almanya'nın Afrika'daki bütün sömürgelerini- *elinde tutmasını* ve aynı zamanda Alman soyguncu kapitalistlerinin ele geçirdi-

ği yağmaları -Fransa'nın bir kısmı, Belçika, Sırbistan, Romanya, vb.- *telafi etme* imkânı sağlayan savaşı) sürdürme derdinde olan toprak sahipleri ve kapitalistlerin hükümetiyle barıştırmak için ona ihtiyaçları var.

İşçiler elbette böyle bir hükümete güvenemezlerdi. Çarlık monarşisini *barış*, *ekmek* ve *özgürlük* kavgasında devirdiler. Guçkov, Milyukov ve şürekâsının neden emekçi kitlelerin zaferini gasp edebildiğini hemen gördüler. Bunun sebebi Rus toprak sahipleri ve kapitalistlerin hazırlıklı ve örgütlü olmalarıydı; ellerinin altında sermayenin gücü, hem Rus kapitalistlerinin hem de dünyanın en zengin kapitalistleri olan İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin *serveti* vardı. İşçiler barış, ekmek ve özgürlük uğruna savaşabilmek için emekçi sınıfların, işçi, asker ve köylülerin *örgütlenmek*, saflarını sıklaştırmak, kapitalistlerden *bağımsız olarak* ve kapitalistlere *karşı* birleşmek zorunda olduğunu daha baştan fark ettiler.

Bu yüzden, çarlık monarşisini deviren St. Petersburg işçileri hemen *kendi* örgütlerini, *İşçi Temsilcileri Sovyetlerini* kurdular, hemen onu güçlendirmeye ve yaygınlaştırmaya giriştiler, *bağımsız* İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri kurmaya giriştiler. Devrimden yalnızca birkaç gün sonra, St. Petersburg İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti asker üniforması giymiş *1.500'den fazla* işçi ve köylü temsilcisini kucaklıyordu. Demiryolu işçileri ve bütün emekçi halk arasında öyle büyük bir güvene mazhardı ki, gerçek bir *halk hükümeti* haline gelmeye başladı.

Guçkov-Milyukov'un en sadık dostları ve hamileri bile, İngiliz-Fransız yağmacı sermayesinin en sadık bekçi köpekleri bile, İngiliz kapitalistlerinin en zengin gazetesi *The Times*'ın kadrolu muhabiri Robert Wilson ve Fransız kapitalistlerinin

en zengin gazetesi *Le Temps*'ın kadrolu muhabiri Charles Rivet bile İşçi Temsilcileri Sovyetlerine hakaretler yağdırmalarına karşın, *Rusya'da iki hükümet olduğunu* kabul etmek zorunda kaldılar. Bunlardan biri 'herkesçe' (aslında, *zenginler* arasındaki herkesçe) kabul gören Guçkov ve Milyukov'ların toprak sahibi ve kapitalist hükümeti. Diğeriyse *'hiç kimse'* (varlıklı sınıflar arasında hiç kimse) tarafından kabul görmeyen işçi ve köylülerin hükümeti: *Tüm* Rusya'da İşçi Sovyetleri ve Köylü Temsilcileri Sovyetleri kurmaya çalışan St. Petersburg İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti.

Gelin bu iki hükümetin söylemlerine ve icraatlarına birlikte bakalım.

1) *Lvov-Guçkov-Milyukov'un toprak sahibi ve kapitalist hükümeti ne yapıyor?*

Sağa sola parlak vaatler saçıyor. Rusya halkına sınırsız özgürlük vaat ediyor. Rusya'nın yönetim biçimini belirlemek için ulusal bir Kurucu Meclis toplayacağını vaat ediyor. Kerenski ve Kadet liderleri demokratik cumhuriyetten yana olduklarını beyan ediyorlar. Guçkov ve Milyukov'lar teatral devrimciliğin eşi menendi bulunmaz erbaplarıdır. Reklam makineleri tam gaz çalışıyor. Peki, ya *icraat*?

Yeni hükümet vaatlerde bulunurken, gerçekte çarın ailesiyle, hanedanla monarşiyi ihya etmek amacıyla müzakereler yürütmüştür. Mihail Romanov'u naip, yani geçici çar olması için davet etmiştir. Eğer Guçkov ve Milyukov'lar St. Petersburg sokaklarını arşınlayan ve bayraklarına "Toprak ve Özgürlük! Despotlara Ölüm!" yazan, süvari birlikleriyle birlikte Duma'nın önündeki meydanda toplanıp "Yaşasın Bütün Ülkelerin Sosyalist Cumhuriyetleri" pankartları açan işçiler ta-

rafından durdurulmamış olsalardı, Rusya'da monarşi yeniden kurulacaktı. Guçkov ve Milyukov'ların müttefiki olan Mihail Romanov, bu durum karşısında teklifi reddedip, tahta Kurucu Meclis tarafından seçilmeyi beklemenin akıllıca olacağını anladı ve Rusya -şimdilik- cumhuriyet olarak kaldı.

Hükümet eski çarı özgürlüğünden mahrum bırakmadı. İşçiler çarı zorla tutuklattılar. Hükümet ise ordunun kumandasını Nikolay Nikolayeviç Romanov'a devretmek istedi. İşçiler onu zorla görevden aldırdılar. Çok açık ki, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti olmasa, toprak sahipleri, Lvov ve Guçkov'lar bir Romanov'la ya da başka bir toprak sahibiyle anlaşacaklardı.

Hükümet halka seslendiği manifestosunda ve Milyukov'un yurtdışındaki bütün Rus temsilcilerine yolladığı telgrafında, Rusya'nın *bütün* uluslararası anlaşmalarına *sadık kalacağını* açıkladı. Bu antlaşmalar devrik çar tarafından imzalanmıştı. Hükümet bu antlaşmaları yayınlamaya cesaret edemiyor, çünkü 1) Rus, İngiliz ve Fransız sermayesine göbekten bağımlıdır; 2) halk kapitalistlerin İstanbul'u ele geçirmek, Galiçya'yı boğazlamak, vb. için bir 5-10 milyon işçi ve köylüyü daha kurban etmeye hazır olduğunu öğrendiği takdirde, Guçkov ve Milyukov'ları lime lime edeceğinden korkmaktadır.

Eğer kapitalistlerin, uğruna daha fazla askerin kanını dökmeye hazır oldukları toprak sahibi çarın antlaşmaları hakkında halkın doğruları öğrenmesine izin verilmeyecekse, o zaman bu özgürlük vaatlerinin ne kıymeti var?

Rus, İngiliz ve Fransız kapitalistleri Alman kapitalistlerini soyabilsin diye gözleri bağlı katledilmeye sürüklenmek istenen ve açlık tehdidi altında yaşayan bir halk, türlü türlü özgürlük vaadini, hatta demokratik cumhuriyet talebini neylesin?

Öte yandan, Guçkov ve Milyukov'ların hükümeti, Rusya işçilerinin kardeşleri olan diğer ülkelerin işçileriyle anlaşmaya varmak adına attığı her adımı zor yoluyla bastırmaktadır: Hükümet, devrimin ardından St. Petersburg'da tekrardan yayınlanmaya başlayan *Pravda*'nın, partimiz Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi Merkez Komitesi tarafından St. Petersburg'da yayınlanan manifestonun ya da Duma vekili Çeidze ile grubunun bildirilerinin yurtdışına gönderilmesine *izin vermemektedir*

İşçiler, köylüler! İçiniz rahat olsun! Size özgürlük vaatleri verildi: Ölme özgürlüğü, açlıktan ölenlere, savaşta katledilenlere özgürlük!

Yeni hükümet, programlarında köylülere toprak ya da işçilere yüksek ücretler hakkında *tek kelime* etmemiştir. Kurucu Meclis'in toplanması için henüz bir tarih belirlenmedi. St. Petersburg Şehir Meclisi seçimleri henüz belirlenmedi. Halk milisi, Stolipin yasaları uyarınca yalnızca kapitalistler ve en zengin toprak sahipleri tarafından seçilmiş olan kır ve kentteki yerel devlet organlarının denetimine sokuluyor. Valiler toprak sahibi sınıf tarafından tayin ediliyor ve buna "özgürlük" deniyor!

2) İşçi ve köylülerin hükümeti ne yapıyor ve ne yapmalıdır?

12 (25) Mart 1917'de yazıldı;
ilk kez 1924'te *Lenin Miscellany II*'de yayınlandı;
Collected Works, C. 23, s. 350-354.

---

*) Elyazması burada bitiyor. (ç.n.)

İŞÇİ VE ASKER TEMSİLCİLERİ SOVYETLERİ TÜM-RUSYA KONFERANSI'NDAKİ BOLŞEVİK DELEGELERİN TOPLANTISINDA SUNULAN RAPOR*

4 (17) Nisan 1917

Birkaç tez kaleme aldım, şimdi bunlar üzerine bazı yorumlar sunacağım. Zaman kısıtlılığından ötürü kapsamlı ve sistemli bir rapor sunamadım.

Temel sorun savaşa karşı tutumdur. Rusya hakkında bir şeyler okuyup burada olup bitenleri gördüğünüzde savunmacıhğın zaferi, sosyalizme ihanet etmişlerin zaferi, kitlelerin burjuvazi tarafından kandırılması öne çıkmaktadır. Çarpıcı olan kısım, Rusya'da sosyalist hareketin diğer ülkelerle aynı durumda olmasıdır: Savunmacıhk, 'anavatan savunması' Ama

*) Lenin'in Taurida Sarayı'nda "Nisan Tezleri" olarak bilinen tezleri sunduğu konuşmadır Konuşma metni toplantı kâtibinin aldığı notlardan oluştuğundan yer yer boşluklar içermektedir (ç.n.)

arada bir fark var: Hiçbir yerde burada olduğu kadar özgürlük yok ve bu yüzden bizlerin bütün dünya proletaryasına karşı özel bir sorumluluğu var. Yeni hükümet de eskisi kadar emperyalisttir; cumhuriyet vaat etmesine karşın, bu hükümet sapına kadar emperyalisttir.

"I. Lvov ve şürekâsının yeni [geçici] hükümeti döneminde de, bu hükümetin kapitalist niteliğinden ötürü, Rusya açısından yağmacı bir emperyalist savaş olma özelliğini koruyan mevcut savaşa karşı tutumumuzda 'devrimci savunmacılığa' en ufak bir taviz bile kabul edilemez.

"Sınıf bilinçli proletarya devrimci savunmacılığı gerçekten haklı kılacak olan bir devrimci savaşa ancak şu şartlarda rıza gösterebilir: a) İktidarın proletaryaya ve onunla yan yana saf tutmuş olan en yoksul köylülere devri; b) bütün ilhaklardan yalnızca lafta değil, eylemde de vazgeçilmesi; c) bütün kapitalist çıkarlarla gerçek ve tam bir kopuş.

"Kitlelerin geniş kesimleri arasında savaşı bir fetih aracı değil, yalnızca bir zorunluluk olarak kabul eden devrimci savunmacılık yanlılarının şüphe duyulamaz dürüstlüğünü ve burjuvazi tarafından aldatıldıkları gerçeğini dikkate alarak, hatalarını hiçbir eksik gedik bırakmadan, ısrarla ve sabırla anlatmak, sermaye ile emperyalist savaş arasındaki kopmaz bağı açıklamak ve sermayeyi devirmediğimiz müddetçe savaşı gerçekten demokratik bir barışla, yani şiddetin dayatmadığı bir barışla sonlandırmanın *imkânsız olduğunu* kanıtlamak zorunludur.

"Bu görüşü yaymak için cephedeki askerler arasında en yaygın propaganda çalışması örgütlenmelidir.

"Kardeşleşme."

Emperyalist niteliğini koruyan yeni hükümet döneminde bile savaşa karşı tutumumuzda savunmacılığa en ufak tavize izin veremeyiz. Kitleler meselelere teorik değil, pratik bir açıdan yaklaşıyorlar. Şöyle diyorlar: "Ben başkalarının topraklarını ele geçirmek değil, kendi vatanımı savunmak istiyorum." Bir savaş ne zaman kendi savaşınız olarak adlandırılabilir? İlhaklar tamamen reddedildiğinde.

Kitleler soruna teorik değil, pratik açıdan yaklaşıyorlar. Bizse teorik açıdan yaklaşmak gibi bir yanlış yapıyoruz. Bir sınıf bilinçli işçi devrimci savaşı kabul edebilir, böyle bir savaşta devrimci savunmacılık gerçekten de meşrudur. Asker kitlelerinin temsilcileri karşısında mümkün olan yegâne yaklaşım pratik yaklaşımdır. Biz hiçbir anlamda pasifist değiliz. Ama temel soru şudur: Savaşı hangi sınıf yürütüyor? Bankalarla ilişkili kapitalistler sınıfı emperyalist savaştan başka bir savaş yürütemez. İşçi sınıfıysa yürütebilir. Steklov ve Çeidze her şeyi unutmuştur. İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin kararını okuyunca, kendisine sosyalist diyen insanların böyle bir kararı kabul etmiş olmaları karşısında hayrete düşmemek elde değil.

Rusya'nın özgül yanı, gemi azıya almış şiddetten en incelikli aldatmaya son derece hızlı geçiştir. Temel koşul, *ilhaklardan lafta değil,* eylemde *vazgeçilmesidir. Reç* gazetesi Kurland'ın Rusya'ya katılmasının ilhak olduğunu iddia eden *Sotsial-Demokrat*'a hırlayarak cevap veriyor. İyi de, ilhak belirgin ulusal özellikleri olan bir ülkenin başka bir ülkeye dahil edilmesidir; bir ulusun kendi niyetleri hilafına başka bir ulusa dahil edilmesi, arada dil farklılığı olup olmamasından, onun kendisini başka bir halk olarak görüp görmemesinden bağımsız olarak, her durumda ilhaktır. Aksi düşünce, Büyük Rusların yüzyıllardır beslenen bir önyargısıdır.

Savaş ancak uluslararası sermayeyle açıkça bağları kopararak sonlandırılabilir. Savaşı çıkaran bireyler değil, uluslararası mali sermayeydi. Uluslararası sermayeyle bağları koparmak kolay değildir, ama savaşı sonlandırmak da kolay değildir. Yalnızca tek bir tarafın savaşı sonlandırmasını beklemek çocukluktur, naifliktir... Zimmerwald, Kienthal... Enternasyonal sosyalizmin onurunu korumak herkesten çok bizim yükümlülüğümüzdür. Yaklaşım güçlüğü...

Savaşı fetihler için değil, *yalnızca zorunluluktan* ötürü kabul eden kitleler arasında bir savunmacı ruh halinin varlığına şüphe olmadığından, onlara sermaye alt edilmediği müddetçe savaşın yağmacı olmayan bir barışla sonlandırılamayacağım en ayrıntılı, ısrarcı ve sabırlı bir şekilde açıklamalıyız. Bu fikri uçan kuşa bile duyurmalıyız. Askerler somut bir cevap istiyorlar: Savaş nasıl biter? Savaşı ancak bireylerin iyi niyet göstermeleriyle sonlandırabileceğimizi vaat etmek siyaseten düzenbazlıktır. Kitleleri önceden uyarmak şarttır. Devrim zor bir iştir. Yanlışlar yapmak kaçınılmazdır. Bizim yanlışımız, devrimci savunmacılığı tümüyle teşhir etmemiş olmamızdır. Devrimci savunmacılık sosyalizme ihanettir. Kendimizi sınırlı tutamayız. Yanlışımızı kabul etmek zorundayız. Ne yapmalı?

Biz şarlatan değiliz. Kalkış noktamız yalnızca kitlelerin siyasal bilinci olabilir. Azınlıkta bile kalsak, varsın olsun. Önderlik bir süre bizde olmasa da, buna değer; azınlıkta kalmaktan korkmamalıyız. Kitleler fetih istemediklerini söylediklerinde, ben onlara inanıyorum. Guçkov ve Lvov fetih istemediklerini söylediklerindeyse, yalan söylüyorlar. İşçiler ülkeyi savunmak istediklerini söylediklerinde, ezilen bir insanın içgüdüleriyle konuşuyorlar.

"II. Rusya'daki mevcut durumun özgül niteliği, ülkenin şu an devrimin birinci aşamasından, yani proletaryanın sınıf bilincinin ve örgütlülüğünün yetersiz olmasından ötürü iktidarı burjuvazinin eline bırakmış olduğu aşamadan *ikinci* aşamaya, yani iktidarı proletaryanın ve en yoksul köylülerin alması gereken aşamaya *geçiyor* olmasıdır.

"Bu geçişe damga vuran özellikler, bir yandan yasal güvence altına alınmış hakların azami düzeyde olması (dünyada savaşan ülkeler içinde *şu an* en özgür ülke Rusya'dır), diğer yandan kitlelere karşı şiddete başvurulmaması ve son olarak, aynı kitlelerin barış ve sosyalizmin en azılı düşmanları olan kapitalistler hükümetine karşı körü körüne besledikleri güvendir.

"Bu kendine özgü durum bizlerden, siyasal hayata daha yeni gözlerini açmış olan eşi görülmedik derecede kalabalık proleter kitleler arasında parti çalışmasının *özel* koşullarına uyum sağlayabilmemizi talep etmektedir."

Neden iktidarı almadılar? Steklov yok şu sebep diyor, yok bu sebep. Saçmalık. Gerçek şu ki, proletarya yeterince örgütlü ve sınıf bilinçli değildir. Bunu kabul etmek gerekiyor; maddi güç proletaryanın elindedir, ama burjuvazinin hazırlıklı ve sınıf bilinçli olduğu anlaşıldı. Bu korkunç bir gerçektir, ama dürüstçe ve açık yüreklilikle kabul edilmesi ve halka yeterince örgütlü ve bilinçli olmadıkları için iktidarı alamadıklarının söylenmesi gerekiyor. Milyonların yıkımı, milyonların ölümü. En ileri ülkeler felaketin eşiğindedir ve bu yüzden şu soruyla karşı karşıya geleceklerdir...

İlk aşamadan ikinci aşamaya -iktidarın proletarya ve köylülüğe devrine- geçişe damga vuran özellik, bir yandan azami yasallık (Rusya bugün dünya üzerindeki en özgür ve en ileri-

ci ülkedir), diğer yandan kitlelerin hükümete körü körüne güven duyuyor olmalarıdır. Bizim Bolşevikler bile hükümete belli bir güven duyuyorlar. Bunu ancak devrimin sarhoşluğuyla açıklayabiliriz. Sosyalizmin ölümüdür bu. Siz yoldaşlar, hükümete karşı güven besleyici bir tutuma sahipsiniz. Eğer öyleyse, yollarımız ayrılır. Şahsen azınlıkta kalmayı tercih ederim. Bir Liebknecht; Steklov ve Çeidze türü 110 savunmacıya bedeldir. Kalbi Liebknecht'le atan biri, (savunmacılara) değil el, bir parmak bile uzatıyorsa, uluslararası sosyalizme ihanet etmiş olur. Eğer bu insanlardan koparsak ezilen herkes bizim yanımızda yer alacak, çünkü savaş bizi onlara götürecek; başka çıkar yol yok.

Halkla Latince kelimeler kullanmadan, açık ve yalın tabirlerle konuşmak gerekir. Hakları var ayak uydurmayı bilmeliyiz çizgimizin doğru olduğu anlaşılacaktır.

"III. Geçici Hükümet'e güven yok! Bütün vaatlerinin, özellikle de ilhaklardan vazgeçildiğine dair vaatlerinin tamamen yalan olduğu açıkça anlatılmalıdır. *Bu* hükümetin, yani bir kapitalist hükümetin emperyalist bir hükümet olmayı bırakması yönündeki kabul edilemez ve yanılsama uyandırıcı 'talep' *yerine* teşhirlere girişilmelidir.

"*Pravda, hükümetten* ilhaklardan vazgeçmesini talep ediyor. Kapitalistlerin hükümetinden ilhaklardan vazgeçmesi gerektiğini talep etmek saçmalıktır, açıkça alay etmektir...

"Bilimsel açıdan bakıldığında, bu öyle büyük bir aldatmacadır ki, bütün uluslararası proletarya... Yanlışımızı kabul etmenin zamanıdır. Tebriklerden ve kararlardan illallah geldi, artık harekete geçme zamanı. İcraata dönük, soğukkanlı bir şekilde..."

"IV İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin çoğunda partimizin azınlıkta olduğu, burjuvazinin görüşlerine teslim olmuş ve bu görüşleri proletarya saflarında yaymakta olan Halkçı Sosyalistler ve Sosyalist-Devrimciler'den Örgütlenme Komitesi (Çeidze, Çereteli, vb.), Steklov ve benzerlerine kadar *bütün* küçük burjuva oportünist unsurların oluşturduğu *güç birliğine* karşı şu âna kadar küçük bir azınlık oluşturduğu gerçeğinin kabul edilmesi.

"İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin *mümkün olan yegâne* devrimci hükümet biçimi olduğunu ve dolayısıyla görevimizin, *bu* hükümet burjuvazinin görüşlerine teslim olduğu sürece, taktiklerindeki hataları sabırla, sistemli bir şekilde ve ısrarla *açıklamak*, üstelik kitlelerin somut ihtiyaçlarına özellikle uyan bir tarzda açıklamak olduğunu kitlelerin anlamasını sağlamamız gerekiyor.

"Azınlıkta olduğumuz sürece hataları eleştirme ve teşhir etme çalışmasına devam edeceğiz, ama aynı zamanda bütün devlet iktidarını İşçi Temsilcileri Sovyetlerine devretmenin zorunlu olduğunu da anlatmaktan geri durmayacağız ki, kitleler hatalarını yaşayıp görerek aşma fırsatı bulsunlar."

Biz Bolşevikler azami devrimcilik yolunu tutmaya alışmışız. Ama bu yetmez. Sapla samanı ayırmamız gerekiyor.

İşçi Temsilcileri Sovyeti gerçek hükümettir. Başka türlü düşünmek anarşizme kaymak olur. İşçi Temsilcileri Sovyeti'nde partimizin azınlıkta olduğu kabul edilen bir gerçektir. Kitlelere İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin mümkün olan yegâne hükümet olduğunu, dünya üzerinde Komün hariç bir benzeri daha olmadığını açıklamalıyız. Peki, ya İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin çoğunluğu savunmacı tutum alırsa? Yapacak bir şey

yok. Taktiklerinin yanlış olduğunu sabırla, inatla ve sistemli bir şekilde açıklamaktan başka çare yoktur.

Azınlıkta olduğumuz sürece, halkın gözünü açmak adına eleştiri faaliyetimizi sürdürürüz. Kitlelere "siz gelin, bizim sözümüze itimat edin" demiyoruz. Biz şarlatan değiliz. Biz kitlelerin yanlışlarını kendi deneyimleri yoluyla aşmalarını istiyoruz.

İşçi Temsilcileri Sovyeti manifestosunda sınıf bilinci namına tek bir kelime yoktur. Varsa yoksa laf! Bütün devrimlerin sonunu hazırlayan tek şey laf üretilmesi, devrimci halkın pohpohlanması olmuştur. Bütün Marksizm öğretisi bize, özellikle de en moda hale geldiği dönemlerde devrimci laflara kanmamak gerektiğini öğretir.

"V. Parlamenter cumhuriyete hayır! İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nden parlamenter cumhuriyete dönüş geri adım olacaktır. Baştan aşağıya bütün ülkede İşçi, Tarım Emekçisi ve Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nin oluşturduğu cumhuriyete evet!

"Polisin, ordunun ve bürokrasinin kaldırılması.*

"Hepsi de seçimle iş başına gelen ve her an azledilebilir olan memurların maaşları asla vasıflı bir işçinin ortalama ücretini geçmemelidir."

Kautsky'nin unuttuğu, ama işçilerin bize 1905'te ve 1917'de öğrettikleri Fransız Komünü'nün dersleri bunlardır. 1905 ve 1917 deneyimi bize polisin ve eski ordunun yeniden kurulmasına izin vermememiz gerektiğini öğretiyor.

Program değiştirilmelidir, güncelliğini yitirmiştir. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti sosyalizme doğru atılmış bir adımdır. Ne polis, ne ordu, ne de bürokrasi olmalıdır. Kuru-

---

*) Yani düzenli ordunun yerini tüm halkın silahlandırılması almalıdır –*Lenin*.

cu Meclis'in toplanması, tamam, ama kim toplayacak? Kararlar ya rafa kaldırmak ya da zevahiri kurtarmak amacıyla kaleme alınıyor. Ben Kurucu Meclis'in yarın toplanmasından memnun olurum, ama Guçkov'un bunu yapacağına inanmak naifliktir. Geçici Hükümet'in Kurucu Meclis'i toplamaya zorlanması konusunda edilen bütün laflar boştur, bir dizi yalandan ibarettir. Geçmişte devrimler olmuş, ama polis aygıtı aynen kalmıştır, devrimler olmuş, ama bütün bürokratlar, vb. yerinde kalmıştır. Devrimler bu yüzden boşa çıkmıştır. İşçi Temsilcileri Sovyeti bu meclisi toplayabilecek yegâne hükümettir. Hepimiz İşçi Temsilcileri Sovyeti'ni benimsedik, ama anlamayı başaramadık. Bu biçimden [İkinci] Enternasyonal'e geri sürükleniyoruz, oysa Enternasyonal burjuvazinin kuyruğuna takılmıştır.

Bir burjuva cumhuriyeti (savaş) sorununu çözemez, çünkü bu sorun ancak uluslararası ölçekte çözülebilir. Biz kurtuluş vaat etmiyoruz, ama ancak bu biçimle (İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti) mümkün olduğunu söylüyoruz. İşçi ve Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyeti haricinde hiçbir hükümet. Komün'den bahsederseniz, anlamazlar. Ama polis yerine İşçi ve Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyeti var, yönetmeyi öğrenin derseniz -kimse bize karışamaz- (anlayacaklardır).

Yönetme sanatı kitaplardan öğrenilmez. Yönetmeyi öğrenmek deneme yanılma işidir.

"VI. Tarım programında vurgu esasen Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetlerine yapılmalıdır.

"Bütün büyük topraklara el koyulmalıdır.

"Ülkedeki *bütün* topraklar devletleştirilmeli ve topraklar yerel Tarım Emekçisi ve Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nin tasarru-

funa bırakılmalıdır. Köy Yoksulları Temsilcileri Sovyetleri ayrı bir şekilde örgütlenmelidir. Büyük arazilerin her birinde (büyüklüğü yerel ve diğer koşullara ve yerel organların kararlarına bağlı olarak 100 ila 300 hektar arasında değişecek şekilde) Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri'nin kontrolünde kamu yararına işletilecek örnek bir çiftlik kurulmalıdır."

Nedir köylülük? Bilmiyoruz, elimizde istatistik yok, ama bir güç olduğunu biliyoruz.

Eğer toprağa el koyarlarsa, size geri vermeyeceklerinden, bize sormayacaklarından emin olabilirsiniz. Programın odak noktası, ağırlık merkezi değişmiştir ve artık Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleridir. Eğer Rus köylüsü devrimi yoluna koymazsa, Alman işçisi bunu yapacaktır.

Tambovlu *mujik* [köylü]...

İlk hektar ücretsiz, ikincisi 1 ruble, üçüncüsü 2 ruble. Toprağa el koyacağız ve toprak sahibi bir daha asla geri alamayacak.

Ortaklaşa tarım.

Yoksul köylülerin ayrı Temsilciler Sovyeti örgütlemeleri zorunludur. Bir zengin *mujik* var, bir de emekçi *mujik*. Ona toprak verseniz bile, çiftlik kurmayacaktır. Büyük topraklar, Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri'nin idaresinde toplumsal olarak işletilen örnek çiftlikler haline getirilmelidir.

Büyük mülkler var.

"VII. Ülkedeki bütün bankalar derhal tek bir devlet bankasına dönüştürülmeli ve İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin denetimine verilmelidir."

Banka bir "toplumsal muhasebe biçimi"dir (Marx). Savaş, ekonomi hocasıdır; herkes bankaların halkın iliğini kemiğini

kuruttuğunu bilir. Bankalar, ulusal ekonominin sinirleri, odak noktasıdır. Bankalara el koyamayız, ama İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin kontrolünde birleşmesini savunuyoruz.

"VIII. *Acil* görevimiz sosyalizmi 'getirmek' değil, yalnızca hem toplumsal üretimi hem de ürünlerin dağıtımını derhal İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin *denetimine* vermektir."

Pratik deneyimler ve devrim Kurucu Meclis'i arka plana itme eğilimindedir. Yasalar konusunda önemli olan kâğıda dökülmeleri değil, kimin kâğıda döktüğüdür. Proletarya diktatörlüğü orada duruyor, ama halk bunu nasıl işleteceğini bilmiyor. Kapitalizm, gelişerek devlet kapitalizmine dönüşmüştür. Marx   yalnızca pratikte olgunlaşmış...

"IX. Partinin görevleri:

"a) Derhal bir parti kongresinin toplanması;

"b) Öncelikle şu üç konuda olmak kaydıyla, parti programının değiştirilmesi:

"1) Emperyalizm ve emperyalist savaş,

"2) Devlete ilişkin tutumumuz ve bir 'komün devleti'* talebimiz,

"3) Güncelliğini yitirmiş olan asgari programımızda düzeltme;

"c) Partinin adının değiştirilmesi."**

"X. Yeni bir Enternasyonal Parti.

---

*) Yani ilk örneği Paris Komünü olan bir devlet. –*Lenin.*

**) Resmi önderleri ('savunmacılar' ve 'yalpalayan Kautsky'ciler') *bütün* dünyada sosyalizme ihanet etmiş ve burjuvazinin safına geçmiş olan 'Sosyal-Demokrasi' yerine, kendimize *Komünist Parti* adını vermeliyiz. –*Lenin.*

"Bir devrimci Enternasyonal, *sosyal-şovenistlere* ve 'Merkez'e* karşı olacak bir Enternasyonal Parti kurmak için inisiyatif almalıyız."

Genel sonuç.

İşçi Temsilcileri Sovyeti kurulmuştur, muazzam bir nüfuza sahiptir. Herkes içgüdüsel olarak Sovyet'e yakınlık duymaktadır. Bu kurum bütün *devrimci laflardan* çok daha fazla devrimci düşünce içermektedir. Eğer İşçi Temsilcileri Sovyeti hükümeti ele geçirmeyi başarırsa, özgürlük davası güvence altındadır. En ideal yasaları çıkartabilirsiniz, ama kim bunları hayata geçirecek? Aym bürokratlar, iyi ama onlar burjuvaziye göbekten bağlıdır.

Kitlelere anlatmamız gereken 'sosyalizmi getirmek' değil, hayata geçirmektir (?). Kapitalizm alıp başım gitmiştir, savaş kapitalizmi savaştan önce var olan kapitalizmden farklıdır.

Taktik yargılarımız temelinde pratik adımlara ilerlemeliyiz. Derhal bir parti kongresi toplanmalı ve program gözden geçirilmelidir. Önemli bir kısmı güncelliğini yitirmiştir. Asgari program değiştirilmelidir.

Şahsen, partimizin adını değiştirmeyi ve *Komünist Parti* adım almayı teklif ediyorum. Halk 'komünist' deyince ne olduğunu anlayacaktır. Resmi sosyal-demokratların çoğu davayı satmıştır, sosyalizme ihanet etmiştir. Liebknecht tek sosyal-demokrattır... Eski hatıralara ihanet etmekten korkuyorsunuz. Ama iç çamaşırınızı değiştirmek istiyorsanız, kirli gömle-

---

*) Uluslararası sosyal-demokrat hareket içindeki 'Merkez', şovenistler (yani 'savunmacılar') ile enternasyonalistler arasında yalpalayan eğilimdir, yani Almanya'da Kautsky ve şürekâsı, Fransa'da Longuet ve şürekâsı, Rusya'da Çeidze ve şürekâsı, İtalya'da Turati ve şürekâsı, İngiltere'de MacDonald ve şürekâsı vs. –*Lenin*.

ğinizi çıkarmanız ve yeni bir tane giymeniz gerekir. Neden dünya çapındaki mücadele deneyimlerini yok sayalım? Bütün dünyada sosyal-demokratların çoğu sosyalizme ihanet etmiş ve hükümetlerinin yanında saf tutmuştur (Scheidemann, Plehanov, Guesde). Scheidemann'ı ikna etmek için ne yapmalı?

Bu bakış açısı sosyalizmin sonunu getirir. Scheidemann'a savaşı sonlandırma konusunda bir radyo telgraf yollamak ikiyüzlülük olacaktır...

'Sosyal-demokrasi' tabiri yanlıştır. Tepeden tırnağa çürümüş eski bir kelimeye tutunmanın âlemi yok. Yeni bir parti kurmak istiyorsanız ve bütün ezilenler size gelecektir.

Zimmerwald ve Kienthal'da merkezciler egemendi... Biz bir sol kanat oluşturduğumuzu ve merkezcilerden koptuğumuzu ilan ediyoruz. Ya Enternasyonal'den bahseder ve ardından,

Dünyanın bütün ülkelerinde Sol Zimmerwald eğilimi vardır. Kitleler sosyalizmin bütün dünyada bölündüğünü anlamak zorundalar. Savunmacılar sosyalizmi terk ettiler. Bir tek Liebknecht Gelecek onundur.

Rusya'da birleşme tarafları olan, savunmacılarla birleşmeyi savunan bir eğilim olduğunu duydum. Sosyalizme ihanettir bu. Ben yalnız kalmayı yeğlerim, tıpkı Liebknecht gibi: 110'a karşı 1.

İlk kez 7 Kasım 1924'te *Pravda*'nın 255. sayısında yayınlandı; *Collected Works*, C. 36, s. 434-443.

SAVAŞ VE GEÇİCİ HÜKÜMET

13 Nisan 1917

"Yine de Geçici Hükümet'i ilhaklardan vazgeçmeye zorladık."

(Y Steklov'un 4 Nisan'da Taurida Sarayı'ndaki bir konuşmasından)

"'İlhaksız barış' sloganına karşı tutumumuz ne olursa olsun, bütün müttefiklerimizce kabul edilen ilkeler göz ardı edilemez."

(P Milyukov'un bir konuşmasından, *Reç*, 11 Nisan)

Geçici Hükümet liderleri savaş konusundaki politikalarının gerçek yüzünü bir bir gösteriyorlar. Geçici Hükümet'in meşum beyanında, ilhaklardan lafta 'vazgeçilmesi'nin yanı sıra, İngiliz ve Fransız hükümetleriyle yaptığımız ('bizim' yaptığımız) anlaşmaların geçerliliğini koruduğu mealinde bir

ifade de vardı. Birkaç hafta sonra dışişleri bakanı Bay Milyukov'un yayın organı *Reç*'te şunlar yazıyor:

MILYUKOV'UN BEYANI:

Dışişleri Bakanı P.N. Milyukov Moskova'dayken Halkın Özgürlüğü Partisi [Kadet] üyelerinin bir toplantısında şunları söyledi:

"Geçici Hükümet'in savaşın amaçlarına ilişkin beyanında barış şartları değil, yalnızca müttefiklerimizin çeşitli devlet adamları tarafından tekrar tekrar dile getirilmiş olan genel ilkeler yer almaktadır. Barış şartları ancak müttefiklerimizin rızasıyla ve Londra Antlaşması uyarınca geliştirebilir. 'İlhaksız barış' sloganına karşı tutumumuz ne olursa olsun, bütün müttefik güçlerin Polonya ve Ermenistan'ın yeniden birliğinin sağlanmasına ve Avusturyalı Slavların ulusal emellerinin karşılanmasına ilişkin olarak kabul ettikleri ilkeler göz ardı edilemez" (*Reç*, Sayı 83, 11 [24] Nisan 1917).

Dışişleri bakanı Milyukov'un bu beyanı, hiç kuşku yok ki, bütün yabancı basına yayılacak ve Almanya'daki militarist ruhu *güçlendirecektir*. Milyukov Alman emperyalistlerine Almanya'daki şovenist hissiyatı beslemesi için yardım ediyor; *Milyukov, II. Wilhelm'in bu yağmacı savaşı 'sonuna kadar' götürmesine yardımcı oluyor.*

Gelin, Bay Milyukov'un beyanını birlikte inceleyelim. Milyukov diyor ki, Geçici Hükümet'in savaşın amaçlarına ilişkin beyanında (Y. Steklov'un elim bir yanlış anlamadan ötürü ilhaklardan vazgeçilmesi olarak adlandırdığı beyanda), barış şartları değil, "müttefiklerimizin çeşitli devlet adamları tarafından tekrar tekrar dile getirilmiş olan *genel*

ilkeler" yer alıyor. Basit bir dille söylersek, bunun anlamı ilhaklardan vazgeçilmesinin yalnızca güzel bir sözden, 'genel ilkeler'den, kelimeler, kelimeler, kelimelerden ibaret olduğu anlamına geliyor. Bu laflar 'bizim' müttefiklerimiz tarafından da defalarca tekrarlandı. Ama gerçek 'barış' şartları tamamen ayrı bir konudur.

Zamanında bir devlet adamı -yanılmıyorsam, Bismarck'tıdiplomasi dilinde bir şeyi 'ilkesel olarak' kabul etmenin gerçekte reddetmek anlamına geldiğini söylemişti. Aynısı Milyukov için de geçerlidir. Kendisi ilhaklara 'ilkesel olarak' karşıdır, ama gerçekte ilhaklardan yanadır. İşte bu yüzden savaşı 'sonuna kadar' götürmeyi savunmaktadır.

Güzel laflar henüz barış şartları değildir, diyor Bay Milyukov.

O halde barış şartları diye neye denir?

Bu şartlar Londra Antlaşması'nda belirtilmiştir. Bay Milyukov oraya bakmamızı söylüyor.

Peki, bu antlaşmayı kim imzaladı? Çar II. Nikola, İngiliz ve Fransız kapitalistleriyle imzaladı! Bu demektir ki, çarlık kliğinin imzaladığı antlaşmalar halen yürürlüktedir. Bu demektir ki biz çarlık kliğinin ve 'müttefik' bankerlerin imzaladığı bu yağmacı antlaşmalar uğruna savaşıyoruz.

Polonya, Ermenistan ve Avusturya topraklarına el koyma (Bay Milyukov bu kez İstanbul'dan hiç bahsetmiyor). İşte Bay Milyukov'un barış programının vardığı yer budur.

İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin çoğunluk önderleri dışişleri bakanı Milyukov'un bu son beyanına ne diyecekler? Tek yapacakları şey, Milyukov'u bu beyanından ötürü 'İrtibat' Komisyonu adına 'kınamak' olacaktır... Peki, Y. Steklov ve N. Çeidze'nin Geçici Hükümet'ten kopardıklarını iddia ettikleri 'ilhaklardan vazgeçilmesi' ne ne oldu?

Rusya'da ikili iktidar diye bir şey yok. Yalnızca şu var: İşçi Temsilcileri Sovyeti, Geçici Hükümet'i koruyucu, hayırhah bir şekilde denetim altında tutuyor. Gazetede çıkan haberlere inanacak olursak, N. Çeidze'nin Minsk'teki askeri konferansta söylediği budur.

Bu hayırhah denetimin vardığı yer burası oldu! Savaş ateşini yelleyenler Rusya adına konuşmaya devam ediyorlar. İşçi ve askerler 'ilhaksız savaş' palavralarıyla uyutulurken, sessiz sedasız başka bir politika, savaş sayesinde semiren bir avuç milyonere yarar sağlayan bir politika hayata geçiriliyor.

Yoldaşlar, işçiler, askerler! Milyukov'un bu beyanını bütün toplantılarınızda okuyun ve teşhir edin! Çar II. Nikola'mn imzaladığı ve Milyukov'un halen kutsal addettiği gizli antlaşmalar için ölmek istemediğinizi anlatın!

Pravda, Sayı 31, 13 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 112-114.

'ÖZGÜRLÜK KREDİSİ' (İŞÇİ TEMSİLCİLERİ SOVYETİ BOLŞEVİK GRUBUNUN HAZIRLADIĞI KARAR TASLAĞI)*

13 Nisan 1917

İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin Dördüncü 'Özgürlük Kredisi'ne İlişkin Kararı:

Mevcut savaşın yağmacı bir emperyalist savaş olduğu, Rusya'da iktidarın kapitalist Geçici Hükümet'in eline geçmesiyle bu savaşın niteliğinin hiçbir şekilde değişmediği ve savaşın gerçek amaçlarını belirleyen müttefik güçler arasında imzalanmış gizli antlaşmaların yürürlükte olduğu dikkate alındığında, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti sözde 'özgürlük kredisi'ne şiddetle karşı çıkar ve Geçici Hükümet'in emperyalist

*) Hükümetin savaş için yeni bütçe talebini tartışan Sovyet'in tam katılımlı toplantısında, krediye 2 bin temsilci evet oyu verirken, 123 hayır oyu çıktı. (ç.n.)

burjuvazi dışında kimseye yararı olmayan bu savaşı sürdürme niyetine destek vermeyi reddeder.

Eğer bütün ülkelerin işçileri kendi burjuva hükümetlerinin emperyalist savaşı sürdürmek için çıkardıkları kredilere onay verirse, savaşın dehşetinden kurtulmanın bir yolunu bulmak imkânsız hale gelecek ve dünya proletaryasının kardeşçe dayanışması hakkındaki, enternasyonalizm hakkındaki, vb. bütün laflar ikiyüzlülükten başka bir şey olmayacaktır.

Kredilere verilen oylarla ilhaksız barış yanlısı istek, beyan ve açıklamaların, vb. birleştirilmesi söz ile eylem arasındaki korkunç uçurumun özellikle bariz bir kanıtıdır ki, İkinci Enternasyonal'in çöküşüne yol açan da bu olmuştur.

Siyasal ve ekonomik iktidar proletaryanın ve yoksul köylülerin eline geçene kadar ve savaşın amacı sermayenin çıkarlarına göre belirlendiği sürece, işçiler Rusya'nın devrimci özgürlüğü lehinde değil, aleyhinde olan yeni kredilerin hepsini reddedeceklerdir.

Ordunun gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamanın kaynak gerektirdiğini kabul eden ve kardeşlerini tek bir saat olsun ekmeksiz bırakmak *istemeyen* İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti, kapitalist savaşın masraflarının bu savaştan milyonlar kazanmış ve kazanmaya devam eden kapitalistler tarafından karşılanması gerektiği kanaatindedir ve gerekli paranın yalnızca burjuvazi ve toprak sahiplerinin cebinden çıkması gerektiğinde ısrarcıdır.

11 (24) Nisan 1917'de yazıldı;
13 Nisan 1917'de *Pravda*'nın 31. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 41, s. 399-400.

YALAN ŞEBEKESİ

14 Nisan 1917

Her ülkede burjuva basının değişmez hale gelmiş popüler yöntemlerden biri yalan söylemek, bağırıp çağırmak, ortalığı velveleye vermek ve 'belki tuttururuz' ümidiyle yalanlarını sıralamaya devam etmektir.

"Lenin Kşesinskaya köşkünden ortalığı ayağa kaldırıyor," diye yazıyor *Reç*'te. "Lenin, Modern binasının çatısından toplanmış bir kalabalığa hitap ediyor, diye yazıyor birkaç gazetenin haberinde.

Bütün bunlar yalan. Lenin Modern'deki toplantıda yoktu. Lenin'in ortalığı ayağa kaldırdığı falan da yok; yalnızca *bir kez* Bolşevikler ile Menşeviklerin bir toplantısına bir rapor sundu ve küçük *Pravda* gazetesinde birkaç kısa makalesi yayınlandı.

Asıl ortalığı ayağa kaldıran, bağırarak *doğruları boğmaya*, duyulmasını engellemeye, hakaretler ve bağırış çağırışlar altında güme gitmesini sağlamaya, olguların dürüstçe *masaya yatırılmasını engellemeye* çalışan kapitalistler ve kapitalist basındır.

Kapitalistlerin ve Bay Plehanov gibi tamamen kapitalistlerin safına geçmiş olan sözde sosyalistlerin çabalarının bugün geldiği nokta budur.

Bugünkü *Reç*'te özel 'ulusal önemi' haiz bir başyazı, yine 'anarşi vaaz edilmesi'ne karşı öfke kusuyor ve bunu yaparken, en çarpıcı şekilde kendi kendini çürütüyor. Okudukları ya da işittiklerine birazcık kafa yoran herkes bunu anlayacaktır.

"Büyük devrim eskinin bütün iktidar organlarını silip süpürdü..." Bu doğru değil. Hepsini süpürmedi, katiyen! "Ancak (kelimenin geniş anlamıyla) ulusal psikolojideki bir değişiklikle, daha doğrusu otoriteye duyulan ihtiyacı ve ona rıza gösterme gereğini kabul eden yeni psikolojiyle bunlar ihya edilebilir."

Burada bariz bir yalan, anarşi diye bağırıp çağıran Plehanov, Çerevanin ve şürekâsı ile kapitalistler arasında apaçık bir yalan ortaklığı vardır.

Anarşizmin, bilimde olduğu gibi günlük kullanımda da, kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde *devletin reddedilmesi* anlamına geldiği tartışmasız kabul edilir.

Sosyalizmin devletin 'sönümlenmesi'ne yol açacağıysa Marksizmin temel görüşlerinden biridir. Yalan şebekesi kurmuş olan Milyukov, Plehanov, Çerevanin ve diğerleri bunu çok iyi biliyorlar.

*Pravda*cılar ya da Lenin *şu an bir devlete* ihtiyaç olduğunu reddediyorlar mı? Bir 'iktidar orgam'na ihtiyaç duyulduğu, ona 'ona rıza gösterme gereği'ni reddediyorlar mı?

Onların siyasal çizgisini bilen herkes, yalan şebekesi haricinde herkes reddetmediklerinin pekâlâ farkındadır.

Gerek *Pravda* gerek Lenin yalnızca şimdi değil, kapitalizmden sosyalizme geçişin gerçekleşeceği sonraki tarihsel dönemde de devlete ve bir iktidar organına ihtiyaç olduğunu hepimizin kesin olarak kabul ettiğini olabildiğince açık bir şekilde belirtmiş ve tekrarlamıştır.

Ancak yalan şebekesi bunu reddedebilir ya da göremeyebilir. Mesele, bizim *halka hangi* 'iktidar orgam'm *önerdiğimizdir*. Biz eski iktidar orgamm *değil*, polisi, bürokrasiyi, düzenli orduyu değil, yeni bir örgütü öneriyoruz: *İşçi, Asker, Köylü ve diğerlerinin Temsilci Sovyetleri.*

Bu Sovyetler şimdiden kurulmuştur. Sovyetler devrimin ürünü olarak ortaya çıkmıştır ve şimdiden herkesçe, kapitalist hükümet tarafından bile, bir *yarı hükümet* olduğu *kabul edilmektedir.*

Biz ise *bu* Sovyetlerin *mümkün olan yegâne* devrimci hükümet biçimi olduğunu olabildiğince açık bir şekilde ifade ettik- Bundan daha net bir şey olabilir mi?

'Mümkün olan yegâne' biçim bu olduğuna göre, demek ki birileri kitlelere karşı şiddete başvurmaya başlamadığı takdirde *ancak* propagandayla faaliyet yürütmemiz gerekir.

"Otoriteye duyulan ihtiyaç ve ona rıza gösterme gereği" *bütün Pravda*cılar tarafından kabul edilmiştir ve zaten onlar da halka da bunu anlatmaktadır.

Milyukov, Plehanov, Çerevanin ve şürekâsı gerçekleri halktan gizlemek adına yalan söylüyorlar; *en önemli şeyi*, yani *her türlü* iktidar orgamrn sımfsal niteliği sorununu saklamak için yalan söylüyorlar.

Meselenin özü budur.

Kapitalistler Sovyetleri *anarşi* yuvası olarak görüyorlar, çünkü *bu tür* bir iktidar organı halkı peşin peşin ve koşulsuz olarak kapitalist boyunduruğa koşmuyor, aksine sosyalizme barışçıl ve tedrici geçiş olanağının yanı sıra özgürlük ve düzen sunuyor.

Kapitalistlerin hoşnutsuzluğunun, öfke ve diş bileyişinin sebebi yalnızca ama yalnızca budur. Yalan şebekesinin sebebi budur. İftira dalgasının ve öfke sağanağının sebebi budur.

Reç'in yukarıda bahsi geçen başyazıda 'karşı eylem' ve 'pasifliğin, kayıtsızlığın bırakılması' çağrısı yaparken alttan alta *katliam* kışkırtıcılığı yapmasının sebebi budur.

Arkanızda halkın çoğunluğu varsa, Sovyet'le ittifakınız kalıcıysa (biz şu anda Sovyet'in çoğunluğunun bizim yanımızda olmadığını dürüstçe kabul ediyoruz), neden korkuyorsunuz, niçin yalan söylüyorsunuz baylar?

Biz yalnızca, işçilerin ve yoksul köylülerin taktiklerinizdeki hataları *anlamalarını sağlamak* istiyoruz. Mümkün olan yegâne otoritenin *Sovyetler* olduğunu kabul ediyoruz. Otoriteye ihtiyaç olduğunu ve ona rıza göstermek gerektiğini savunuyoruz.

O halde neden korkuyorsunuz? Niçin yalan söylüyorsunuz?

Siz doğrulardan korkuyorsunuz. Bu doğruların *ortaya çıkmasını engellemek* için, katliam kışkırtıcılığıyla, iftiralarla, şiddetle ve pislikle engellemek için yalan söylüyorsunuz.

Muarızlarımızdan bazıları bile bunu görüyor. Sosyalist-Devrimcilerin yayın organı olan, Bakan Kerenski'nin de katkı sunduğu *Dyelo Naroda*'yı okuyun.

Orada, *Russkaya Volya* ve *Reç*'in en sadık müttefiki olan Plehanov hakkında şunların söylendiğini görürsünüz:

"*Russkaya Volya*'nın sayfalarında bu tür lafları ve bu tür mücadele yöntemlerini görmeye alışığız. Ama bunları sosya-

listlerin yazdıkları makalelerde görmek, dürüst konuşmak gerekirse, üzücü ve rahatsız edicidir..."

İşte, muarızlarımız böyle yazıyorlar.

İşte, demokrat vicdanını dinleyen demokratlar böyle yazıyorlar.

Milyukov, Plehanov ve Çerevanin'leri utandırmaya çalışmak beyhude bir çaba olur. Ama Bakan Kerenski'nin yazdığı bir gazete bile, Plehanov'un şovenistlikte gemi azıya almış, rezilce iftiralar atan ve katliama kışkırtan yöntemlerinden istikrahla yüz çeviriyorsa, o zaman rahatlıkla şunu söyleyebiliriz:

Bu tür yöntemlerin kahramanları ölmüşler de ağlayanları yoktur.

13 (26) Nisan 1917'de yazıldı;
14 Nisan 1917'de *Pravda*'nın 32. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 118-121.

BANKALAR VE BAKANLAR

14 Nisan 1917

Sabık dışişleri bakanı ve şu an Merkezi Savaş Sanayileri Komitesi başkan vekili olan N.N. Pokrovski, Rusya Dış Ticaret Bankası yönetim kuruluna seçildi. Bakanlar kurulu eski başkanı Kont V.N. Kokovtsov da yönetim kuruluna girdi

Bu mutlu havadisi dün geceki gazetelerden aldık.

Bugün bakan olan yarın bankacı oluyor; bugün bankacı olan, yarın bakan oluyor. Hakikaten de 'sonuna kadar savaş', hem bugün hem yarın.

Yalnızca Rusya'da değil, sermayenin egemen olduğu her ülkede işler böyle yürüyor. Bütün dünyayı avcunun içine almış olan bir avuç banker savaştan muazzam bir servet kazanıyor.

Ama Pokrovski ve Kokovtsov, denilebilir, eski rejim zamanında bakandı ve şimdi yepyeni bir Rusya'da yaşıyoruz.

Biz buna bir soruyla cevap verelim:

Şimdiki bakanların (Guçkov, Tereşçenko ve Konovalov) kaç tane bankayla iş ilişkisi var (müdür, ortak ya da asıl sahip sıfatıyla)?

Banka çalışanı yoldaşlarımızın (yeri gelmişken belirtelim, onlar da hiç vakit kaybetmeden kendi sendikalarını kurmalıdırlar) bu konuya ilgili malzeme toplayıp işçi gazetelerinde yayınlamaları çok yararlı olacaktır.

Pravda, Sayı 32, 14 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 122.

ÖNEMLİ BİR TEŞHİR

14 Nisan 1917

Bakan Kerenski'yi en aktif yazarları arasında sayan *Dyelo Naroda*'nın bugünkü başyazısında, "konu hakkında çok güvenilir olduğunu düşündüğümüz kişilerden gazetemizin aldığı bilgiye göre, yukarıda bahsi geçen notanın [ilhaklar ve tazminatlar politikasından vazgeçildiğini ilan eden notanın –*Lenin*] henüz yollanmadığı" anlamına gelen açıksözlü bir ifade yer aldı.

O halde, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin "hükümeti ilhaklardan vazgeçirttik" diyen ve öyle düşünen üyeleri ve destekçileri yanılıyorlar.

Yoldaşlar ve yurttaşlar! *Dyelo Naroda*'nın bu beyamm tekrar tekrar okuyun, anlamı üzerine düşünün!

Başyazı şöyle devam ediyor: "Ve burada Bay Guçkov, İstanbul'u ve Boğazlar'ı ele geçirmek için yanıp tutuşan Saray Meydanı'ndan savaşçı meslektaşını tekrar ederek, Romanya cephesindeki orduya seslenişinde Almanya ve Avusturya'yı bozguna uğratmanın şart olduğu sloganlarını atıyor..."

Eğer *Dyelo Naroda* Milyukov'un ilhaklar için yanıp tutuştuğunu *biliyorsa*, o halde neden bize bu konuda daha fazla şey söylemiyor? Halkın davası* *Dyelo Naroda*'nın daha açık ve daha dürüst bir şekilde konuşmasını gerektirmiyor mu?

Başyazı "Geçici Hükümet'in savaşçı *üyelerine*" dikkat çekerek son buluyor.

Bir kez daha: Halkın davası, bu adı taşıyan gazetenin isim verip gerçekleri ortaya koymasını (bir daha söyleyelim, isimler ve gerçekler) gerektirmiyor mu?

13 (26) Nisan 1917'de yazıldı;
14 Nisan 1917'de *Pravda*'nın 32. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 123.

*) 'Halkın davası' anlamına gelen *Dyelo Naroda* üzerinden bir kelime oyunu. (ç.n.)

ASKERLER VE TOPRAK

15 Nisan 1917

Askerlerin çoğu köylü kökenlidir. Toprak sahiplerinin halkı nasıl ezdiğini her köylü bilir. Peki, toprak sahiplerinin gücü nereden gelir?

Topraktan!

Toprak sahiplerinin on milyonlarca hektar toprağı vardır. İşte bu yüzden milyonlarca köylü ailesinin toprak sahiplerinin kölesi olmaktan başka çaresi yoktur.

On milyonlarca hektar toprak, toprak sahiplerinin elinde kaldığı müddetçe hiçbir 'özgürlük' köylülere çare olamaz.

Bütün büyük toprak sahiplerinin topraklarına halk tarafından el koyulmalıdır. Ülkedeki bütün topraklar bütün halkın mülkü haline gelmeli ve yerel bölgelerdeki Köylü ve

Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri'nin tasarrufuna verilmelidir.

Bu nasıl olacak? Hemen bütün Rusya'da, istisnasız her köyde, şehirlerdeki İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerini model alan Köylü ve Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri kurmalıyız. Köylüler ve tarım emekçileri *bizzat* örgütlenmedikleri müddetçe, kaderlerini *bizzat* kendi ellerine almadıkları müddetçe, dünya üzerinde kimse onlara yardım edemez, kimse onları toprak sahiplerinin boyunduruğundan kurtaramaz.

Köylülerin mülkiyete zarar vermeden tam bir düzen içinde hareket ederek kendi bölgelerindeki toprak sahiplerinin bütün topraklarına hemen el koymalarını ve düzgün bir şekilde kullanmalarını sağlamak için köylüler askerlerin desteğini almalıdırlar.

Köylüler, askerler ve işçiler nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturuyorlar. Bu çoğunluk bütün toprağın derhal Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nin eline geçmesini *istiyor*. lyi örgütlendiği (sıkı bir birlik oluşturduğu) *takdirde*, sınıf bilinçli olduğu *takdirde*, silahlı olduğu *takdirde*, hiç kimse çoğunluğu durduramaz.

Askerler! Bütün işçi ve köylülerin birleşip silahlanmasına yardım edin!

Askerler! Siz de daha sağlam bir birlik oluşturun, işçi ve köylülerle daha sıkı bağlar kurun! Silahlı iktidarınızın elinizden alınmasına izin vermeyin!

Ancak ve ancak o zaman halk bütün toprağa sahip olacak ve toprak sahiplerinin boyunduruğundan kurtulacaktır.

Soldatskaya Pravda, Sayı 1, 15 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 137-138.

KÖYLÜ TEMSİLCİLERİ KONGRESİ

16 Nisan 1917

[...]

Tüm Rusya Köylü Temsilcileri Sovyetleri kurulması muazzam öneme sahip bir girişimdir ve her yönüyle desteklenmelidir. Eğer bu girişim gecikmeden hayata geçirilirse, eğer köylülük Şingaryov'a rağmen derhal bir çoğunluk kararıyla bütün toprağa el koyarsa (yani onun istediği gibi toprak sahipleriyle 'gönüllü bir antlaşma'dan medet ummazsa), o zaman yalnızca daha fazla ekmek ve et yiyecek olan askerler değil, özgürlük davası da kazanacaktır.

Köylülerin memurlar olmadan, toprak sahipleri ve asalaklarının 'denetimi ve kontrolü' olmadan aşağıdan örgütlenmeleri devrim için, özgürlük için, Rusya'nın toprak sahiplerinin

boyunduruğundan ve esaretinden kurtuluşu için yegâne güvenilir başarı kaynağıdır.

Partimizin bütün üyelerinin, bütün sınıf bilinçli işçilerin Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nin örgütlenmesini destekleyeceğine, sayılarının artmasına ve güçlerine güç katmalarına yardımcı olacağına ve bu Sovyetlerin içinde tutarlı ve sıkı sıkıya proleter sınıf çizgisinde çalışma yürütmek için elinden gelen çabayı göstereceğine şüphe yoktur.

Bu çalışmayı yürütmek için proleter unsurların (tarım emekçileri, gündelikçiler, vb.) genel köylü Sovyetleri *içinde* ayrı örgütlenmeleri veya (bazen de, *ve*) ayrı Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri kurmak zorunludur.

Amacımız güçleri bölmek değildir; tersine, hareketi güçlendirmek ve genişletmek için, toprak sahipleri ve kapitalistlerin tabiriyle, toplumun '*en aşağı*' kesimini, daha doğru tabirle sınıfını uyandırmak zorundayız.

Hareketi güçlendirmek için burjuvazinin nüfuzundan kurtarmak şarttır; hareketi küçük burjuvazinin kaçınılmaz zaaflarından, yalpalamalarından ve hatalarından kurtarmaya çalışmak zorundayız.

Bu iş dostça ikna yöntemleriyle, olayların akışını zorlamadan, kır proleterleri ve yarı proleterlerin temsilcilerinin henüz tam olarak fark edemedikleri, kafalarında yerli yerine oturtamadıkları ve *kendilerinin* özümseyemedikleri şeyi örgütsel açıdan 'sağlamlaştırmak' için tezcanlılık göstermeden yapılmalıdır. Ama bunu yapmak ve bu amaçla her yerde hemen işe koyulmak şarttır.

Pratik talepler ve sloganlar, daha doğrusu köylülerin *dikkatini* çekmek için yapılması gereken teklifler yakıcı, hayati meselelere dayandırılmalıdır.

İlki, toprak meselesidir. Kır proleterleri istisnasız *bütün* toprağın derhal ve tümüyle bütün halka devrini ve derhal yerel komitelerin kontrolüne verilmesini savunacaklardır. Ama toprak karın doyurmaz. Atı, aleti ya da tohumu olmayan milyonlarca hane, toprağın 'halk'a devrinden hiçbir kazanç elde etmeyecektir.

Mümkün olan her yerde büyük çiftlikleri tarım uzmanlarının ve Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri'nin yönetiminde, en iyi makineleri, tohumları ve en verimli tarım yöntemlerini kullanarak büyük ölçekli işletmeler olarak sürdürme sorunu tartışılmalı ve gecikmeden pratik önlemler alınmalıdır.

Meta ekonomisi ve kapitalizmin sürdüğü koşullarda küçük ölçekli tarımın insanlığı kitlesel yoksulluktan kurtarmasının *mümkün olmadığını*, kamusal ölçekte yürütülen büyük ölçekli tarıma geçmeyi *düşünmenin* ve böyle bir geçişi gerçekleştirmek için gerekli pratik önlemler noktasında hem kitlelere öğreterek *hem de kitlelerden öğrenerek bu işi kotarmanın* zorunlu olduğunu köylülerden, hele hele kır proleterlerinden ve yarı proleterlerden saklayamayız.

Bir diğer hayati ve yakıcı mesele de devlet örgütlenmesi ve idaresidir. Demokrasi vaaz etmek yetmez, demokrasi beyanında bulunup demokrasi kararnameleri yayınlamak yetmez, demokrasinin hayata geçirilmesini temsiliyet kurumlarındaki halk 'temsilcileri'ne devretmek yetmez. Demokrasi hiç vakit geçirmeden aşağıdan yukarıya, bizzat kitlelerin inisiyatifiyle, devlet faaliyetinin *bütün* alanlarına etkin katılımlarıyla, yukarıdan 'denetleme'" olmadan, bürokrasi olmadan *inşa edilmelidir*

Polis, bürokrasi ve düzenli ordunun yerini bütün halkın silahlandırılması, kadınlar da dahil olmak üzere bütün halkın

genel *milisinin* alması derhal gündeme alınabilecek ve alınması gereken pratik bir iştir. Kitleler bu işe ne kadar inisiyatif, çeşitlilik, cesaret ve yaratıcılık katarlarsa, o kadar iyidir. Yalnızca kır proleterleri ve yarı proleterler değil, köylülüğün onda dokuzu muhtemelen bizi takip edecektir, yeter ki önerilerimizi gerçek hayattan örnekler ve dersler sergileyerek açık, basit ve anlaşılır şekilde açıklayalım. Önerilerimiz şunlardır:

> Polis aygıtının yeniden kurulmasına izin verilmemelidir;
> Gerçekte azledilemez olan ve toprak sahibi ya da kapitalist sınıfa mensup olan bürokratların mutlak yetkilerinin iadesine izin verilmemelidir;
> Halktan kopuk bir düzenli ordunun yeniden kurulmasına izin verilmemelidir, zira böyle bir ordu özgürlüğün çanına ot tıkamak ve monarşiyi ihya etmek için her türlü girişimde bulunulacağının en kesin teminatıdır;
> Her yerde kitlelerin deneyiminden derhal yararlanmaya başlayarak en alt kesimler de dahil olmak üzere bütün halka yalnızca teoride değil, aynı zamanda pratikte de yönetim (hükümet) sanatı öğretilmelidir.

Aşağıdan demokrasi, bürokrasisiz, polissiz, düzenli ordusuz bir demokrasi; tamamı silahlandırılmış halktan devşirilen bir *miliste* gönüllü toplumsal hizmet! Bunlar hiçbir çarın, hiçbir maceracı kumandanın ve hiçbir kapitalistin el koyamayacağı özgürlüğün garantisidir.

Pravda, Sayı 34, 16 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 167-170 (parça).

GÖRÜŞLERİMİZ: ASKER TEMSİLCİLERİ SOVYETİ YÜRÜTME KOMİSYONU'NUN KARARINA BİR CEVAP

18 Nisan (1 Mayıs) 1917

16 Nisan tarihli gazetelerde şu karar yayınlandı: "Devrimci, hatta çoğu zaman sosyal-demokrat bir bayrak altında yürütülen yıkıcı propaganda, özellikle de kendilerine Lenininciler adını veren kesimin yürüttüğü propaganda hakkında yoldaşların raporlarını değerlendiren; bu tür propagandayı en az sağdan gelen karşı-devrimci propaganda kadar zararlı gören ve salt propaganda düzeyinde kaldığı sürece propagandaya karşı baskıcı önlemler almanın imkânsız olduğunu dikkate alan Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komisyonu bu propagandaya kendi propaganda ve ajitasyonumuzla karşılık vermek için önlemler alınması gerektiğini esas kabul eder.

Nereden gelirse gelsin, her türlü karşı-devrimci eyleme karşı örgütlerimizi her an kendi etkin önlemlerimizle karşılık verebilecek kadar güçlü hale getirmeliyiz. Yürütme Komitesi'nin basında ve özellikle de ordu birliklerinde yıkıcı propagandaya karşı sistemli bir kampanya yürütmesini temenni ediyoruz."

Eğer bu kararı 'haysiyetsiz ve korkunç baskılar'a karşı *İzvestiya*'nın baş makalesinde (17 Nisan) yer alan beyanla karşılaştırırsak, bu konuda *pratikte* kendisini göstermiş olan siyasal bölünmeyi hemen görürüz: Baş sürek avcısı *Russkaya Volya* ve Bay Plehanov'un bu tür bir mücadele yöntemini tekrarlayan *Yedinstvo*'su; ikisi de *Dyelo Naroda* tarafından böyle görülmektedir.

Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komisyonu ise "salt propaganda düzeyinde kaldığı sürece propagandaya karşı baskıcı önlemler almanın imkânsız olduğu"nu söyleyerek *farklı* bir tutum almaktadır.

Tam da bu sebeple Yürütme Komisyonu'nun kararını tam metin olarak aktarıyoruz ve artıları eksileriyle değerlendirmenin yararlı olduğunu düşünüyoruz.

Kararda Lenin'in propagandasının "en az sağdan gelen karşı-devrimci propaganda kadar zararlı olduğu" söylenmektedir.

Gelin, şu üçü arasındaki farkların özünü inceleyelim: 1) Sağdan gelen karşı-devrimci propaganda, 2) Geçici Hükümet *yanlısı* ve destekçisi propaganda, 3) bizim propagandamız.

Sağcılar Geçici Hükümet'in devrilmesi ve monarşinin yeniden kurulmasını amaçlıyorlar.

Geçici Hükümet, Petrograd İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetiyle uyum içinde hareket etme *sözü vermiştir.*

Bizim propagandamız ise şudur: Bütün devlet iktidarı *sadece* Sovyetlere devredilmelidir, çünkü Sovyetler tartışmasız şekilde ulusun ezici çoğunluğunu temsil etmektedir. Bu hedefe ulaşmak için, (Lenin'in daha ilk gün tezlerinde açıkça ifade ettiği gibi) ulusun çoğunluğunu bu tür bir iktidar devrinin zorunlu olduğuna 'açıklama' yoluyla ikna etmek istiyoruz.

Dolayısıyla, sağcılar bir monarşi hükümeti istiyorlar. Kapitalistler bir kapitalist hükümeti istiyorlar (Geçici Hükümet tam da budur); İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetiyle uyum içinde hareket etme sözü veriyorlar.

Bizse halkın çoğunluğunu iktidarın *sadece* Sovyetlerde olması gerektiğine ikna etmek istiyoruz.

Geçici Hükümet'le anlaşmayı savunanların bakış açısından *bile* propagandamızın "en az sağdan gelen karşı-devrimci propaganda kadar zararlı" görülemeyeceği son derece açıktır. Şimdi, bir anlaşmanın savunucuları halkın çoğunluğunun desteğini almıştır! Çoğunluğu bütün iktidarı almaya teşvik eden propagandamızın "en az sağdan gelen propaganda kadar zararlı olduğu"nu nasıl savunabilirler?

Apaçık bir tutarsızlıktır bu.

Asker Temsilcileri Sovyeti, Yürütme Komisyonu'nun bu görüşünü uzun süre savunamaz.

Devam edelim.

Farklılıklarımız özünde nedir?

Biz esasen üç konuda ayrı düşünüyoruz:

1) Toprak sorununda. Biz köylülerin her yerel bölgede kendi çoğunluklarının kararı uyarınca *bütün* toprağa derhal el koymalarını ve böylece askerler için tahıl ve et üretiminin artırılmasını savunuyoruz.

Geçici Hükümet ise köylüler ile toprak sahipleri arasında bir 'anlaşma', yani üç yüz köylü ile bir toprak sahibi arasında bir 'anlaşma' olmasından yanadır.

Halkın çoğunluğunun bu konuda bizi mi, yoksa Geçici Hükümet'i mi desteklediğini zaman gösterecektir.

2) Biz en yukarıdan en aşağıya kadar ne polisin, ne düzenli ordunun (düzenli ordu yerine bütün halkın genel olarak silahlandırılması gerektiğine inanıyoruz), ne de fiilen azledilemez ve yüksek burjuva aylıklarıyla imtiyazlı bir kitle olan bürokrasinin olduğu bir cumhuriyet kurulmasını savunuyoruz. Biz bütün kamu görevlilerinin seçimle işbaşına gelmesini, her an geri çağrılabilir olmasını ve ücretlerinin işçi ücretleri ayarında olmasını savunuyoruz.

Geçici Hükümet ise alışıldık polis örgütünün geri getirilmesini savunuyor; düzenli orduyu ve alışıldık türde memurların olmasını savunuyor.

3) Geçici Hükümet *savaşı*, Kanlı Nikola'nın başlattığı *türde* savaşı sürdürmeyi savunuyor. Geçici Hükümet çarın *halkın iradesini dikkate almadan*, hatta hiçbir açıklama yapmadan imzaladığı gizli, yağmacı antlaşmalara sadık kalınması gerektiğini savunuyor.

Bizse böyle bir savaşa karşı çıkıyoruz, bu antlaşmalara sadık kalınmasına, kamuoyuna açıklanmamasına karşı çıkıyoruz.

Biz istisnasız bütün ulusları savaşa dayatmacı değil, bütün uluslara ve milliyetlere özgürlük getirecek gerçekten demokratik bir barışla son vermeye çağırıyoruz. Biz, gerçek anlamıyla dayatmacı olmayan bir barış antlaşmasıyla savaşa son vermek için devlet iktidarının tümüyle ve münhasıran İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerine devredilmesi gerektiğini halka göstermek istiyoruz.

Kapitalistler ve toprak sahipleri (Guçkov, Lvov, Milyukov) iktidarda olduğu sürece, savaş kapitalistlerin yönettiği bir savaş olmaya devam edecek, ilhaksız barış konusundaki bütün vaatler vaat olarak kalacak ve dünya üzerindeki işçi kitlelerin kapitalistlerin hükümetlerine güvensizlikleri devam edecektir; bu da savaşın süreceği anlamına geliyor.

Soru: Peki, ya Rusya'da devlet iktidarı Sovyetlerin eline geçer de, Almanya hem II. Wilhelm'den hem de *Alman Guçkov ve Milyukov'larından* kurtulmasını sağlayacak bir devrim yapmayı *başaramazsa* ne olacak (sonuçta Almanların II. Nikola'sının yerini Alman Guçkov ve Milyukov'ları aldığı takdirde, savaşın niteliği hiçbir şekilde değişmeyecektir)?

Cevabımız şudur: İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin elindeki iktidar halkın çoğunluğunun iktidarı olacaktır ve bu çoğunluk işçilerden ve yoksul köylülerden oluşmaktadır. Onların *gerçekte* ilhaklardan yana bir çıkarı yoktur, onlar ilhakları yalnızca lafta değil, *eylemde* de reddedeceklerdir; kapitalistlerin kârlarının bekçiliğini yapmaktan *gerçekten* vazgeçeceklerdir.

Bu koşullar altında, *biz de* her ülkenin kapitalistlerine karşı devrimci bir savaştan *yana oluruz*, çünkü böyle bir savaş belli bir ülkenin kapitalistlerinin çıkarına değil, genel olarak sermayenin çıkarlarına karşı bir savaş olur.

Soru: Madem savaşı sırf süngüleri toprağa saplayarak bitirmek mümkün değil, o zaman barış davasını şu an, hemen ve pratik şekilde nasıl savunabiliriz?

Cevabımız: Savaş süngüleri toprağa saplamak gibi basit hamlelerle ya da savaşan ülkelerden birinin tek taraflı olarak çekilmesiyle sonlandırılamaz. Barışı hızlandırmanın (işçi devriminin kapitalistlere karşı zaferi haricinde) yalnızca tek bir

pratik ve dolaysız yolu vardır, o da cephedeki askerler arasında kardeşleşmedir.

Biz hemen, en aktif şekilde ve elimizdeki bütün araçlarla cephede savaşan *her iki* gruptan askerler arasında kardeşleşmeyi teşvik etmeliyiz. Bu kardeşleşme şimdiden başlamıştır. Biz de buna yardım edelim.

Bizim görüşlerimiz bunlardır. Biz halkın çoğunluğunun bu görüşler için, "en az sağdan gelen karşı-devrimci propaganda kadar zararlı" yakıştırmasında *bulunmayacağına* yürekten inanıyoruz.

Pravda, Sayı 35, 18 Nisan (1 Mayıs) 1917;
Collected Works, C. 24, s. 172-175.

PROLETER MİLİSİ

20 Nisan (3 Mayıs) 1917

Gazetemizin 14 Nisan tarihli sayısında, Nijni-Novgorod eyaletine bağlı Kanavino'dan gelen bir haber yayınlandı. Bu haberde, *"bütün fabrikalarda ücreti fabrika yönetimi tarafından ödenen bir işçi milisinin fülen kurulduğu"* yazıyor.

Muharibimizin dediğine göre, Kanavino ilçesinde on altı fabrika ve (demiryolu çalışanlarını saymazsanız) yaklaşık otuz bin işçi var. Ücreti kapitalistlerce ödenecek bir işçi milisinin kurulması bu yüzden yerel bölgelerdeki en büyük işletmelerin önemli bir çoğunluğunu kapsamaktadır.

Ücreti kapitalistlerce ödenecek bir işçi milisinin kurulması hem pratik hem de ilkesel açıdan muazzam önemi haiz bir önlemdir, hatta devasa ve belirleyici olduğunu söylersek abart-

mış olmayız. Bu önlem genelleştirilip, bütün ülkeye yayılana kadar devrimin güvence altına alınması, kazammlarımn sağlamlaştırılması ve daha ileriye taşınması *imkânsızdır*.

Burjuva ve toprak sahibi cumhuriyetçiler, daha doğrusu halkı *başka türlü* yönetmenin mümkün olmadığım gördükten sonra cumhuriyetçi olmuş olanlar, olabildiğince monarşiye benzeyen bir cumhuriyet, tıpkı Fransa'daki gibi bir şey, Şçedrin'in tabiriyle cumhuriyetçilerin olmadığı bir cumhuriyet kurmaya çalışıyorlar.

Toprak sahibi ve kapitalistlerin devrimci kitlelerin gücünün farkına varmaya başladığı şu anda, onlar için en önemli şey eski rejimin en temel kurumlarım *korumak*, eski baskı aygıtlarım (polis, bürokrasi, düzenli ordu) muhafaza etmektir. Onlar 'sivil milis'i eski türde bir kuruma, yani halktan kopuk, burjuvaziye olabildiğince yakın ve burjuvazinin adamlarının emri altında bulunan küçük silahlı müfrezelere dönüştürmeye çalışıyorlar.

Sosyal-demokratların asgari programında, düzenli ordunun yerine halkın genelinin silahlandırılması gerektiği yazıyor. Avrupa'daki resmi sosyal-demokratların ve bizdeki Menşevik önderlerin çoğuysa parti programım 'unutmuş' ya da bir kenara bırakmış ve enternasyonalizm yerine şovenizmi ('savunmacılığı'), devrimci taktikler yerine reformizmi benimsemiştir.

Oysa hepsinden çok bugün, mevcut devrimci anda halkın tamamının silahlandırılması en yakıcı ve temel niteliktedir. Elimizde bir devrimci ordu varken, proletaryayı silahlandırmaya gerek olmadığım ya da herkese 'yetecek kadar' silah bulunmadığım iddia etmek ikiyüzlülükten ve aldatmacadan başka bir şey değildir. Mesele, derhal bir genel milis örgütlemeye başlamak ve böylece herkese 'yetecek kadar' silah olmasa bile

herkese silah kullanmayı öğretmektir, zira halkın herkesi silahlandıracak kadar silaha sahip olması hiç de zorunlu değildir. Halkın tamamı silah kullanmayı öğrenmeli, polisin ve düzenli ordunun yerini alacak olan milise katılmalıdır.

İşçiler halktan kopuk bir düzenli ordu değil, işçi ve askerlerin bütün halkı kucaklayan tek bir milis çatışı altında *birleşmesini* istiyorlar.

Bu olmadığı takdirde, baskı aygıtı Guçkov ve dostlarının, karşı-devrimci kumandanların ve yarın Radko Dmitriyev'in ya da tahta talip, bir referandum monarşisi kurmaya teşne birinin emrine amade şekilde varlığını sürdürecektir.

Kapitalistlerin şu an bir cumhuriyete ihtiyaçları var, çünkü halkı başka türlü 'idare' edemiyorlar. Ama onlar 'parlamenter' cumhuriyet, yani demokratik *seçimlerle*, Marx'ın yerinde ifadesini kullanacak olursak, halkın halkı *temsil* ve *teslim* eden bireyleri parlamentoya yollama hakkıyla sınırlı bir cumhuriyete ihtiyaç duyuyorlar.

Marx'ın yerine Scheidemann'ı koymuş olan günümüz sosyal-demokrasisinin oportünistleri, parlamentarizmden 'yararlanmak gerektiği' kuralını hatırlıyorlar (bunda hiçbir yanlışlık yok), ama Marx'ın burjuva parlamentarizminden *farklı* olarak proleter demokrasisi hakkında öğrettiklerini hiç hatırlamıyorlar.

Halk ise kitleleri demokrasi yöntemleriyle eğitmek için bir cumhuriyete ihtiyaç duyuyor. Biz *yalnızca* demokratik temsiliyet *değil*, tepeden tırnağa bütün devlet yönetiminin bizzat kitleler tarafından inşa edilmesini, hayatın bütün alanlarına aktif bir şekilde katılmalarını, yönetimde aktif rol almalarını istiyoruz. Eski baskı aygıtları olan polis, bürokrasi ve düzenli ordunun *yerini* halkın genelinin silahlandırılması, gerçekten

genel bir milisin *alması* monarşinin kurulmasını engellemek için en sağlam güvence olduğu gibi, aynı zamanda yukarıdan 'kararnameler'le değil, devasa proleter ve yarı proleter kitleleri devlet yönetimi sanatına, *bütün* devlet iktidarının kullanımına katarak sosyalizme sağlam, emin ve sistemli adımlarla ilerlemesini *sağlamanın* yegâne yoludur.

Halkın üzerinde duran bir polis aygıtıyla, burjuvazinin en sadık hizmetkârları olan bürokratlarla ve toprak sahipleriyle kapitalistlerin emrindeki bir düzenli orduyla kamu hizmeti, işte sermayenin egemenliğini payidar kılmaya koyulmuş burjuva parlamenter cumhuriyetin ideali budur.

Erkek ve kadınlardan oluşan gerçekten genel bir halk milisi yoluyla kamu hizmeti, kısmen bürokratların yerini alabilecek olan bir milis ve buna ek olarak, seçimle işbaşına gelme, bütün kamu çalışanlarının azledilebilir olmaları ve 'ayrıcalıklı, uzman' burjuva standartlarına göre değil, proleter standartlarına göre maaş ise işçi sınıfının idealidir.

Bu ideal bizim programımızın parçası olmakla kalmamış, aym zamanda Batı'da işçi hareketinin tarihinde, somut konuşalım, Paris Komünü deneyiminde bir yer de edinmiştir; Marx tarafından değerlendirilmiş, vurgulanmış, açıklanmış ve önerilmiş olduğu gibi, 1905 ve 1917 yıllarında Rusya işçileri tarafından pratiğe de dökülmüştür.

İşçi Temsilcileri Sovyetleri anlamı bakımından, yarattığı yönetim türü bakımından tam da eski baskı organlarını temize havale eden ve genel milis yolunda ilerleyen türde bir demokrasinin kurumlarıdır.

Peki, proleterler ve yarı proleterler fabrikalarda koyun sürüsü gibi tutulurken, toprak sahipleri ve kapitalistler tarafın-

dan katlanılmaz koşullarda çalıştırılıp pestilleri çıkartılırken, herkesin milise katılımı nasıl sağlanabilir?

Bunun tek bir yolu var: İşçi milisinin ücretleri kapitalistler tarafından ödenmelidir.

Kapitalistler işçilere kamu hizmetinde geçen saatlerin ve günlerin karşılığım ödemelidirler.

Bu güvenilir yöntem bizzat emekçi kitleler tarafından benimsenmektedir. Nijni-Novgorod işçilerinin teşkil ettiği örnek bütün Rusya'ya model olmalıdır.

İşçi yoldaşlar! Köylülere ve halkın geri kalamna polis ve eski bürokrasi yerine bir genel milise ihtiyaç olduğunu gösterin! Ancak ve ancak böyle bir milis kurun! Bu milisleri İşçi Temsilcileri Sovyetleri aracılığıyla, Köylü Temsilcileri Sovyetleri aracılığıyla, işçi sınıfının elinde olan yerel özyönetim organları aracılığıyla kurun. Ne olursa olsun burjuva milislerle yetinmeyin. Kadınları erkeklerle eşit temelde kamu hizmetine katın. İşçilerin miliste geçen kamu hizmetinin karşılığı olan ücretlerini kapitalistlere ödetin.

Demokrasi yöntemlerini somut pratikte, hemen şimdi aşağıdan yukarıya doğru kendi kendinize öğrenin, kitlelerin devlet yönetimine etkin, doğrudan katılımını sağlayın. Ancak ve ancak bu yolla devrimin tam zaferi ve yolundan sapmadan, hedefe doğru sistemli bir şekilde ilerlemesi mümkündür.

Pravda, Sayı 36, 20 Nisan (3 Mayıs) 1917;
Collected Works, C. 24, s. 179-182.

İFLAS?

20 Nisan (3 Mayıs) 1917

İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komitesi'nin eline biraz önce, Geçici Hükümetimizin yurtdışındaki bütün temsilcilerine yolladığı bir nota geçtiğini haber aldık.

Bu nota, belli ki, N.S. Çeidze'nin üç güne kadar verilmesini beklediği ve ilhaklara karşı kesin ifadelerin yer alacağı umulan şu 'beyan'ın ta kendisidir.

Peki, ne yazıyor notada?

Notada Rusya'nın sonuna kadar savaşacağına, müttefiklerine karşı yükümlülüklerine sadık olduğuna ilişkin Geçici Hükümet'in açık ve net beyamm görüyoruz.

Bu nota bir bomba etkisi yapmıştır.

Yürütme Komitesi'nin çoğunluğu, yani Çeidze, Çeretelli ve diğerleri tam bir şaşkınlık içindedir. Hiç kuşku yok ki, bütün 'antlaşmalar' politikası iflas etmiştir, üstelik bizim beklediğimizden de önce.

İrtibat Komisyonu'ndaki konuşmalar emperyalist savaşı sonlandırmayacaktır.

Pravda, Sayı 36, 20 Nisan (3 Mayıs) 1917;
Collected Works, C. 24, s. 183.

GEÇİCİ HÜKÜMET'İN 18 NİSAN (1 MAYIS) 1917 TARİHLİ NOTASININ YOL AÇTIĞI KRİZ ÜZERİNE RSDİP (BOLŞEVİKLER) MERKEZ KOMİTESİ'NİN 20 NİSAN (3 MAYIS) 1917 TARİHLİ KARARI

21 Nisan (4 Mayıs) 1917

Geçici Hükümet'in verdiği nota partimizin Petrograd Şehir Konferansı kararında aldığı tutumun doğruluğunu tümüyle göstermiştir: 1) Geçici Hükümet, İngiliz-Fransız ve Rus sermayesine göbekten bağlı olan, su katılmadık bir emperyalist hükümettir; 2) verdiği ya da verebileceği bütün vaatler ('halkın barış iradesini ortaya koymak' gibi) aldatmadan başka bir şey değildir; 3) bileşimi ne olursa olsun Geçici Hükümet ilhaklardan *vazgeçemez*, çünkü bu savaşta ve özellikle de şu anda kapitalist sınıf banka sermayesine bağlıdır; 4) Narodnikler, Menşevikler ve şu an İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin başında bulunan birçok önderin izlediği küçük burjuva siyasal çizgi, yani kapitalistlerin (bu da demektir ki Geçici Hükümet'in)

'düzeltici önlemler'le 'ileriye' çekilebileceği konusunda boş hayaller uyandırma politikası bu notayla bir kez daha teşhir olmuştur.

Bu durum karşısında Merkez Komite şu kararları almıştır:

1) Mevcut hükümetin bileşimindeki her türlü değişiklik (Milyukov'un istifası, Kerenski'nin geri çağrılması, vb.), sınıflar arası mücadelenin *yerine* hizipler arası rekabeti ve kişilerin değiştirilmesini *koyan* burjuva parlamenter cumhuriyetçiliğinin en kötü yöntemlerini taklit etmek olacaktır;

Pravda, Sayı 37, 21 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 184-185.

SAVAŞAN BÜTÜN ÜLKELERİN ASKERLERİNE ÇAĞRI!

21 Nisan (4 Mayıs) 1917

Kardeşler, askerler!

Milyonlarca cana mal olmuş, milyonlarca insanı sakat bırakmış ve eşi görülmedik bir sefalete, yıkıma ve açlığa yol açmış olan bu korkunç savaş hepimizi perişan etti.

Her gün daha çok insan kendine şu soruyu sormaya başlıyor: Bu savaş niçin başladı ve ne uğruna yürütülüyor?

Savaşın yükünü taşıyan biz işçi ve köylüler, bu savaşın bütün ülkelerin kapitalistleri tarafından kapitalistlerin çıkarları adına, dünya üzerinde kimin egemen olacağını belirlemek için, imalatçılara, fabrikatörlere ve bankacılara pazarlar bulmak adına ve zayıf milliyetleri yağmalamak uğruna başlatıldığı ve yürütülmekte olduğunu her geçen gün daha iyi anlıyo-

nız Sömürgeleri paylaşıyorlar, Balkanlar'da ve Türkiye'de topraklara el koyuyorlar. İşte bu uğurda Avrupa halkları mahvolsun istiyorlar, işte biz bu uğurda ölmek, bu uğurda ailelerimizin mahvına, açlıktan kıvranmasına ve ölümüne tanık olmak zorundayız.

Sermayedarlar sınıfı bütün ülkelerde ihalelerden ve savaş tedariklerinden, ilhak edilmiş ülkelerdeki imtiyazlardan ve yükselen ürün fiyatlarından muazzam, dudak uçuklatıcı, inanılmaz kârlar elde ediyorlar. Sermayedar sınıfı savaş kredileri olarak verilen milyonlar için belirlediği yüksek faiz sayesinde bütün ulusları çok önceden kendine bağlamıştır. Biz işçi ve köylülerse ölmeli, yıkıma katlanmalı, açlıktan kıvranmalıyız, bütün bunlara sabırla boyun eğmeli ve farklı ülkelerin işçilerini birbirine kırdırarak ve karşılıklı nefret duyguları uyandırarak ezenleri güçlendirmek zorundayız.

Boyunduruğumuza uslu uslu katlanmayı, kapitalistler sınıfının kendi arasındaki savaşı sineye çekmeyi sürdürecek miyiz? Kendi ülkemizdeki hükümetlerin, kendi burjuvazimizin, kendi ülkemizin kapitalistlerinin yanında yer alarak ve bu suretle bütün ülkelerin, bütün dünyanın işçilerinin uluslararası birliğini parçalayarak bu savaşın sürmesine izin verecek miyiz?

Hayır, asker kardeşler, artık gözümüzü açma zamanı gelmiştir, artık kaderimizi kendi elimize alma zamanı gelmiştir. Bütün ülkelerde halkı savaşın içine çekmiş olan kapitalistler sınıfına karşı halkın öfkesi artıyor, yayılıyor, güçleniyor. Yalnızca Almanya'da değil, savaştan önce en özgür ülkelerden biri olmasıyla nam salmış İngiltere'de bile işçi sınıfının yüzlerce ama yüzlerce gerçek dostu ve temsilcisi, savaşa karşı ve kapitalistlere karşı dürüst hakikati dile getirdikleri için hapishanelere tı-

kılmıştır. Rusya'daki devrim ilk devrimin yalnızca ilk adımıdır; bu devrimi başka devrimler izlemelidir ve izleyecektir.

Rusya'da II. Wilhelm kadar kötü bir taç sahibi haydut olan II. Nikola'yı deviren yeni hükümet kapitalistlerin hükümetidir. En az Almanya, Ingiltere ve diğer ülkelerin kapitalistleri kadar yıkıcı ve emperyalist bir savaş yürütmektedir. II. Nikola'nın İngiliz, Fransız ve diğer ülkelerin kapitalistleriyle imzaladığı yağmacı gizli antlaşmaları onaylamıştır; bu antlaşmaları yayınlayıp bütün dünyanın öğrenmesini sağlamayı reddetmektedir, tıpkı Alman hükümetinin Avusturya, Bulgaristan, vb. ile yaptığı gizli ve aynı derecede yıkıcı antlaşmaları yayınlamaması gibi.

20 Nisan'da Rus Geçici Hükümeti çarın imzaladığı eski yıkıcı antlaşmaları onaylayan ve zafere kadar savaşmaya hazır olduğunu beyan eden bir nota yayınladı ve böylece bu zamana kadar ona güven ve destek sunmuş olanların bile öfkesini üzerine çekti.

Fakat Rusya Devrimi kapitalist hükümetin yanı sıra, işçi ve köylülerin ezici çoğunluğunu temsil eden kendiliğinden devrimci örgütleri de ortaya çıkarmıştır: Petrograd'daki ve Rusya şehirlerinin çoğunluğundaki İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri. Rusya'da askerlerin çoğu ve bazı işçiler -tıpkı Almanya'daki birçok işçi ve asker gibi- kapitalistlerin hükümetine ve onun ilhaksız barış, savunma savaşı ve benzeri boş sözlerine ve yalanlarına sorgusuz sualsiz güvenmeye devam ediyor.

Halbuki kapitalistlerin aksine, işçi ve yoksul köylülerin ilhaklardan ya da kapitalistlerin kârlarından yana çıkarı yoktur. Bu yüzden her geçen gün, kapitalist hükümetin attığı her adım, gerek Rusya'da gerek Almanya'da kapitalistlerin ikiyüzlülüğünü teşhir edecek; kapitalistlerin egemenliği sürdüğü müddetçe bütün ilhaklardan gerçekten vazgeçilmesine, yani

istisnasız bütün sömürgelerin, istisnasız bütün ezilen, zorla ilhak edilmiş ya da hakları alınmış milliyetlerin bağımsızlığa kavuşmasına dayalı olan gerçekten demokratik, dayatmacı olmayan bir barış yapılamayacağını gösterecek ve savaş büyük ihtimalle daha şiddetli bir hal alarak uzayacaktır.

Ancak devlet iktidarı şu an düşman olan her iki ülkede, örneğin hem Rusya hem de Almanya'da tümüyle ve münhasıran devrimci İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin eline geçtiği takdirde, bütün kapitalist ilişkiler ve çıkarlar ağını parçalayabilecek bu yegâne gerçek güç sayesinde savaşan iki ülkenin işçileri de birbirlerine güven duyacak ve dünya üzerindeki *bütün* ulusları ve milliyetleri gerçekten özgürlüğüne kavuşturacak olan gerçekten demokratik bir barış temelinde savaşa hızla son verebilecektir.

Kardeşler, askerler!

Bu süreci hızlandırmak, bu amaca ulaşmak için elimizden geleni yapalım. Fedakârlıklardan korkmayalım: İşçi devrimi uğruna yapılacak hiçbir fedakârlık, savaş için yapılan fedakârlıklardan daha ağır olmayacaktır. Devrimin her muzaffer adımı yüzbinlerce, milyonlarca insanı ölüm, yıkım ve açlıktan kurtaracaktır.

Kulübelere barış, saraylara savaş! Bütün ülkelerin işçilerine barış! Yaşasın bütün ülkelerin devrimci işçilerinin kardeşçe birliği! Yaşasın sosyalizm!

RSDİP Merkez Komitesi
RSDİP Petrograd Komitesi
Pravda *Yazı Kurulu*

Pravda, Sayı 37, 21 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 186-188.

GEÇİCİ HÜKÜMET'İN NOTASI

21 Nisan (4 Mayıs) 1917

Kılıçlar çekildi! Guçkov ve Milyukov'a bugün bütün gazetelerde yayınlanan notadan ötürü ne kadar teşekkür etsek azdır.

İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komitesi'nin çoğunluğunu oluşturan Narodnikler ve Menşeviklerden tutun da, bu zamana kadar Geçici Hükümet'e güven besleyen herkes hak ettiği cezayı buldu. Geçici Hükümet'in Çeidze, Skobelev ve Steklov'la 'irtibat'ın hayırhah etkisi sayesinde sonsuza dek ilhakları reddedeceğini ümit ediyor, bekliyor ve buna inanıyorlardı. İşler biraz farklı gelişti...

Geçici Hükümet 18 Nisan tarihli notasında, "bütün ulusun [!] dünya savaşını *kesin bir zafer elde edene kadar* yürütme arzusu"ndan bahsediyor.

Açıklama şöyle devam ediyor: "Geçici Hükümet'in müttefiklerimize karşı yükümlülüklerine harfiyen bağlı kalacağını söylemek bile yersizdir."

Kısa ve net. Kesin bir zafer elde edene kadar savaş. İngiliz ve Fransız bankacılarla ittifak kutsalmış...

'Bizim' müttefiklerimizle, yani İngiliz ve Fransız milyarderleriyle bu ittifak *kimin* başının altından çıktı? Elbette çarın, Rasputin'in ve çarın avanesinin. Ama Milyukov ve şürekâsı için bu antlaşma kutsalmış.

Neden?

Bir kesim diyor ki, Milyukov samimi değil, üstat takiye yapıyor, vb.

Oysa mesele bu değil. Mesele şu ki, Guçkov, Milyukov, Tereşçenko ve Konovalov *kapitalistlerin* sözcüleridir. Ve yabancı topraklara el koymak kapitalistler açısından zorunludur. Bu yolla, sermaye ihracı için yeni yerler, yeni pazarlar elde edecek, mahdumlarına yağlı kapılar ayarlamak için yeni fırsatlar ele geçireceklerdir, vb. Mesele şu ki, şu anda Rus kapitalistlerinin *çıkarları* İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin çıkarlarıyla ortaktır. Çarın İngiliz ve Fransız kapitalistleriyle antlaşmalarının Rus kapitalistlerinin Geçici Hükümeti için bu denli kıymetli olmasının yegâne ama yegâne sebebi budur.

Geçici Hükümet'in yeni notası yangına körükle gitmektedir. Bu nota olsa olsa Almanya'da savaş çığırtkanlığını beslemeye yarar. Bu nota, Haydut Wilhelm'in 'kendi' işçi ve askerlerini aldatmaya devam etmesine ve onları 'sonuna kadar' savaşa sürüklemesine yardımcı olacaktır.

Geçici Hükümet'in bu yeni notası meseleyi hiç eğip bükmeden ortaya koymaktadır: Sırada ne var?

Devrimimizin ilk gününden beri İngiliz ve Fransız kapitalistleri Rusya devriminin yalnızca ama yalnızca savaşı 'sonuna kadar' götürmek için yapıldığı konusunda yüreklere su serpiyorlar. Kapitalistler Türkiye'yi, İran'ı ve Çin'i yağmalamak istiyorlar. Eğer bu uğurda bir 10 milyon Rus köylüsünün daha katledilmesi gerekiyorsa, ne gam? Bize 'kesin bir zafer' gerek... Ve şimdi Geçici Hükümet bütün dürüstlüğüyle aynı yolu tutmaktadır.

"Savaşalım, çünkü yağmalamak istiyoruz.

"Her gün on binlerceniz ölsün, çünkü 'biz' daha savaşı bitirmedik ve yağmadan payımıza düşeni alamadık!"

Hiçbir sınıf bilinçli işçi, hiçbir sınıf bilinçli asker artık Geçici Hükümet'e 'güven' besleme politikasını desteklemeyecektir. Güven politikası çökmüştür

Sosyal-Demokrat Şehir Konferansımızın karar metninde, *bizim* görüşümüzün doğruluğunun kanıtlanmasının artık an meselesi olduğu belirtilmişti. Ama biz bile bu kadar çabuk olacağını düşünmemiştik.

Şu an İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin önünde iki seçenek var: Ya Guçkov ve Milyukov'un verdiği hapı yutar ve bağımsız bir siyasal rol oynamaktan ilelebet vazgeçer (zira Milyukov yarın 'masaya yumruğunu vuracak' ve Sovyet'i bir hiç haline getirecektir, ya da Milyukov'un notasını reddedecek ve bu demektir ki, eski 'güven' politikasından vazgeçip, *Pravda*'nın önerdiği yolu izleyecektir).

Elbette, ortayolcu bir çizgi bulunabilir. Ama bu ne kadar dayanır?

İşçiler ve askerler! Şimdi bütün gücünüzle, ülkede tek bir iktidar olması gerektiğini haykırmalısınız: İşçi ve Asker Tem-

silcileri Sovyetleri. Bir avuç kapitalistin hükümeti olan Geçici Hükümet yerini bu Sovyetlere bırakmalıdır.

20 Nisan (3 Mayıs) 1917'de yazıldı;
21 Nisan (4 Mayıs) 1917'de *Pravda*'nın 37 sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 189-191.

TEMEL BİR SORU –
BURJUVAZİNİN SAFINA GEÇMİŞ SOSYALİSTLERİN AKIL YÜRÜTME TARZI

21 Nisan 1917

Bay Plehanov buna dair müthiş bir örnek sunuyor. 1 Mayıs'ta Sosyalist Öğrenci Derneği'ne yazdığı ve bugünkü *Reç*, *Dyelo Naroda* ve *Yedinstvo*'da yayınlanan mektubunda şöyle diyor: "1889 Sosyalist Enternasyonal Kongresi sosyal, daha doğrusu sosyalist devrimin işçi sınıfı içinde uzun süreli bir eğitim ve örgütlenme çalışması gerektirdiğini anlamıştı. Bugün Rusya'daki emekçi kitlelere siyasal iktidarı ele geçirme çağrısında bulunanlar bunu unutmuştur, oysa siyasal iktidarın alınması ancak bir sosyal devrim için zorunlu nesnel koşullar oluşmuşsa anlam ifade eder. Bu koşullar henüz mevcut değildir...

Sonra mektup aynı tınıda devam ediyor ve Geçici Hükümet'e 'yürekten bir destek' çağrısıyla son buluyor.

Bay Plehanov'un bu görüşleri kendine sosyal-demokrat diyen bir avuç 'mış-miş'çinin tipik argümamdır. Tipik olduğu için de uzun uzadıya irdelenmesi şarttır.

Öncelikle, İkinci Enternasyonal'in son kongresine değil de, ilk kongresine gönderme yapmak dürüst bir davramş mı?

İkinci Enternasyonal'in (1889-1914) ilk kongresi 1889'da, sonuncusuysa 1912'de Basel'de gerçekleşti. *Oybirliğiyle* kabul edilen Basel Manifestosu doğrudan, açık, net ve kesin bir şekilde (Plehanov'ların bile tevil edemeyecekleri şekilde) bir *proleter devriminden*, üstelik sonrasında (1914'te) patlak veren savaşla *bağlantılı* olarak planlanan bir devrimden bahseder.

Burjuvazinin safına geçmiş sosyalistlerin neden Basel Manifestosu'nun tamamını ya da bu en önemli parçasını unutma eğiliminde olduklarım anlamak zor değildir.

İkincisi, "Rusya'daki emekçi kitlelerin siyasal iktidarı ele geçirmeleri, diyor yazarımız, "ancak bir sosyal devrim için gerekli nesnel koşullar oluşmuşsa anlam ifade eder.

Buna düşünce değil, kafa karışıklığı denir.

Buradaki 'sosyalist' kelimesinin yerine yanlışlıkla 'sosyal' yazılmış olduğunu varsaysak *bile*, tek kafa karışıklığı bu değildir. Rusya'daki emekçi kitleler hangi sınıflardan oluşmaktadır? İşçi ve köylülerden oluştuğu herkesin malumudur. Bu sınıflardan hangisi çoğunluktur. Köylüler. Bu köylüler sınıfsal konumları bakımından nedir? Küçük mülk sahibidir. Şimdi soru şu: Eğer küçük mülk sahipleri nüfusun çoğunluğunu oluşturuyorsa ve eğer sosyalizm için nesnel koşullar oluşmamışsa, o zaman nüfusun çoğunluğu nasıl sosyalizmden yana tavır *alabilir*? Kim çoğunluğun iradesini çiğneyerek sosyalizmi kurmaktan bahsede*bilir* ya da bahsediyor ki?

Bay Plehanov daha baştan en gülünç şekilde bataklığa saplanmıştır.

Kapitalist basının izinden giderek şu ya da bu siyasal muarızının sözlerini doğru bir şekilde aktarmak yerine kendi kafasında bir 'düşman' yaratan bir insanın başına gelebilecek en kötü ceza gülünç duruma düşmek değildir.

Dahası. *Reç*'ten bir kaba burjuva demokratın bakış açısıyla *bile* yaklaşsak, 'siyasal iktidar' kimin elinde olmalıdır? Nüfusun çoğunluğunun elinde. 'Rusya'daki emekçi kitleler' (kafası karışık sosyal-şovenistimiz tarafından böyle uygun olmayan bir tabir kullanılmaktadır) Rusya'da nüfusun çoğunluğunu mu oluşturmaktadır? Kuşkusuz öyle, hem de ezici çoğunluğunu.

O halde, demokrasiye -Milyukov'un anladığı şekliyle bile olsa, demokrasiye- ihanet etmeden 'Rusya'daki emekçi kitleler'in 'siyasal iktidarı ele geçirmesi'ne nasıl karşı çıkılabilir?

Ormanda derinlere daldıkça, ağaçlar o kadar sıklaşır. Aym şekilde, analizimizde ilerledikçe de, Bay Plehanov'un fikirlerinde yeni karmaşa uçurumlarına rastlıyoruz.

Sosyal-şovenistimiz Rusya'da siyasal iktidarın nüfusun çoğunluğunun eline geçmesine karşıdır.

Bay Plehanov ne konuştuğunu bilmiyor. Dahası, Marx daha 1875'te bu tür bir kafa karışıklığına karşı uyarıda bulunmuş olmasına karşın, 'emekçi kitleler'i proleter ve yarı proleter kitlelerle karıştırmıştır. Sabık Marksist Bay Plehanov'a aradaki farkı açıklayalım.

Rusya'da köylülüğün çoğunluğu toprağın devletleştirilmesini talep edip, bu talebi hayata geçirebilir mi? Kuşkusuz, evet. Bu bir sosyalist devrim mi olacaktır? Hayır. Bu durumda *bile* bir burjuva devrimi olacaktır, zira toprağın devletleştirilmesi kapitalizmin varlığıyla uyuşmayan bir önlem değildir.

Fakat en önemli üretim araçlarının özel mülkiyetine vurulmuş bir *darbedir* Böyle bir darbe proleterleri ve yarı proleterleri on yedinci, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıl devrimlerinde olduğundan çok daha fazla *güçlendirecektir*.

Dahası. Rusya'da köylülerin çoğunluğu bütün bankaların tek bir banka haline gelmesini, her köyde tek bir ulusal devlet bankasının şubeleri olmasını talep edebilirler mi?

Edebilirler, çünkü bu tür bir önlemin halk açısından uygunluğu ve yararı sorgulanamaz. 'Savunmacılar' *bile* bu tür bir önlemi savunabilirler, zira bu sayede Rusya'nın 'savunma' gücü muazzam artacaktır.

Bütün bankaların bu şekilde derhal birleştirilmesi ekonomik açıdan mümkün müdür? Kuşkusuz, pekâlâ mümkündür.

Peki, bu sosyalist bir önlem olacak mıdır? Hayır, bu da *henüz* sosyalizm olmayacaktır.

Dahası var. Rusya'da köylülerin çoğunluğu Şeker Üreticileri Sendikası'nın devletin eline geçmesini, işçi ve köylülerin kontrolüne verilmesini ve şeker fiyatlarının aşağı çekilmesini talep edebilir mi?

Kuşkusuz edebilirler, zira bu önlem halkın çoğunluğuna yarar sağlayacaktır.

Peki, böyle bir şey ekonomik açıdan mümkün müdür? Gayet mümkündür, zira Şeker Sendikası ekonomik açıdan ülke çapında tek bir sınai organizma haline gelmekle kalmamış, aynı zamanda çarlık döneminde *zaten* 'devlet' kontrolüne (yani kapitalistlere hizmet eden devlet görevlilerinin kontrolüne) geçmişti.

Sendikayı demokratik-burjuva, köylü devletinin devralması sosyalist bir önlem olacak mıdır?

Hayır, bu henüz sosyalizm olmayacaktır. Bay Plehanov Marksizmin herkesçe bilinen temel doğrularını hatırlamış olsaydı, kolaylıkla ikna olabilirdi.

Soru şudur: Bankaların birleştirilmesi ve Şeker Üreticileri Sendikası'nın bir demokratik köylü hükümetine devredilmesi gibi önlemler proleterler ve yarı proleterlerin nüfusun geneli içindeki rolünü, önemini ve nüfuzunu *artırır mı*, *azaltır mı*?

Kuşkusuz artırır, zira bu önlemler küçük üretime dayalı bir sistemde *yeşermez*; bu önlemleri mümkün kılan 'nesnel koşullar' 1889'da *henüz* mevcut değildi, ama bugün *halihazırda* mevcuttur.

Bu tür önlemler işçilerin, özellikle de kır ve kentteki proleter ve yarı proleterlerin öncüsü olan şehirli işçilerin nüfusun içindeki rolünü, önemini ve nüfuzunu kaçınılmaz olarak artıracaktır.

Bu önlemler hayata geçirildikten *sonra*, Rusya'da sosyalizme doğru daha fazla *ilerlemek* tümüyle mümkün hale gelecektir ve Batı Avrupalı Plehanov'larıyla bağlarını koparan Batı Avrupa'nın daha ileri ve deneyimli işçilerinin yardımıyla Rusya'nın sosyalizme *gerçek* geçişi *kaçınılmaz* hale gelecek ve bu tür bir geçişin başarısı *güvende* olacaktır.

'Kendi' ulusal burjuvazisinin safına geçmemiş olan her Marksist ve sosyalist bu şekilde akıl yürütecektir.

20 Nisan (3 Mayıs) 1917'de yazıldı;
21 Nisan (4 Mayıs) 1917'de *Pravda*'nın 37 sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 192-195.

GÜLLELERE KARŞI PUTLAR, SERMAYEYE KARŞI LAFLAR

21 Nisan 1917

Geçici Hükümet'in zafere kadar savaş çağrısı yapan notası, kapitalist hükümetin ilhaklardan vazgeçebileceğine dair yanılsamalı umutlar besleyen kesimler arasında bile öfke uyandırdı. Yanılsamalı umutlar besleyen bu küçük burjuva politikanın sözcülüğüne soyunmuş gazeteler bugün ya *Raboçaya Gazeta* gibi dehşet içinde ağızlarında bir şeyler geveliyorlar, ya da bu öfkeyi bireylere yöneltmeye çalışıyorlar.

Novaya Jizn şöyle yazıyor: "Demokratik Rusya hükümetinde uluslararası sermayenin çıkarlarını savunanlara yer yoktur! İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin Bay Milyukov'u zarar-

sız hale getirmek adına en etkin önlemleri derhal alacağına eminiz." *Dyelo Naroda* ise aynı hamkafa bilgeliğini şu sözlerle ifade ediyor: Milyukov'un notası, diyor, "bütün kabinenin onayladığı ve uluslararası açıdan muazzam önemi haiz bir bildiriyi boşa çıkarmaya çalışmaktadır"

Güllelere karşı putlar. Sermayeye karşı laflar. Hükümetin ilhaklardan vazgeçtiğine dair bildirisi hiçbir değer taşımayan diplomatik bir laf kalabalığıydı; bu bildiri cahil bir köylüyü kandırabilir, ama küçük burjuva Sosyal-Demokrat ve Sosyalist-Devrimci partilerin önderlerinin, *Novaya Jizn* ve *Dyelo Naroda* yazarlarının 'kafasını karıştıramaz', tabii kandırılmaya gönlü olana sözümüz yok. "Demokratik Rusya hükümetinde uluslararası sermayenin çıkarlarını savunanlara yer yok"muş. Bunlar ne boş laflar. Eğitimli insanların böyle saçmalıklar yazdıkları için kendilerinden utanmaları gerekir.

Bütün Geçici Hükümet kapitalist sınıfın hükümetidir. Mesele kişi değil, sınıf meselesidir Milyukov'a kişisel olarak saldırmak, dolaylı ya da dolaysız olarak, azledilmesini talep etmek aptalca bir komedidir, zira iktidardaki *sınıf* değişmediği sürece, kişileri değiştirmek *hiçbir şey* değiştirmez.

Rusya, İngiltere, Fransa vb. 'demokrasisi' ile sermayenin savunuculuğu arasına çizgi çekmek, bir Gapon'un* ekonomik ve siyasal bilgi düzeyine düşmektir.

Cahil köylülerin kapitalistlerden kapitalist gibi değil, "adil bir şekilde yaşamaları" ya da "sermayenin çıkarlarım savunmamaları" gibi 'vaatler' talep etmeleri affedilebilir. Ama Petrograd Sovyeti'nin önderlerinin, *Novaya Jizn* ve *Dyelo Naroda*

---

*) 9 Ocak 1905'te çara dilekçe vermek üzere yürüyüşe geçen kitlenin başını çeken işçi önderi papaz. (ç.n.)

yazarlarının bu tür yöntemleri kabul etmeleri, halkın kapitalistlerden yana yanılsamalı umutlarını, özgürlük davasına, devrim davasına en zararlı ve yıkıcı olan umutları beslemek anlamına gelir.

Pravda, Sayı 37, 21 Nisan (4 Mayıs) 1917;
Collected Works, C. 24, s. 196-197

RSDİP (BOLŞEVİKLER) MERKEZ KOMİTESİ'NİN 21 NİSAN (4 MAYIS) 1917 TARİHLİ KARARI

22 Nisan 1917

Geçici Hükümet'in 18 Nisan 1917 tarihli emperyalist, ilhakçı ve yağmacı notasının ardından ve 20 Nisan'da Petrograd sokaklarında düzenlenen miting ve gösterilerin sonrasında Petrograd'da ortaya çıkan durumu değerlendiren Merkez Komite şu kararı almıştır:

1) Parti propagandacıları ve konuşmacıları *iç savaş* tehdidinde bulunduğumuza dair kapitalist gazetelerin ve kapitalistleri destekleyen gazetelerin yaydıkları yalanları çürütmelidirler. Bu iğrenç bir yalandır, zira şu anda, kapitalistler ve hükümetleri kitlelere karşı şiddete başvuramadıkları ve başvurmaya cesaret edemedikleri sürece, asker ve işçi kitleler iradelerini özgürce ortaya koydukları ve *bütün* yetkili kişileri özgürce

seçip azledebildikleri sürece, *böyle bir anda* iç savaş düşüncesinin her türlüsü naif, anlamsız ve mantıkdışı olacaktır; böyle bir anda *nüfusun çoğunluğunun iradesine* ve hoşnutsuz azınlığın bu iradeyi özgürce eleştirmesine *saygı gösterilmelidir*. Şiddete başvurulması durumunda, sorumluluk Geçici Hükümet ve destekçilerinde olacaktır.

2) Kapitalistlerin hükümeti ve gazeteleri iç savaş karşıtı yaygaralarıyla, aslında, halkın önemsiz bir azınlığını oluşturduklarını kabul eden kapitalistlerin çoğunluğun iradesine boyun eğmeye istekli olmadıklarını saklamaya çalışmaktadır.

3) Şu an köylülerin ruh halini iyi bilen ve doğru bir şekilde ifade eden görülmedik derecede çok askerin bulunduğu Petrograd'da nüfusun çoğunluğunun iradesini öğrenmek amacıyla, hükümetin verdiği notaya karşı tutumun, partilerin sahip oldukları destek düzeyinin ne olduğunu ve ne tür bir Geçici Hükümet istendiğini belirlemek için Petrograd'ın bütün ilçelerinde ve mahallelerinde derhal bir halk oylaması yapılmalıdır.

4) Bütün parti propagandacıları fabrikalarda, orduda, sokaklarda, vb. *barışçıl* tartışma ve barışçıl gösteriler yoluyla ve her yerde mitingler düzenleyerek bu görüşleri ve bu öneriyi savunmalıdırlar; fabrikalarda ve kışlalarda düzenli oylamaların olması için çalışmalı, düzen ve yoldaşça disipline harfiyen riayet edilmesine dikkat etmeliyiz.

5) Parti propagandacıları partimizin Almanya'yla ayrı bir barışı savunduğuna dair kapitalistlerin yaydıkları iğrenç iftiralara karşı tekrar tekrar seslerini çıkarmalıdırlar. Biz II. Wilhelm'i en az II. Nikola kadar sallandırılmayı hak eden bir taç sahibi haydut olarak görüyoruz ve Alman Guçkov'larının, yani Alman kapitalistlerinin de en az Rus, İngiliz ve diğer bütün kapitalistler

kadar ilhakçı, soyguncu ve emperyalist olduğunu düşünüyoruz. Biz kapitalistlerle müzakereye karşıyız, biz bütün ülkelerin devrimci işçi ve askerleriyle müzakere ve kardeşleşmeyi savunuyoruz. Biz Guçkov-Milyukov hükümetinin durumu kızıştırmaya çalışmasının, Almanya'da işçi devriminin başlamakta olduğunu ve bu devrimin bütün ülkelerin kapitalistlerine bir darbe olacağını bilmesinden kaynaklandığına eminiz.

6) Geçici Hükümet kaosun kaçınılmaz ve korkunç boyutta olacağına dair söylentiler yayarken, hem halkı korkutarak iktidarın Geçici Hükümet'in elinde kalmasına ikna etmeye çalışmakta, hem de şu derin ve tartışılmaz doğruyu muğlak ve yüzüne gözüne bulaştırır bir şekilde ifade etmiş olmaktadır: Dünyadaki *bütün* ülkeler bir çıkmaza sürüklenmiştir, kapitalistlerin çıkarları uğruna yürütülen savaş onları uçurumun eşiğine getirmiştir ve buradan tek kurtuluş yolu iktidarın devrimci sınıfa, yani devrimci önlemleri hayata geçirebilecek olan devrimci proletaryaya devredilmesidir.

Eğer ülkede tahıl stoku, vb. varsa, işçi ve askerlerin yeni hükümeti bunları nasıl kullanacağını da bilecektir. Ama eğer kapitalist savaş ekonomik yıkımı ekmeğin olmadığı bir aşamaya getirdiyse, kapitalist hükümet halkın durumunu iyileştiremez, ancak kötüleştirir.

7) Biz İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti önderlerinin mevcut çoğunluğunu oluşturan Narodnik ve Menşevik partilerin politikasının ciddi anlamda yanlış olduğunu düşünüyoruz, zira Geçici Hükümet'e güven, onunla uzlaşma girişimleri, düzeltmeler konusunda pazarlıklar, vb., aslında kâğıt israfına yenilerini eklemekten ve faydasız ertelemelerden başka bir anlam taşımayacaktır; ayrıca bu politika Sovyet'in iradesi ile cephedeki ve Petrograd'daki devrimci askerlerin çoğunluğu ve iş-

çilerin çoğunluğunun iradesi arasında bir bölünme yaratma tehlikesi taşımaktadır.

8) Sovyet'in politikalarını değiştirmesini ve kapitalist hükümete güven ve uzlaşma çizgisini terk etmesini savunan işçi ve askerlere, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'ne yeni delege seçimleri yapmaları ve bu organa ancak çoğunluğun gerçek iradesiyle uyumlu çok kesin bir görüşe kararlılıkla bağlı kalacak kişileri göndermeleri çağrısında bulunuyoruz.

Pravda, Sayı 38, 22 Nisan (5 Mayıs) 1917;
Collected Works, C. 24, s. 201-203.

KİTLELERDE DÜRÜST SAVUNMACILIK

22 Nisan 1917

Petrograd'da son birkaç günde, özellikle de dün yaşanan olaylar, önderlerin ve partilerin savunmacılığının aksine *kitlelerin* 'dürüst' savunmacılığından bahsederken ne kadar haklı olduğumuzu göstermektedir.

Halk kitlesi proleterler, yarı proleterler ve yoksul köylülerden oluşmaktadır. Ülkenin ezici çoğunluğu onlardır. *Bu* sınıfların ilhaklardan yana çıkarı yoktur. Emperyalist politikalar, banka sermayesinin kârları, İran'daki demiryollarının gelirleri, Galiçya ve Ermenistan'daki yağlı kapılar, Finlandiya'nın özgürlüğüne sınırlar getirme, bütün bunlar bu sınıfların *hiçbir şekilde* ilgilenmediği şeylerdir.

Ama bütün bunlar birleştiğinde, bilimde ve basında emperyalist, ilhakçı, yağmacı politikalar olarak bilinen şeyi oluşturmaktadır.

Meselenin özü şudur: Guçkov, Milyukov ve Lvov'lar -velev ki tekmili birden erdem timsali, kendi çıkarlarını düşünmeyen, insan canlısı kimseler olsunlar- kapitalist *sınıfın* sözcüleri, önderleri ve seçilmiş temsilcileridir ve bu sınıfın yağmacı, ilhakçı bir savaştan yana menfaatleri vardır. Bu sınıf 'savaşa' milyarlarca yatırım yapmıştır ve 'savaştan' ve ilhaklardan (yani yabancı milliyetlerin boyunduruk altına alınması ya da zorla *topraklarına katılmasından*) yüz milyonlarla ölçülecek kârlar elde etmektedir.

Kapitalist *sınıfın* 'kendini düzelteceği'ne, kapitalist bir sınıf olmaktan çıkacağına, kârlarından vazgeçeceğine inanmak budalaca bir umuttur, boş bir hayaldir ve gerçekte halkın aldatılmasıdır. Ancak kapitalist politikalar ile proleter politikalar arasında yalpalayan küçük burjuva siyasetçiler böyle budalaca umutlar besleyebilir ya da buna çanak tutabilirler. İşte Narodnik partilerin ve Menşeviklerin mevcut önderleri Çeidze, Çereteli, Çernov ve diğerlerinin yanlışı burada saklıdır.

Savunmacılığın kitleler içindeki temsilcileri siyaset erbabı değildir. Siyaseti kitaplardan, Duma'ya katılarak ya da siyasetle ilgilenen insanları yakından gözlemleyerek öğrenememişlerdir.

Savunmacılığın kitleler içindeki temsilcileri savaşların hükümetler tarafından yürütüldüğünü, hükümetlerin belli sınıfların çıkarlarını temsil ettiğini, mevcut savaşın savaşan her iki grup açısından da kapitalistler tarafından kapitalistlerin yağmacı çıkarları adına ve yağmacı amaçları uğruna yürütüldüğünü hâlâ anlamış değiller.

Bunun farkında olmadıklarından, savunmacılığın kitleler içindeki temsilcileri çok basit akıl yürütüyorlar: Biz ilhakları reddediyoruz, biz demokratik bir barış olsun istiyoruz, biz İstanbul uğruna, İran'ı bastırma uğruna, Türkiye'yi yağmalamak adına vb. savaşmak istemiyoruz; Geçici Hükümet'in ilhaklar politikasından vazgeçmesini 'talep' ediyoruz.

Savunmacılığın kitleler içindeki temsilcileri bu isteklerinde samimiler, ama kişisel bir anlamda değil, sınıfsal bir anlamda, çünkü onlar ilhaklarla işi olmayan sınıflar adına konuşuyorlar. Ama kitlerin bu temsilcileri şunu bilmiyorlar: Kapitalistler ve hükümetleri ilhaklar politikasından lafta vazgeçebilirler, vaatlerde bulunup güzel sözler sarf edebilirler, ama ilhaklar düşüncesinden gerçekten vazgeçemezler.

İşte bu yüzden Geçici Hükümet'in 18 Nisan tarihli notası savunmacılığın kitleler içindeki temsilcilerini böylesine ciddi bir şekilde ve haklı olarak sarsmıştır.

Bu nota siyasetle içli dışlı olan insanları şaşırtamazdı, zira kapitalistler 'ilhaklardan vazgeçtikleri'ni beyan ettiklerinde, aslında kastedilenin bu olmadığını çok iyi biliyorlar. Bunlar diplomatların alışıldık dalavereleri ve lafazanlıklarından başka bir şey değildir.

Ama savunmacılığın kitleler içindeki 'dürüst' temsilcileri şaşırmış, şok olmuş, öfkelenmişlerdir. Kandırıldıklarını *hissediyorlar*: Çok açık bir şekilde anlamamış olsalar da, kandırıldıklarını hissediyorlar.

Krizin *özü* budur ve tek tek bireylerin ve partilerin fikir, beklenti ve varsayımlarıyla bunu birbirinden açıkça ayırmak gerekir.

Bu krizi yeni bir beyanla, yeni bir notayla düzeltmeye çalışmak (bir yandan Bay Plehanov'un'daki tavsiyesi ve Milyu-

kov ile şürekâsının özlemleri, diğer yandan Çeidze ve Çereteli'nin özlemleri bu kapıya çıkmaktadır), sorunları sümenaltı etmek elbette mümkündür, ama buradan gelse gelse zarar gelir. Yeni bir vaat kaçınılmaz şekilde kitlelerin yeni bir şekilde aldatılması ve bu yüzden yeni bir öfke patlaması anlamına gelecektir ve bu tür bir patlamanın, akıllıca bir mahrece akıtılamadığı takdirde, çok zararlı hale gelmesi kolaydır.

Kitlelere bütün gerçeği anlatmak gerekiyor. Kapitalistlerin hükümetinin ilhaklardan vazgeçmesi *mümkün değildir*; hükümet kendi kapanma sıkışmıştır ve buradan kurtuluş yoktur. Hükümet, devrimci önlemler olmadan *çıkış yolu olmadığını* hissediyor, görüyor, anlıyor, zira bu önlemleri yalnızca devrimci bir sınıf alabilir. Bu yüzden paniğe kapılıyor, ne yapacağını bilmiyor; sözleriyle eylemleri birbirini tutmuyor; kâh kitleleri şiddete başvurmakla tehdit ediyor (Guçkov ve Şingaryov), kâh iktidarı alın benden diyor.

Ekonomik yıkım, kriz, savaşın dehşeti, kurtuluşun olmadığı bir çıkmaz, işte kapitalistlerin *bütün* ülkeleri getirdiği yer budur.

Gerçekten de iktidarın devrimci sınıfa, devrimci proletaryaya devri *dışında* bir çıkış yolu yoktur, zira ancak nüfusun çoğunluğunu arkasına alan devrimci proletarya savaşan *bütün* ülkelerde devrime yardımcı olabilir ve insanlığı kalıcı barışa ve kapitalizmin boyunduruğundan kurtuluşa götürebilir.

Pravda, Sayı 38, 22 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 204-206.

ÇILDIRMIŞ KAPİTALİSTLER Mİ, AKLI KIT SOSYAL-DEMOKRATLAR MI?

22 Nisan 1917

Bugünkü *Raboçaya Gazeta*'da şöyle yazıyor: "Lenin yandaşlarının iç savaş kışkırtıcılığına bugüne kadar şiddetle karşı çıktık. Ama şimdi iç savaş çağrısı Lenin yandaşlarından değil, demokratik özlemleri alaya alan bir bildiri yayınlamış olan Geçici Hükümet'ten geliyor. Bu gerçekten de çılgınca bir adım ve bu çılgınlığın acı sonuçlarından kurtulmak istiyorsak, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin derhal kararlı adımlar atmasına ihtiyaç vardır."

Bütün çalışmamızın kapitalistlere güven aşılayan küçük burjuva savunmacı çılgınlığa karşı proleter politikasını *sabırla açıklamaya* odaklanması gerektiğini en açık, en resmi şekilde ve hiç eğip bükmeden açıklamışken, bizim 'iç savaş çığırt-

kanhğı' yaptığımız masallarından daha saçma ve gülünç ne olabilir ki?

Raboçaya Gazeta iç savaş konusundaki bu yaygaraların kapitalistler tarafından halkın çoğunluğunun iradesini kırmak için koparıldığım gerçekten anlamıyor mu?

Rus ve İngiliz-Fransız emperyalist sermayesinin mengenesinde sıkışan kapitalistler başka türlü davranamazken, davramşlarım 'çılgınlık' olarak nitelendirmenin Marksizmle en ufak bir alakası var mıdır?

Bay Plehanov bugünkü *Yedinstvo*'da Sovyet'e Geçici Hükümet'le *'bir anlaşmaya'* varma çağrısı yaparak, bütün küçük burjuva savunmacı bloğun politikasım çok daha açık sözlü bir şekilde ifade etmektedir. Komik bir çağrı bu. Yemekten sonra hardal vermeye benziyor.

Uzun zaman önce bir anlaşmaya varıldığım hepimiz bilmiyor muyuz? Bu anlaşmamn devrimin başından beri yürürlükte olduğunu bilmiyor muyuz? Mesele şu ki, mevcut kriz bu anlaşmamn bir kâğıt parçası, boş bir vaat olduğunun anlaşılmış olmasından kaynaklanmaktadır! Mevcut anlaşmamn *başarısız* olmasının halkı yüz yüze getirdiği 'lanet sorular'a genel olarak bir 'anlaşma' çağrısı yapıp, anlaşmamn şartları hakkında ya da *gerçek* teminatları hakkında tek kelime etmeden cevap vermek, iç çekip "Ah, çılgınlar!" diyerek cevap vermek, sorması ayıp, bu küçük burjuva Louis Blanc'ların bir traji-komedisi değil midir? (Louis Blanc yalmzca lafta bir işçi önderiydi, gerçekte burjuvazinin kuyruğuydu.)

"Derhal kararlı adımlara ihtiyaç var," diyor *Raboçaya Gazeta*. Doğrusu, önemli bir tespit. Peki, ne tür bir 'eylem' bu, pek muhterem yurttaşlar? Ne olduğunu söyleyemezsiniz, çünkü

siz de bilmiyorsunuz. Tek bildiğiniz *yüksek perdeden konuşmak*, çünkü siz de tıpkı Louis Blanc gibi sınıf mücadelesini unuttunuz, küçük burjuva lafazanlık ve nutuklara sığınarak sınıf mücadelesini bir kenara attınız.

21 Nisan (4 Mayıs) 1917'de yazıldı;
22 Nisan (5 Mayıs) 1917'de *Pravda*'nın 38. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 207-208.

RSDİP (BOLŞEVİKLER) MERKEZ KOMİTESİ'NİN 22 NİSAN (5 MAYIS) 1917 SABAHI ALDIĞI KARAR

23 Nisan 1917

19-21 Nisan arasında gelişen siyasal kriz -en azından ilk aşaması bakımından- tamamlanmıştır.

Kapitalistlerin öfkelendirdiği küçük burjuva kitle ilkin onlardan *uzaklaşıp* işçilerin *tarafına* savruldu; ama iki gün sonra yeniden, kapitalistlere 'güven' ve kapitalistlerle 'uzlaşma' çizgisinde duran Menşevik ve Narodnik önderliklerin peşine takıldılar.

Bu önderlikler kapitalistlerin boş, salt lafta kalan beyanlarıyla tatmin olup tüm mevzilerini uzlaşmacılık uğruna tamamen teslim ettiler.

Krizin sebepleri ortadan kalkmış değil ve bu tür krizlerin tekrar etmesi kaçınılmazdır.

Kriz, küçük burjuva kitlenin kapitalistlere duyduğu asırlık inanç ile şu an duyduğu hınç ve devrimci proletaryaya güvenme eğilimi arasında gidip gelmesinden kaynaklanıyor.

Kapitalistler savaşı uzattıkça uzatırken, bu gerçeğin üstünü laf kalabalığıyla örtmeye çalışıyorlar. Ancak devrimci proletarya işçilerin dünya devrimiyle savaşa son verebilir ve son vermek için uğraşıyor; bu devrim açıkça görüldüğü üzere ülkemizde gelişiyor, Almanya'da olgunlaşıyor ve diğer birkaç ülkede de yakınlaşıyor.

Şu an "Kahrolsun Geçici Hükümet!" sloganı yanlış bir slogandır, çünkü halkın sağlam (yani, sınıf bilinçli ve örgütlü) bir çoğunluğunun devrimci proletaryanın yanında saf tutmadığı koşullarda, bu tür bir slogan ya boş laftır, ya da nesnel açıdan maceracı girişimlere varır.

Biz iktidarın proleter ve yarı proleterlere devrini ancak İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri politikalarımızı kabul edip iktidarı kendi eline almaya gönüllü olduğunda kabul ediyoruz.

Parti örgütlenmemiz, proleter güçlerinin sıkılığı kriz sırasında yetersizliğini açıkça göstermiştir.

Şu anki sloganlarımız: 1) Proletaryanın çizgisini ve proletaryanın savaşı nasıl sonlandırabileceğini *açıklamak*; 2) Kapitalistlerin hükümetine güven ve onunla uzlaşma yönündeki küçük burjuva çizginin *eleştirilmesi*; 3) Her *bölükte*, *her* fabrikada ve özellikle de hizmetçiler, vasıfsız emekçiler gibi geri kitleler arasında grup grup propaganda ve ajitasyon yürütmek, zira burjuvazi kriz sırasında öncelikle onların desteğini almaya çalıştı; 4) Her fabrikada, her ilçede, her mahallede *örgütlenmek, örgütlenmek*, bir kez daha *örgütlenmek*.

Petrograd Sovyeti'nin her türlü sokak gösterisi ve eylemini iki günlüğüne yasaklayan 21 Nisan tarihli kararma partimizin

her üyesi koşulsuz olarak riayet etmelidir. Nitekim Merkez Komite dün dağıttığı ve bugün de Pravda'da yayınladığı karar metninde, "böyle bir anda iç savaş düşüncesinin saçma ve anlamsız olacağı"m, bütün gösterilerin barışçıl olması gerektiğini ve şiddetin sorumluluğunun tamamen Geçici Hükümet ve yardakçılarında olacağım belirtmiştir. Bu yüzden partimiz, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin yukarıda bahsi geçen kararının tamamının (ve özellikle de silahlı gösterileri ve havaya ateş açmayı yasaklayan kısmının) harfi harfine doğru olduğu ve *koşulsuz olarak riayet edilmesi* gerektiği kanaatindedir.

İşçi ve askerlere son iki günkü krizin sonuçlarını dikkatle düşünmeleri, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'ne ve Yürütme Komitesi'ne yalnızca çoğunluğun iradesini temsil edecek nitelikte kişileri yollamaları çağrısında bulunuyoruz. Bir delegenin çoğunluğun görüşünü ifade etmediği her koşulda, fabrika ve kışlalarda yeni seçimler yapılmalıdır.

Pravda, Sayı 39, 23 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 210-212.

KRİZİN DERSLERİ

23 Nisan 1917

Petrograd ve bütün Rusya ciddi bir siyasal kriz, devrimden bu yana ilk ciddi siyasal krizini yaşadı.

18 Nisan'da Geçici Hükümet kapitalistlerin 'ilhaklardan vazgeçmeyi' istediğine (ve vazgeçebileceğine) dürüstçe inanan kitlelerin öfkesini uyandıracak kadar açık bir şekilde savaşın yağmacı amaçlarını onaylayan meşum notasını yayınladı. 20-21 Nisan'da Petrograd'da kıyamet kopuyordu. Sokaklar hınca hınç doluydu; insanlar gece gündüz demeden sokakları doldurdular ve her yerde irili ufaklı toplantılar düzenlendi; mütemadiyen büyük sokak gösterileri ve yürüyüşler yapıldı. Dün (21 Nisan) gece, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komitesi ve ardından bizatihi Sovyet'in, 'açıklamalar'dan, no-

tada yapılan düzeltmelerden ve hükümetin (aslında boş laftan ibaret olan, söylediği, değiştirdiği ve hükümeti bağladığı hiçbir şey içermeyen) 'yorumları'ndan tatmin olduğunu beyan etmesiyle kriz, ya da en azından krizin ilk aşaması son bulmuş görünüyor.

Kitlelerin 'olayın hallolduğu'nu düşünüp düşünmediklerini zaman gösterecek. Bugün bize düşen görev krizde kendisini göstermiş olan *güçleri*, sınıfları dikkatlice incelemek ve proleter partimiz için gerekli dersleri çıkarmaktır. Zira her krizin büyük önemi saklı gerçekleri açığa çıkarmasıdır; krizler bütün göreli, yüzeysel ve önemsiz şeyleri bir kenara atar; siyasal çerçöpü süpürüp *sınıf mücadelesinin* gerçek kaynaklarını açığa çıkarır.

Aslına bakılacak olursa, kapitalist hükümet 18 Nisan'da savaşın diplomatik kelime oyunlarıyla geçiştirildiği eski notalarını tekrarlamaktan başka bir şey yapmamıştır. Askerler öfkeliydiler, çünkü kapitalistlerin samimiyetine ve barışçıl niyetlerine dürüstçe inanıyorlardı. Gösteriler çelişkili, yanlış ve faydasız bir sloganla asker gösterileri şeklinde başladı. Bu slogan, "Kahrolsun Milyukov!" idi (sanki kişileri ya da grupları değiştirmek politikaların özünü değiştirebilirmiş gibi!).

Bu demektir ki köylülüğe en yakın duran ve bilimsel olarak küçük burjuva diye tanımladığımız geniş, istikrarsız ve yalpalayan kitle kapitalistlerden *uzaklaşıp* devrimci işçilere *yanaştı*. Krize *belirleyici* etken olacak kadar güçlü olan bu kitlenin savrulması ya da hareketi sebep oldu.

İşte bu noktada diğer kesimler de kıpırdanmaya başladılar: Ara unsurlar *değil*, aşırı unsurlar; ortadaki küçük burjuvazi *değil*, burjuvazi ve proletarya sokaklara çıkıp örgütlenmeye başladı.

Burjuvazi Nevski Meydanı'nı (ya da bir gazetenin verdiği adla 'Milyukov' Meydanı'nı) ve zengin Petrograd'ın civar mahallelerini, kapitalistlerin ve devlet bürokratlarının Petrograd'ını ele geçirdi. Subaylar, öğrenciler ve 'orta sınıflar' Geçici Hükümet lehinde gösteri yaptılar. Bayraklarında sık sık "Kahrolsun Lenin!" sloganları göze çarpıyordu.

Proletarya ise partimizin Merkez Komitesi'nin sloganları ve çağrıları etrafında *kendi* merkezlerinde, işçi sınıfı mahallelerinde güçlerini toparladı. 20-21 Nisan'da Merkez Komite kararlar aldı ve bu kararlar parti örgütleri aracılığıyla derhal proletaryaya aktarıldı. İşçiler *yoksul*, daha kıyıda kalmış ilçelerden akın akın geldiler ve ardından gruplar halinde Nevski'ye doluştular. Bu gösteriler kitleselliği ve dayanışmacı niteliği bakımından burjuvazininkinden çok farklıydı. Birçok bayrakta "Tüm İktidar İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'ne!" yazıyordu.

Nevski'de çatışmalar yaşandı. 'Hasım' göstericiler birbirlerinin bayraklarını parçaladılar. Yürütme Komitesi'ne çeşitli yerlerden gelen telefonlarda, her iki tarafın da silahlı çatışmaya girdiği, ölenler ve yaralananlar olduğu bildiriliyordu; ama bilgiler son derece çelişkiliydi ve doğrulanmamıştı.

Burjuvazi 'iç savaş heyulası'yla yaygara kopardı ve böylece gerçek kitlelerin, ülkenin gerçek çoğunluğunun iktidarı ele geçirebileceğinden duyduğu korkuyu ifade ediyordu. Sovyet'in küçük burjuva önderliklerinin genel olarak devrim başladığından beri, özelde de kriz sırasında kesin bir parti politikası bulunmayan Menşeviklerin ve Narodniklerin gözü korktu. Yürütme Komitesi'nde krizin arifesinde oyların neredeyse yarısı Geçici Hükümet aleyhindeyken, şimdi on dokuz aleyhte oya karşı otuz dört oyla kapitalistlere güven ve kapitalistlerle anlaşma politikasına geri dönüş *savunulmaktadır*

Böylece 'olay hallolmuş' kabul edildi.

Bu sınıf mücadelesinin *özü* nedir? Kapitalistler boş laflar ve sahte vaatlerle savaşı sürdürmeyi *savunuyorlar*. Rus, İngiliz-Fransız ve *Amerikan* banka sermayesinin cenderesinde sıkışmış durumdalar. Sınıf bilinçli öncüsünün temsil ettiği şekliyle proletarya ise iktidarın devrimci sınıfa, proletarya ve yarı proleterlere devrini *savunuyor*, dünya işçi devriminin, Almanya'da da açıkça gelişmekte olan devrimin gelişimini *savunuyor* ve savaşı *bu tür* bir devrimle sonlandırmayı *savunuyor*

Halen Menşevik ve Narodnik önderlere inanan ve burjuvazinin tehdidinden feci gözü korkmuş olup, çekinceleri olmakla birlikte *onun* politikalarını uygulayan halkın ezici çoğunluğu, esasen de küçük burjuvazi kâh sağa kâh sola savrulmaktadır.

Savaş korkunçtur; en çok da geniş halk kitlelerini vurmuştur; bugün çok muğlak bir şekilde olsa da, bu insanlar savaşın suç olduğunu, kapitalistler arasındaki rekabet ve çekişmeden ötürü yürütüldüğünü, *onların* yağma paylaşımı olduğunu anlamaya başlıyorlar. Dünyadaki durum gün geçtikçe girift bir hal alıyor. Buradan *tek çıkış yolu* proleter dünya devrimidir. Bu devrim *bugün* Rusya'da diğer ülkelerden daha ileridedir, ama Almanya'da da ilerlediği açıktır (grevler, kardeşleşme). Ve halk yalpalamaktadır: Eski efendilerine, kapitalistlere güven ile öfke arasında yalpalamaktadır; yeni sınıfa, bütün emekçiler için parlak bir gelecek vaat eden yegâne devrimci sınıfa (proletaryaya) güven ile dünya tarihindeki rolüne dair muğlak bir farkındalık arasında yalpalamaktadır.

Küçük burjuvazi ve yarı proleterlerin bu ne ilk yalpalamasıdır, *ne de son olacaktır*!

İşçi yoldaşlar, ders açıktır! Kaybedecek zaman yok. İlk krizin ardından başka krizler gelecektir. *Bütün* çabalarınızı geri kesimleri bilinçlendirmeye, henüz gözü açılmamış olan her bölükle ve her emekçi kesimiyle yaygın, yoldaşça ve doğrudan temas kurmaya (yalnızca toplantılar yetmez) ayırmalısınız! *Bütün* çabalarınız kendi saflarınızı sıklaştırmaya, en aşağıdan yukarıya doğru, her ilçe, her fabrika, başkentin her bir mahallesi ve banliyöleri dâhil olmak üzere işçileri örgütlemeye yönelmelidir! Küçük burjuvazinin kapitalistlerle 'uzlaşan' kesimleri, savunmacılar ve 'destekçiler' sizi *aldatmasın*, keza tezcanlılıklarından ötürü, halkın çoğunluğu sağlam bir birlik oluşturmadan "Kahrolsun Geçici Hükümet!" diye bağıran bireyler de sizi yanıltmasın. Kriz bireylerin bireylere şiddet uygulamasıyla, küçük silahlı grupların yerel eylemleriyle, Blankist yollardan 'iktidarı alma' girişimleriyle, Geçici Hükümet'in 'tutuklanması'yla, vb. aşılamaz.

Bugünün görevi proletaryanın politikalarını, savaşı *onun* nasıl sonlandırabileceğini daha açık, daha kesin olarak ve daha geniş kesimlere ulaşacak şekilde açıklamaktır. Mümkün olan her yerde daha kararlı, daha geniş kesimleri kapsayacak şekilde proleter safları sıklaştırın! Sovyetleriniz etrafında birleşin ve Sovyetler içinde yoldaşça ikna ve bireysel üyelerin yeniden seçilmesi yoluyla çoğunluğu yanınıza çekmeye çabalayın!

22 Nisan (5 Mayıs) 1917'de yazıldı;
6 Mayıs (23 Nisan) 1917'de *Pravda*'nın 39. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 214-216.

YOLDAŞLARIN DİKKATİNE!

23 Nisan 1917

Laşeviç, Krimov ve Mavrin yoldaşlar İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'ndeki Bolşevik grubunun verdiği yetkiyle, bizden, 20-21 Nisan gösterilerine katılmış ve "Kahrolsun Geçici Hükümet!" pankartları taşımış olan işçilerin ezici çoğunluğunun bu slogam yalmzca ama yalmzca, tüm iktidarın Sovyetlere devredilmesi gerektiği ve işçilerin ancak İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nde çoğunluğa eriştikten sonra iktidarı devralmak istedikleri şeklinde anladıklarım beyan etmemizi istiyorlar. Sovyet'in mevcut bileşimi işçi ve asker kitlelerin çoğunluğunun iradesini pek de yansıtmamaktadır. İşte bu yüzden Bolşevik grubu, 22 Nisan tarihli MK kararımn mevcut durumun kesin bir tablosunu sunmadığına inanmaktadır.

Editörlerden. MK kararının hiçbir şekilde kitle gösterilerini örgütleyenleri hedef almadığını ve böyle bir yorumun her türlü düşüncesizlik ya da maceracılık fikrini dışladığını söylemeye bile gerek yok. Her halükarda, bu gösterilerin barışçıl ve etkileyici ölçüde kitlesel niteliği gösterileri düzenleyenlerin temsilcileri sıfatıyla bu yoldaşların hanesine yazılmış büyük bir artıdır. *Kendi* Geçici Hükümet'i lehinde gösteri yapan burjuvaziye hak ettiği cevabı bir tek onlar verdiler.

22 Nisan (5 Mayıs) 1917'de yazıldı;
23 Nisan 1917'de *Pravda*'nın 39. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 41, s. 407

OH OLSUNCU APTALLAR

25 Nisan (8 Mayıs) 1917

Raboçaya Gazeta partimizde belli görüş ayrılıkları (belirtmekte yarar var, Sovyet'teki Bolşevik grubunun temsilcilerinin şimdi yayınlanmış olan beyanıyla bağlantılı olarak görüş ayrılıkları) olduğunu ortaya koyan Merkez Komite'nin son kararı karşısında oh olsun diyerek sevinç nidaları atıyor.

Menşevikler istedikleri kadar oh olsun deyip sevinç nidaları atsınlar. Bu bizi hiç ama hiç rahatsız etmiyor. Menşeviklerin örgütlülüğü yok. Koltuksuz bakanlar olan Çeidze ve Çereteli ayrıdır; politikasız sosyal-demokratlar olan Örgütlenme Komitesi ayrıdır; Plehanov'u destekleyen 'savunmacılar' ayrıdır. Savaş kredisine karşı çıkan Martov ise apayrıdır. Tevekkeli değil, ne örgütü ne de partisi olan insanlar başkasının örgü-

tünde bir hata gördüklerinde sevinç nidaları atıp havalara sıçrıyorlar.

Hakikatten korkmamız için hiçbir sebep yok. Evet, işçi yoldaşlar, kriz, örgütümüzde bazı kusurlar olduğunu göstermiştir. Hemen işe koyulup bunları düzeltmek zorundayız.

Kriz, partimizde Merkez Komitemizin 'biraz solu'na sapma yönünde çok zayıf bir girişim olduğunu gösterdi. Merkez Komitemiz buna teslim olmadı ve partimizde uyumun -gönüllü, akla dayalı ve tam bir uyumun- şimdiden sağlandığına en ufak bir şüphemiz yok.

Her geçen gün çizgimizin doğruluğunu daha da kanıtlıyor. Bu politikaları etkin şekilde hayata geçirmek için proleter kitleler şimdikinden *üç kat* daha örgütlü olmalıdırlar. Her ilçe, her mahalle, her fabrika, her askeri bölük *tek yumruk* gibi hareket edebilecek şekilde güçlü, sıkı sıkıya birbirine bağlı bir örgütlenmeye sahip olmalıdır. Bu örgütlerin her biri merkezle, Merkez Komite'yle doğrudan bağlara sahip olmalıdır ve bu bağlar güçlü olmalıdır ki, düşman bunları ilk darbede kopartıp atamasın; bu bağlar kalıcı olmalı, her gün, her saat güçlendirilmeli ve sınanmalıdır ki, *düşman bizi gafil avlayamasın*.

İşçi yoldaşlar! Her yerde, en aşağıdan en yukarıya kadar, hem işçi sınıfı içinde hem de orduda güçlü bir proleter kitle örgütü kuralım ve bu işe hemen koyulalım. Düşmanlarımızın artniyetli sırıtmaları bizi rahatsız etmesin, münferit hatalarımız ve kusurlarımızdan korkuya kapılmayalım. Bunları düzeltelim. Gelecek bizimdir.

25 Nisan 1917'de *Pravda*'nın 40. sayısında yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 223-224.

RSDİP (B) YEDİNCİ (NİSAN) TÜM RUSYA KONFERANSI

24-29 Nisan (7-12 Mayıs) 1917

KONFERANSIN AÇILIŞINDA YAPILAN KONUŞMA

24 Nisan (7 Mayıs)

Yoldaşlar, burada hem Rusya devriminin ilerlediği hem de dünya devriminin geliştiği koşullar altında proleter partisinin birinci konferansı için toplanmış bulunuyoruz. Bilimsel sosyalizmin kurucularının iddialarının ve Basel Kongresi'nde hazır bulunan istisnasız bütün sosyalistlerin öngörülerinin, yani dünya savaşının kaçınılmaz olarak devrime yol açacağı düşüncesinin her yerde doğrulanacağı gün yaklaşıyor.

On dokuzuncu yüzyılda Marx ve Engels çeşitli ülkelerdeki proleter hareketleri izleyerek ve toplumsal devrim için

mümkün olan ihtimalleri tahlil ederek, ülkeler arasındaki rol dağılımının, genel olarak konuşmak gerekirse, tarihsel açıdan belirlenmiş ulusal özelliklerle orantılı ve uyumlu bir şekilde olacağını tekrar tekrar vurgulamışlardı. Görüşlerini kısaca şöyle ifade ediyorlardı: Fransız işçileri başlayacak, Almanlar bitirecek.

Devrimi başlatma şerefi Rusya proletaryasına nail oldu. Fakat Rusya proletaryasının unutmaması gereken bir şey var: Rusya'daki hareket ve devrim, örneğin Almanya'da her geçen gün daha da ilerleyen dünya çapındaki proleter devrimci hareketin yalnızca bir parçasıdır. Meseleye ancak bu açıdan bakarak görevlerimizi belirleyebiliriz.

Tüm-Rusya Konferansı'm açıyorum. Lütfen Divan Kurulu için adaylarınızı belirleyiniz.

12 Mayıs (29 Nisan) 1917'de *Sotsial-Demokrat*'ın
43. sayısında yayınlanan kısa haber;
tam metin olarak ilk kez 1921'de Lenin'in Rusça
Toplu Eserler'inde yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 227

MEVCUT DURUMA İLİŞKİN RAPOR

[...]

Kararın Geçici Hükümet'e dair sınıfsal bir tanım sunan ilk kısmını okudum.* Bu karar ile Moskovalı yoldaşların kararı arasında, salt metin üzerinden değerlendirmek mümkün olduğu kadarıyla söylersem, temel bir fark yoktur. Ama genel bir tanım olarak, hükümeti karşı-devrimci diye nitelendirmek doğru değildir. Eğer genel terimlerle konuşacaksak, hangi devrimden bahsettiğimizi belirtmemiz gerekir. Burjuva devrimi söz konusu olduğu kadarıyla, bunu söyleyemeyiz, zira bu devrim zaten tamamlanmıştır. Proleter ve köylü devri-

*) Karar metninin buradaki ve aşağıdaki kısımları için bkz. *Nisan Tezleri*, çev Ferit Burak Aydar, Agora Kitaplığı, 2011, s. 120-122. (ç.n.)

mi içinse böyle bir ifade henüz erkendir, zira köylülerin kesinlikle burjuvaziden daha ileri gideceğine emin olamayız. Köylülere olan güvenimizi ifade etmenin, özellikle de şimdi emperyalizme ve savunmacılığa, yani savaş destekçiliğine kaydıklarına göre sağlıksız olduğu kanaatindeyim. Köylüler şu anda Kadetlerle bazı antlaşmalar yaptılar. İşte bu yüzden Moskova kararındaki bu maddeyi siyasal açıdan yanlış buluyorum. Biz köylülerin burjuvaziden daha ileri gitmelerini istiyoruz, biz köylülerin toprak sahiplerinin elindeki toprağa el koymalarını istiyoruz, ama şimdilik ilerideki tutumlarına dair kesin bir şey söylenemez.

'Devrimci demokrasi' tabirinden titizlikle kaçınıyoruz. Hükümetin bir saldırısı söz konusu olduğunda bu tabiri kullanabiliriz, ama an itibariyle son derece aldatıcıdır, zira bu keşmekeşte birbirine karışmış olan sınıfları ayırmak çok zordur. Bize düşen görev arkadan gelenleri çekip kurtarmaktır. Bizim açımızdan Sovyetler bir biçim olarak önemli değil; hangi sınıfları temsil ettiği noktasında önem taşıyor. Bu yüzden proletaryanın sınıf bilincini ilerletmek için çok çalışmamız gerekiyor...

(*Karar metnini 6. maddeden itibaren okumaya devam eder.*)

Politikamızın özü budur. Bugün küçük burjuvazinin tamamı yalpalıyor ve bu tutumunu devrimci demokrasi hakkındaki boş laflara sığınarak gizlemeye çalışıyor. Bu yalpalamalara proleter çizgisiyle karşı çıkmalıyız. Karşı-devrimciler zamansız eylemlerle bu çizgiyi baltalamak istiyorlar. Bize düşen görev Sovyetlerin sayısını ve gücünü artırmak ve partimizin birliğini sağlamlaştırmaktır.

Moskovalı yoldaşlar 3. maddeye denetim talebini eklediler. Bu denetimi Çeidze, Steklov, Çereteli ve küçük burjuva

güçbirliğinin diğer önderleri temsil etmektedir. Denetim, iktidar senin elinde olmadığı sürece lafı güzaftır. İngiltere'yi nasıl denetim altında tutabilirim? Denetim altında tutmam için filolarını ele geçirmem gerekir. Eğitimsiz işçi ve asker kitlelerin naif, bilinçsiz bir şekilde denetime inanmalarını anlayabilirim. Fakat bu inancın sınıf mücadelesinin temel ilkelerinden bir kopuş olduğunu anlamak için denetimin temel veçheleri hakkında düşünmeniz yeterli olacaktır. Nedir denetim? Ben bir karar metni ya da benzeri bir şey kaleme alırsam, onlar da bir karşı-metin kaleme alırlar. Denetim için iktidara sahip olmanız gerekir. Eğer küçük burjuva güçbirliğinin geniş kitleleri bunu anlamıyorlarsa sabırla açıklamamız gerekir, ama hiçbir koşulda yalan söylememeliyiz. Eğer denetimden bahsederek bu temel koşulu muğlaklaştırırsam, o zaman yalan söylüyorum ve kapitalistler ile emperyalistlerin elini güçlendiriyorum demektir. "Siz buyrun denetleyedurun, biz silahları alalım. Alın, denetiminizin hayrını görün" diyeceklerdir. Şu anda halkın talebinin geri çevrilemeyeceğini biliyorlar. İktidar olmadan denetim Rusya devriminin ilerleyişini engelleyen içi boş bir küçük burjuva laftır. İşte bu yüzden Moskovalı yoldaşların üçüncü maddesine karşı çıkıyorum.

İki iktidarın böyle özgül şekilde iç içe geçişine gelince; iktidardan, silahtan, askerlerden ve silahlı halk topluluğundan mahrum olan Geçici Hükümet'in, bu zamana kadar yalnızca vaatlerle beslenen ve bu vaatlerin gerçekleştirilmesini bekleme politikası izleyen Sovyetlere yaslandığı bu oyunu oynamak istiyorsanız, başarısız olmaya mahkûmsunuz. Bize düşen görev bu oyundan uzak durmaktır. Biz proletaryaya bu politikanın mantıksızlığını açıklama çalışmamıza devam ede-

ceğiz ve olaylar her dönemeçte tutumumuzun doğruluğunu kamtlayacaktır. Henüz azınlıktayız; kitleler halen bize inanmıyorlar. Bekleyebiliriz; hükümet yüzünü gösterdiğinde bizimle birlikte saf tutacaklar. Hükümetin yalpalamaları onları bezdirebilir ve bu durumda bizim tarafımıza geçeceklerdir; işte o zaman güçler dengesini dikkate alarak, "şimdi bizim sıramız geldi" diyeceğiz.

Şimdi savaş sorununa geçiyorum. Aslında biz savaş kredisine karşı çıkınca bu sorun bizi birleştirdi, zira savaş kredisine karşı tutum siyasal güçler arasındaki saflaşmayı hemen ve açıkça gösterdi. *Rcç*'in belirttiği gibi, *Ycdinstvo* haricinde herkes yalpalıyor; küçük burjuvazinin tamamı birtakım çekinceleri olmakla birlikte krediyi destekliyor. Kapitalistler pis pis sırıtıyor ve kararı cebe indirerek şöyle diyorlar: "Siz konuşun, biz icraat yapalım. Krediye oy veren herkes bugün bütün dünyada sosyal-şovenist olarak bilinmektedir.

Şimdi savaşa ilişkin kararı okuyacağım. Üç kısımdan oluşuyor: 1) Savaşın sınıfsal niteliği bakımından tammlanması; 2) yalmzca Rusya'ya özgü bir durum olarak, kitlelerin devrimci savunmacılığı; 3) savaşın nasıl sonlandırılacağı.

Ben de dahil olmak üzere çoğumuz halka, özellikle de askerlere seslenme imkâm bulduk ve kitlelere her şeyi sınıf perspektifiyle açıkladığımızda, tutumumuzda kitleler için fevkalade anlaşılmaz olan tek bir şey olduğunu düşünüyorum, o da savaşı nasıl sonlandıracağımız, savaşı durdurmamn nasıl mümkün olacağını düşündüğümüzdür. Kitleler bu konuda her şeyi birbirine karıştırmış durumdalar, görüşümüz hakkında hiçbir şey bilmiyorlar; bu yüzden kendimizi bu konuda en açık şekilde ifade etmemiz gerekiyor.

(*Savaşa ilişkin karar taslağını okur.*)

Mevcut savaş, muharip güçlerden iki grup için de emperyalist bir savaştır, yani kapitalistlerin dünya üzerinde egemenliği ele geçirmek için, kapitalistlerin ganimet paylaşımı için, finans ve banka sermayesine kârlı pazarlar bulmak için ve zayıf milliyetleri boyunduruk altına almak için yürüttükleri bir savaştır.

Rusya'da devlet iktidarının II. Nikola'dan Guçkov, Lvov ve diğerlerinin hükümetine, toprak sahipleri ve kapitalistlerin hükümetine geçmiş olması Rusya açısından savaşın sınıfsal niteliğini ve anlamını değiştirmemiştir, değiştiremez.

Yeni hükümetin aynı emperyalist savaşı devam ettirdiği, yani saldırgan bir fetih savaşı yürüttüğü, hükümet sabık çar II. Nikola ile İngiliz, Fransız, vb. kapitalist hükümetler arasındaki gizli antlaşmaları yayınlamayı reddetmekle kalmayıp, bu antlaşmaları resmen onayladığında apaçık ortaya çıktı. Bu karar halkın iradesini dikkate almadan ve açıkça onları aldatmak amacıyla alındı, zira sabık çarın imzaladığı gizli antlaşmaların Rus kapitalistlerine Çin'i, İran'ı, Türkiye'yi, Avusturya'yı, vb. soymak için açık çek veren korkunç yağmacı antlaşmalar olduğu çok iyi bilinmektedir.

Bu nedenle enternasyonalizmden, yani bütün ülkelerin işçilerinin sermayenin boyunduruğuna karşı mücadelelerinde kardeşçe dayanışmalarından tamamen kopmak istemeyen bir proleter partisi, bu hükümeti ya da hangi parlak lallarla süslenirse süslensin onun savaş kredilerini destekleyemez.

Keza, mevcut hükümetin ilhaklardan, yani yabancı ülkelerin fethinden ya da bir milliyeti zorla Rusya'nın sınırları içinde tutmaktan vazgeçeceğine dair vaatlerine de katiyen güvenilemez. Zira öncelikle, Rus ve İngiliz-Fransız banka sermayesinin binbir bağıyla birbirine bağlanmış ve sermayenin çıkarlarını korumaya kararlı olan kapitalistler kapitalist olmaktan vazgeçmedikleri takdirde; kredilere, imtiyazlara, savaş sanayilerine, vb. yatırılmış milyarlardan gelecek kârlardan vazgeçmedikleri takdirde, bu sa-

vaşta ilhaklardan da vazgeçemezler. İkincisi, yeni hükümet, halkı kandırmak adına ilhaklardan vazgeçmesinin ardından, Milyukov'un ağzından (Moskova, 9 Nisan 1917) ilhaklardan vazgeçmek gibi bir niyeti olmadığını beyan etti. Son olarak, bakan Kerenski'nin de katkı sunduğu *Dyelo Naroda* tarafından açıklandığı üzere, Milyukov ilhaklardan vazgeçildiğine dair beyanını diğer ülkelere yollamamıştır bile.

Dolayısıyla, halkı kapitalistlerin boş vaatlerine karşı uyaran konferansımız, ilhaklardan lafta vazgeçilmesi ile gerçekte vazgeçilmesi arasında açık bir ayrım yapmak gerektiğini beyan eder, yani bütün gizli yağmacı antlaşmalar yayınlanmalı, dış politikadaki icraatlar derhal açıklanmalı ve sabık çar II. Nikola'nın politikalarına ulusumuz (için yüz karası olan politikalara) bağlı kalmayı sürdüren kapitalist sınıf tarafından boyunduruk altına alınmış, zor yoluyla Rusya sınırları içinde tutulan ya da ezilen bütün halkları tümüyle özgürleştirmek için derhal adımlar atılmalıdır.

Kararın bu kısmının ikinci yarısında hükümetin savurduğu vaatler ele alınıyor. Bir Marksist için bu kısım belki lüzumsuzdur; halk içinse önemlidir. İşte bu yüzden bu vaatlere neden inanmadığımızı, hükümete neden güvenmediğimizi de açıklamak zorundayız. Mevcut hükümetin emperyalist politikalarından vazgeçeceğine dair vaatlerine güven duyulamaz. Bu açıdan, politikamız hükümetten antlaşmalarını yayınlamasını talep ettiğimizi söylemekten ibaret olmamalıdır. Bu beyhude bir beklenti olur. Kapitalist hükümetten bunu talep etmek ticari düzenbazlığı teşhir etmelerini talep etmeye benzer. İlhaklardan ve savaş tazminatlarından vazgeçmek gerektiğini söylerken, bunun nasıl yapılabileceğini göstermek gerekir; bunu kimin yapabileceğini sorduklarındaysa, cevabımız bu

adımın doğası gereği devrimci bir adım olduğu ve dolayısıyla ancak devrimci proletaryanın atabileceği olmalıdır. Aksi takdirde vaatler, kapitalistlerin halkı sürekli kontrol altında tutmak içinkullandıkları boş vaatler ve dilekler olarak kalacaktır.

(*Karar taslağını okumaya devam eder.*)

Rusya'da şu an bütün Narodnik partilere (Halkçı Sosyalistler, Trudovikler, Sosyalist-Devrimciler), Menşevik Sosyal-Demokratların oportünist partisine (Örgütlenme Komitesi, Çeidze, Çereteli, vb.) ve partisiz devrimcilerin çoğunluğuna sirayet etmiş olan 'devrimci savunmacılık', sınıfsal mahiyeti bakımından küçük burjuvazinin, küçük mülk sahiplerinin ve tıpkı kapitalistler gibi, zayıf halkları ezerek kâr elde eden hali vakti yerinde köylülerin çıkarlarını ve bakış açısını yansıtmaktadır. Diğer yandan, gizli antlaşmaları yayınlamak yerine vaatlerle ve şaşalı laflarla yetinen kapitalistler tarafından kitlelerin aldatılmasının bir sonucudur bu.

'Devrimci savunmacılar'ın oluşturduğu büyük kitlenin dürüst olduğu, yani *gerçekte* ilhaklara, fetihlere, zayıf halkları ezmeye karşı olduğu kabul edilmelidir; kitleler *gerçekte bütün* muharip ülkeler arasında demokratik, dayatmacı olmayan bir barış antlaşmasından yanadır. Kır ve kent proleterlerinin ve yarı proleterlerin (yani, hayatlarını tamamen ya da kısmen işgüçlerini kapitalistlere satarak geçiren insanların) sınıfsal konumunun bu sınıfları kapitalist kârlara ilgisiz hale getirdiği kabul edilmelidir.

Bu nedenle, konferansımız 'devrimci savunmacılığa' her türlü tavizin kesinlikle kabul edilemez olduğunu ve aslında enternasyonalizmden ve sosyalizmden tam bir kopuşu ifade ettiğini kabul etmekle birlikte, Rus kapitalistleri ve onların Geçici Hükümet'i halka karşı şiddet tehditleriyle sınırlı kaldığı sürece (örneğin, Guçkov'un üstlerine keyfi davranışlar sergileyen askerlere şiddet tehdidi savuran meşum kararnamesi), öz-

> gür bir şekilde örgütlenen ve *bütün* kamu görevlilerini özgür bir şekilde seçip azleden İşçi, Asker, Köylü, Tarım Emekçisi ve diğerlerinin Temsilciler Sovyeti'ne karşı şiddete başvurmaya *başlamadığı* sürece partimizin şiddete başvurmaktan imtina edeceğini beyan eder. Partimiz ciddi ve ölümcül bir hata olan 'devrimci savunmacılığa' karşı yalnızca ama yalnızca yoldaşça ikna yöntemleriyle savaşacak, geniş kitlelerin barış ve sosyalizmin en büyük düşmanları olan kapitalistler hükümetine körü körüne güven duyuyor olmalarının günümüz Rusya'sında savaşın hızla sonlandırılmasının önündeki en ciddi engel olduğunun anlaşılması için uğraşacaktır.

Kapitalistlerin bu politikası bazı küçük burjuvaların işine gelmektedir, buna hiç şüphe yok. Tam da bu yüzden proleter partisinin şu an proletarya ile köylülüğün çıkarlarının ortak olduğuna dair umut beslemesi tamamen yanlış olacaktır. Biz köylülüğü yanımıza çekmeye çabalıyoruz, ama onlar belli bir ölçüde bilinçli olarak kapitalistlerin tarafında yer alıyorlar.

Bir sınıf olarak proletaryanın ve yarı proleterlerin savaşla ilgilenmediklerine en ufak bir şüphe yoktur. Geleneğin ve aldatmacaların etkisinde kalıyorlar. Halen siyasal deneyimden yoksunlar. Bu yüzden görevimiz sabırla anlatmaktır. Onlara ilkesel düzeyde herhangi bir taviz vermiyoruz, ama onları sosyal-şovenist olarak da göremeyiz. Nüfusun bu kesimi hiçbir zaman sosyalist olmamıştır, hatta sosyalizm hakkında en ufak bir fikri bile yoktur, siyasal hayata daha yeni yeni gözlerini açmaktadır. Gelgelelim, sınıf bilinci olağanüstü hızla gelişmekte ve güçlenmektedir. Görüşlerimizi anlamalarını sağlamamız gerekiyor; özellikle de daha düne kadar yeraltında faaliyet yürüten bir parti olarak şu an en zor görevimiz budur.

Bazıları şu soruyu sorabilir: "İlkelerimizden geri adım atmış olmuyor muyuz? Emperyalist savaşın iç savaşa çevrilmesini savunuyorduk, ama şimdi kendimizle çelişiyoruz." Hayır. Rusya'da iç savaş sona ermiştir; biz şimdi ikinci savaşa doğru ilerliyoruz: emperyalizm ile silahlı halk arasındaki savaşa. Bu geçiş döneminde, silahlı güç askerlerin elinde olduğu sürece, Milyukov ve Guçkov henüz şiddete başvurmadıkları sürece, bu iç savaş, bizim cephemizden, barışçıl, uzun süreli ve sabırlı bir sınıf propagandasına dönüşmüştür. Halk iç savaşın gerekli olduğunu henüz anlamamışken iç savaştan bahsetmek hiç kuşku yok ki Blankizme kaymak olur. Biz iç savaştan yanayız, ama sadece siyasal açıdan bilinçli sınıfın yürüteceği iç savaştan. Halkın ezen olarak gördüğü biri devrilebilir. Rusya'da şu an ezen yoktur. Şu an silahlar ve tüfekler kapitalistlerin değil, askerlerin elindedir; kapitalistler istediklerini zor yoluyla değil, aldatarak elde ediyorlar ve şu an şiddet diye yaygara koparmak saçmadır. Emperyalist savaşın iç savaşa çevrilmesinin öznel değil, nesnel koşullara dayalı olması gerektiğini söyleyen Marksist bakış açısına bağlı kalmak gerekir. Şimdilik bu sloganı geri çekiyoruz, ama yalnızca şimdilik. Şu an silahlar kapitalistlerin değil, işçilerin elinde. Hükümet savaş başlatmadığı sürece, barışçıl propaganda yürütürüz.

Hükümet kendisine yarar sağlayacağını bildiğinden, basiretsizce girişilmiş ilk devrimci eylemin bizden gelmesini görmek istiyor. Partimiz barışçıl gösteri sloganını attığı için öfkeden kudurmuştur. İlkelerimizin tek birini bile şu an zaman kollamakta olan küçük burjuvaziye bırakmamalıyız. Proleter partisi örgütlülüğün gerekli olduğu yerde taktikleri-

ni öznel arzulara dayandırırsa, tehlikeli bir yanlış yapmış olacaktır. Çoğunluğun bizimle olduğunu söyleyemeyiz; şu an ihtiyacımız olan şey ihtiyat, ihtiyat, ihtiyat. Proleter taktikleri öznel isteklere dayandırmak başarısızlığa mahkûm etmek demektir.

Üçüncü madde savaşın nasıl sonlandırılacağını ele alıyor. Marksist bakış açısını biliyoruz, ama zorluk kitlelerin bunu mümkün olan en açık biçimde anlamalarını sağlamaktadır. Biz pasifist değiliz ve devrimci savaşı reddedemeyiz. Peki, devrimci savaş ile kapitalist savaş arasındaki fark nedir? Her şeyden önce, sınıfsal farktır: Savaş hangi sınıfın çıkarınadır? Çıkarı olan sınıf o savaşta hangi politikaların peşinden gitmektedir? Halka seslenirken sorularına somut cevaplar vermeliyiz. İlk soru, devrimci savaşın kapitalist savaştan nasıl ayırt edilebileceğidir. Sokaktaki sıradan adam ayrımı görmüyor, bunun bir sınıfsal ayrım meselesi olduğunu anlamıyor. Kendimizi yalnızca teoriyle sınırlamamalıyız, ancak proletarya iktidarda olduğunda gerçekten devrimci bir savaş vereceğimizi pratikte göstermeliyiz. Sanırım sorunu bu şekilde ortaya koymakla bu savaşın ne için verildiği ve kimin savaşı olduğu sorularına mümkün olan en net cevabı vermiş oluyoruz.

Pravda savaşan bütün ülkelerin askerlerine çağrının taslak metnini yayınladı.* Cephede kardeşleşmelerin yaşandığı bilgisini aldık, ama bu kardeşleşme henüz siyasal açıdan yarı bilinçlidir. Eksik olan kısım net bir siyasal fikirdir. Askerler eylemin tabandan gelişmesi gerektiğini içgüdüsel olarak hissetmeye başladılar. Bu devrimci insanların sınıfsal içgüdüsü onlara yegâne doğru yolun bu olduğunu gösterdi. Fa-

---

*) Bkz. "Savaşan Bütün Ülkelerin Askerlerine Çağrı" bkz. s. 71-74. (ç.n).

kat devrim için bu kadarı yetmez. Biz açık ve net bir siyasal cevap vermek istiyoruz. Bu savaşa son vermek için, devlet iktidarının devrimci sınıfın eline geçmesi şarttır. Konferans adına, savaşan bütün ülkelerin askerlerine bir çağrının hazırlanmasını ve uygun bütün dillerde yayınlanmasını teklif ediyorum. Eğer katılımcılarının yarısı emperyalist hükümetlerin gizli ya da açıktan ajanı olan barış konferansları hakkında bütün bu beylik laflar yerine bu çağrıyı yollarsak, amacımıza bütün bu barış konferanslarından bin kat daha çabuk ulaşırız. Alman Plehanov'larıyla asla işimiz olmaz. [Rusya'ya dönüşte] Almanya'dan geçerken, bu baylar, sosyal-şovenistler, Alman Plehanov'ları arabamıza binmeye çalıştılar, ama biz tekinin bile binmesine izin vermeyeceğimizi ve içlerinden biri bindiği takdirde, büyük bir hırgür yaşamadan dışarı çıkamayacaklarını söyledik. Karl Liebknecht gibi bir adamın bizi görmeye gelmesine izin verilseydi, kendisiyle kesinlikle gelişmeleri masaya yatırırdık. Savaşın nasıl sonlandırılacağı sorusuna cevap veren çağrımızı bütün ülkelerin emekçilerine hitaben yayınladığımızda ve askerler savaştan bir çıkış yolu gösteren siyasal cevabımızı okuduklarında, kardeşleşme muazzam ilerlemeler kaydedecektir. Kardeşleşmeyi savaşa karşı içgüdüsel bir nefretten savaşın nasıl sonlandırılacağına dair net bir siyasal cevap düzeyine yükseltmek için yapmamız gereken budur.

Şimdi de üçüncü soruna, yani mevcut durumun uluslararası işçi hareketi ve uluslararası kapitalizmle bağlantılı analizine geçiyorum. Marksizm açısından bakıldığında, emperyalizmi ele alırken tek bir ülkedeki koşullarla sınırlı kalmak saçmadır, zira bütün kapitalist ülkeler birbirine sıkı sıkıya bağlı-

dır. Şimdi, savaş zamanında, bu bağ kıyaslanamaz derecede güçlenmiştir. Bütün insanlık kanlı bir kördüğüme sürüklenmiştir ve hiçbir ulus buradan kendi başına kurtulamaz. Daha ileri ya da geri ülkeler olmakla birlikte, bu savaş onları öyle çok bağla birbirine bağlamıştır ki, tek bir ülkenin bu kördüğümden kendi başına kurtulması tasavvur edilemez.

Hepimiz iktidarın İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin elinde olması gerektiğini kabul ediyoruz. Peki, iktidar onların, yani proleterler ile yarı proleterlerin eline geçerse, ne yapabilirler ve ne yapmaları gerekir? Bu girift ve güç bir durumdur. İktidarın devrinden bahsediyorsak, ortada bir tehlike vardır ve bu tehlike önceki devrimlerde de büyük bir rol oynamıştır: Devrimci sınıfın devlet iktidarını ele geçirdikten sonra bu iktidarı nasıl kullanacağını bilmemesi. Devrimler tarihinde bu sebepten ötürü başarısız olmuş birçok devrim vardır. Bütün Rusya'yı ağlarıyla kaplamış olan İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri şu an devrimin merkezinde durmaktadır; ama kanaatimce, bunların rolünü yeterince incelemiş ya da anlamış değiliz. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri iktidarı ele geçirdiği takdirde, artık kelimenin alışıldık anlamıyla devlet olmaktan çıkacaktır. Dünya tarihinde henüz böyle bir devlet iktidarının azımsanmayacak bir süre boyunca iktidarda kaldığı görülmemiştir, ama bütün dünyadaki işçi hareketi bu yönde ilerliyor. Bu devlet Paris Komünü türünde bir devlet olacaktır. Bu tür bir iktidar diktatörlüktür, yani dayanağını yasalardan, çoğunluğun biçimsel iradesinden değil, dolaysız, açık cebirden alır. Cebir, iktidar aygıtıdır. O halde, Sovyetler bu iktidarı nasıl uygulayacak? Polis aracılığıyla eski yönetme tarzına geri dönecekler mi? Es-

ki iktidar organları aracılığıyla yönetecekler mi? Kanaatimce bunu yapamazlar. Her halükarda, hemen burjuva olmayan bir devlet kurma göreviyle karşı karşıya gelecekler. Bolşevikler arasındayken, bu devleti eski yönetim organlarını yok etmiş ve bunların yerine işçilerin doğrudan yönetim organları olan yeni organlar koymuş olması anlamında Paris Komünü'yle karşılaştırdım. Kapitalistlerin en çok korktukları kelimeyi kullanmış olmakla suçlanıyorum, zira bunu doğrudan sosyalizmi getirme isteği olarak yorumlamaya başlamışlardır. Oysa ben bunu yalnızca eski organların yerine yeni, proleter organları koyma anlamında kullandım. Marx bunu bütün dünya proleter hareketinin en büyük sıçrayışı olarak görmüştü. Proletaryanın toplumsal görevleri sorunu, bizim açımızdan son derece pratik öneme sahiptir, zira birincisi Rusya diğer bütün ülkelerle iç içe geçmiştir ve kendimizi koparmamız mümkün değildir: Proletarya ya tamamen bağlarını koparacak, ya da ezilecektir; ikincisi, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri bir vakıadır. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin bütün Rusya'yı kucakladığına, bir devlet iktidarı olduğuna ve başka bir devlet iktidarı olamayacağına kimsenin şüphesi yoktur. Eğer böyleyse, bu iktidardan nasıl yararlanabileceklerine dair net bir görüş ortaya koymamız gerekir. Bazıları Fransa ya da Amerika'dakiyle aym tür bir iktidar olduğunu söylüyor, oysa bu ülkelerde böyle bir iktidar yok; orada böyle doğrudan bir iktidar yoktur.

Mevcut durum üzerine karar üç bölümdür. İlk bölüm emperyalist savaşın yol açtığı nesnel durumu, dünya kapitalizminin içinde bulunduğu durumu tanımlamaktadır; ikinci bölüm, uluslararası proleter hareketin durumunu; üçüncü bö-

lüm ise Rusya işçi sınıfının iktidarı ele geçirdikten sonraki görevlerini ele almaktadır. İlk bölümde, savaş sırasında kapitalizmin savaş öncesinden bile daha fazla geliştiği sonucunu formüle ediyorum. Kapitalizm şimdiden bütün üretim alanlarını ele geçirmiştir. Yirmi yıl önce, Almanların Erfurt Programı'nı kaleme aldıkları 1891'de Engels kapitalizmi plansız bir üretim sistemi olarak tanımlamaya devam etmenin mümkün olmayacağını söylemişti. Bu tanım artık geçerliliğini yitirmiştir; tröstler ortaya çıktıktan sonra planlamanın olmayışından bahsedilemez. Kapitalizm özellikle de yirminci yüzyılda devasa adımlar atmıştır ve savaş yirmi beş yılda yapılanlardan daha çoğunu yapmıştır. Sanayide devlet denetimi Almanya'da olduğu gibi İngiltere'de de ilerleme kaydetmiştir. Bütün bunlar sosyalist devrimi daha da yakınlaştırmış ve sosyalizmin nesnel koşullarını yaratmıştır. Dolayısıyla, sosyalist devrim savaşın bir sonucu olarak daha da yakınlaşmıştır.

Savaş öncesinde İngiltere'de özgürlük dünyanın diğer bütün ülkelerinde olduğundan daha fazlaydı; Kadet türü siyasetçiler bu gerçeği her zaman vurgulamışlardır. İngiltere'de özgürlük vardı, çünkü bir devrimci hareket yoktu. Savaş, ânında değişime yol açtı. Onyıllar boyunca sosyalist basının özgürlüğünü çiğneyecek tek bir girişimin olmadığı ülkede, hemen tipik bir çarlık sansürü kuruldu ve bütün hapishaneler sosyalistlerle doldu. İngiltere'de kapitalistler yüzyıllardır halkı zor kullanmadan yönetmeyi öğrenmişlerdir ve zora başvurduklarına göre, demek ki devrimci hareket büyüyor ve başka türlü hareket etmeleri mümkün değildir. 100 Alman Plehanov'una karşı tek başına olmasına karşın Liebknecht'in kitleleri temsil ettiğini söylediğimizde, ütopyacı, hayalci olmakla itham edil-

dik. Ama yurtdışında işçi toplantılarına bir kez olsun katılmış biri, kitlelerin Liebknecht'e duydukları sevginin reddedilemez bir gerçek olduğunu bilir. Liebknecht'in en azılı muarızları halk karşısında manevra yapmak zorunda kaldılar ve onu destekliyor numarası yapmayanlar bile, onun karşısına çıkmaya cesaret edemediler. Şimdi işler daha da ilerledi. Artık kitle grevleri yaşanıyor, cephede kardeşleşmeler görülüyor. Bu açıdan kehanette bulunmaya çalışmak büyük bir yanlış olacaktır, ama Enternasyonal'e duyulan sevginin artmakta olduğu, Alman ordusunda devrimci kıpırdanmaların görünmeye başladığı gerçeğinden de kaçamayız. Almanya'da devrimin güçlendiğini gösteren bir olgudur bu.

O halde, devrimci proletaryanın görevleri nelerdir? Bütün sosyalistlerin görüşlerindeki başlıca kusur, temel hata bu sorunun, tıpkı sosyalizme geçiş sorunu gibi, çok genel bir biçime büründürülmesidir. Oysa bizim somut adımlardan ve önlemlerden bahsetmemiz gerekiyor. Bunlardan bazıları için koşullar olgunlaşmış, bazıları için olgunlaşmamıştır. Şu an bir geçiş aşamasındayız. Burjuva devletlerdekinden farklı olarak, yeni biçimleri öne çıkardığımız açıktır. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri başka hiçbir ülkede var olmayan ve hiçbir zaman görülmemiş bir devlet biçimidir. Bu biçim sosyalizme doğru ilk adımları ifade eder ve sosyalist toplumun başlangıcında kaçınılmazdır. Bu gerçek belirleyici önemdedir. Rusya devrimi Sovyetleri yaratmıştır. Dünyada hiçbir burjuva ülke bu tür devlet kurumlarına sahip değildir, olamaz da. Sosyalist devrim bundan başka bir devlet iktidarıyla işleyemez. Sovyetler devlet iktidarını sıradan bir burjuva cumhuriyet kurmak ya da doğrudan sosyalizme geçmek amacıyla ele geçirmemeli-

dir. Bu olamaz. O halde, amaç nedir? Sovyetler bu geçiş yolunda ilk somut adımları atmak için, atılabilecek ve atılması gereken adımları atmak için iktidarı ele geçirmelidir. Bu açıdan en büyük düşman korkudur. Kitleleri bu adımları derhal atmaya teşvik etmeliyiz, aksi takdirde Sovyetlerin iktidarının hiçbir anlamı kalmayacak ve halka hiçbir şey vermeyecektir.

Şimdi de halka Marksist görüşlere ters düşmeyen hangi somut adımları önerebileceğimiz sorusunu cevaplamaya çalışayım.

Neden iktidarın İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerine geçmesini istiyoruz?

Sovyetlerin hayata geçirmesi gereken ilk önlem toprağın devletleştirilmesidir. Herkes devletleştirmeden bahsediyor. Bazıları bunun en ütopyacı önlemlerden biri olduğunu söylüyorlar; yine de, herkes bunu kabul edecektir, zira Rusya'da toprak sahipliği o kadar karmaşıktır ki, tek çıkış yolu toprağı bölen bütün sınır çizgilerini kaldırmak ve devlet mülkiyeti haline getirmektir. Toprakta özel mülkiyet kaldırılmalıdır. Bizi bekleyen görev budur, çünkü halkın çoğunluğu bu adımı desteklemektedir. Bunu başarmak için Sovyetlere ihtiyacımız var. Bu önlem eski devlet görevlilerinin yardımıyla gerçekleştirilemez.

İkinci önlem. Sosyalizmi 'getirmek' gibi bir görüşümüz olamaz; bu, saçmalığın daniskası olur. Biz sosyalizmin propagandasını yapmalıyız. Rusya'da nüfusun çoğunluğu köylüdür, sosyalizm konusunda bir fikri olmayan küçük çiftçilerdir. Ama her köyde çiftliklerini geliştirmelerini sağlayacak bir banka kurulmasına ne itirazları olabilir ki? Hiçbir itirazları olmaz. Propagandamızda bu pratik önlemleri köylülere götürmeli ve bunların gerekli olduğunu anlamalarım sağlamalıyız.

Şeker Üreticileri Sendikası ise apayrı bir konudur. Bu bariz bir gerçektir. Burada önerimiz doğrudan ve icraat dönük olmalıdır: Zaten tümüyle gelişmiş olan bu sendikalara devlet el koymalıdır. Sovyetler iktidarı almak istiyorlarsa, ancak bu amaçlar için olmalıdır. İktidarı almaları için başka bir sebep olamaz. İki seçenek var: Ya Sovyetler daha da ilerler, ya da Paris Komünü örneğinde olduğu gibi yüz kızartıcı bir ölüme razı olur. Eğer ihtiyaç duyulan bir burjuva cumhuriyetse, bu iş pekâlâ Kadetlere de bırakılabilir.

Sözlerimi beni en çok etkileyen konuşmadan bahsederek bitirmek istiyorum. Bir kömür madencisi kayda değer bir konuşma yaptı. Tek bir kitabi laf etmeden, bize devrimi nasıl yaptıklarını anlattı. Bu madenciler başlarında birinin olup olmayacağı sorunuyla ilgilenmiyorlardı. Madeni ele geçirdiler ve onlar için önemli olan üretimin kesintiye uğramaması adına kabloların zarar görmesini engellemekti. Sonra ekmek sorunu ele alındı ve madenciler az bulunan ekmeğin nasıl elde edileceği konusunda da anlaştılar. Artık elimizde kitaplardan çıkartılmamış, gerçek bir devrim programı var. İktidarı yerel bölgelerde ele geçirmek derken kastettiğim budur.

Burjuvazi başka hiçbir yerde Petrograd'da olduğu kadar güçlü değil. Burada iktidar kapitalistlerin elinde. Ama bütün ülkede, köylüler herhangi bir sosyalist görev için hareket etmemelerine karşın salt pratik önlemleri hayata geçiriyorlar. Kanımca devrimci hareketin yalnızca bu programı devrimin doğru yoluna işaret etmektedir. Biz bu önlemlerin fevkalade ihtiyatlı ve titiz bir şekilde hayata geçirilmesini savunuyoruz. Yalnızca bu önlemler hayata geçirilmelidir; yalnızca bu yönde ilerlemeliyiz. Başka çıkış yolu yok. Bu yapılmadığı takdirde, Sovyetler dağılacak ve yüz kızartıcı bir ölümle ta-

nışacaktır. Ama eğer devrimci proletarya iktidarı gerçekten ele geçirirse, bunu yalnızca daha da ileri gitmek için yapacaktır. Ve ileri gitmek savaştan kurtulmak için kesin adımlar atmak demektir; yalnızca laflar yetmez. Bu adımların tam başarısı ancak dünya devrimiyle mümkündür, devrimin savaşı öldürmesiyle, bütün dünya işçilerinin devrimi desteklemesiyle mümkündür. Bu yüzden iktidarı almak yegâne pratik önlemdir ve yegâne çıkış yoludur.

Kısa haber halinde 25 Nisan 1917'de
Pravda'nın 40. sayısında yayınlandı;
tam metin halinde ilk kez 1921'de
N. Lenin (V Ulyanov), *Eserler*, Cilt XIV, 2. Kısım'da yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 228-243.

MEVCUT DURUMA İLİŞKİN RAPOR HAKKINDA TARTIŞMAYI SONLANDIRAN KONUŞMA

24 Nisan (7 Mayıs) 1917

Kamenev yoldaş maceracılık lafının üzerine balıklama atladı. Buna değinmem gerekiyor. Kamenev yoldaş "Kahrolsun Geçici Hükümet!" sloganına karşı çıkarken yalpalama sergilediğimizi iddia ediyor, bu konuda kendinden emindir. Kendisine katılıyorum; devrimci politikalardan uzaklaşma anlamında bir yalpalama olmuştur ve bu yalpalamadan kaçınmak gerekir. Kamenev yoldaşla aramızdaki farkların çok büyük olmadığını düşünüyorum, çünkü bizimle anlaşarak görüşünü değiştirdi. Maceracılığımız nereden kaynaklanmaktadır? Zorlama önlemlere başvurmaya çalışmamızdan. O endişeli anda kitlelerin ne ölçüde bizim tarafımıza geçtiklerini bilmiyorduk. Eğer güçlü bir kayış yaşansaydı, işler fark-

h olurdu. Barışçıl gösteri çağrısında bulunduk, fakat Petrograd Komitesi'nden birkaç yoldaş farklı bir slogan attılar. Bu sloganı geri çektik çekmesine, ama kitlelerin Petrograd Komitesi'nin sloganını atmalarını engellemek için çok geçti. "Kahrolsun Geçici Hükümet!" sloganının maceracı bir slogan olduğunu, hükümetin şu an devrilemeyeceğini söylüyoruz. İşte bu yüzden barışçıl gösteri sloganını attık. Tek istediğimiz düşman güçlerini barışçıl bir şekilde yoklamaktı; savaşa girmeye niyetimiz yoktu. Petrograd Komitesi ise birazcık daha sola kaydı, ama o durumda ciddi bir yanlıştı bu. Örgütsel aygıtımızın zayıf olduğu anlaşıldı; kararlarımızı herkese dinlettiremiyoruz. Doğru bir slogan olan "Yaşasın İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri!" ile birlikte "Kahrolsun Geçici Hükümet!" sloganını da attık. Eylem sırası geldiğinde, 'birazcık sola kaymak' yanlıştı. Biz bunu ciddi bir suç ve başıbozukluk olarak görüyoruz. Böyle bir davranışa bilerek izin vermiş olsaydık, Merkez Komite'de bir saniye kalmamamız gerekirdi. Bu yanlış, örgütsel aygıtımızın zayıflığından kaynaklandı. Evet, örgütümüzde kusurlar vardı. Örgütümüzü geliştirme sorununu gündeme getirdik.

Menşevikler ve şürekâsı 'maceracılık' kelimesini alabildiğine kullanıyorlar. Oysa ne bir örgütü ne de bir politikası olan bir siyaset varsa onlardır. Halbuki bizim hem bir örgütümüz hem de politikamız var.

O sıra burjuvazi bütün güçlerini seferber etti; merkez saklandı ve barışçıl bir gösteri tertip ettik. Bizden başka politika üreten kimse yoktu. Yanlış yaptık mı? Evet, yaptık. Ama ancak hiçbir şey yapmayanlar hata yapmazlar. Kusursuz örgüt zor bir şeydir.

Denetime gelirsek.

Kamenev yoldaşla denetim mevzuu haricinde aynı düşünüyoruz. Kendisi denetimi siyasal bir faaliyet olarak görüyor. Ama öznel açıdan, bu kelimeyi Çeidze ve diğerlerinden daha iyi anlıyor. Biz denetimi kabul etmeyeceğiz. İnsanlar komünizm hakkında bir sürü korkunç laf ederek kendimizi yalıttığımızı, belki de burjuvaziyi ürkütüp zıvanadan çıkarttığımızı söylüyorlar... Kimbilir, belki de! Ama bizi yalıtan bu değil. Yalıtılmamıza yol açan savaş kredisi sorunu oldu. Tam da bu sorunda azınlıkta olduğumuzu gördük. Evet, azınlıktayız. Eee, ne olmuş yani? Şovenizm çılgınlığı alıp başını gitmişken sosyalist olmak azınlıkta olmaktır. Çoğunlukta olmaksa şovenist olmaktır. Şu anda köylülük Milyukov'la el ele vermiş, kredi aracılığıyla sosyalizme saldırıyor. Köylüler Guçkov ve Milyukov'un peşinden gidiyorlar. Bu bir gerçektir. Köylülüğün burjuva demokratik diktatörlüğü eskimiş bir formüldür.

Köylülüğü devrime çekmek istiyorsak, proletaryayı köylülükten ayrı bir proleter partisinde tutmak zorundayız, çünkü köylülük şovenisttir. Köylüleri şimdi çekmek demek Milyukov'un insafına kalmak demektir.

Geçici Hükümet devrilmelidir, ama şimdi ve alışıldık tarzda değil. Kamenev yoldaşa katılıyoruz. Ama açıklamak zorundayız. Kamenev yoldaş bu kelimeyi dilinden düşürmüyor. Ne var ki yapabileceğimiz yegâne şey bu.

Rikov yoldaş sosyalizmin sanayisi daha gelişkin olan başka ülkelerden gelmesi gerektiğini söylüyor. Doğru değil bu. Kimin başlayıp kimin bitireceğini söylemek kimsenin harcı değildir. Böyle Marksizm olmaz; bu, Marksizmin ayağa düşürülmesidir.

Marx Fransa'nın başlayacağını, Almanya'nın bitireceğini söylemişti. Ama Rusya proletaryası herkesten daha çok iş başardı.

Eğer, "Çar'a hayır, yaşasın proletarya diktatörlüğü" diyor olsaydık, pekâlâ, bu, küçük burjuvaziyi es geçmek olurdu. Ama biz başka bir şey diyoruz: Sovyetler aracılığıyla devrime yardım edin. Reformizme kaymamamız gerekiyor. Biz kaybetmek için değil, kazanmak için savaşıyoruz. En kötü ihtimalle kısmi başarı bekliyoruz. Yenilgi yaşasak bile, kısmi başarı elde edeceğiz. Reformlar elde edeceğiz. Reformlar sınıf mücadelesinin yardımcı aletidir.

Dahası, Rikov yoldaş kapitalizmden sosyalizme bir geçiş dönemi olmadığını söylüyor. Doğru değil. Bu, Marksizmden kopmaktır.

Belirlediğimiz çizgi doğrudur ve ileride Merkez Komite'nin sözünü dinlemeyen Petrograd Komitecilerinin olmadığı bir örgüt yaratmak için elimizden geleni yapacağız. Büyüyoruz ve zaten gerçek bir parti de böyle olur.

İlk kez 1921'de N. Lenin (V Ulyanov), *Eserler,* Cilt XIV,
2. Kısım'da yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 244-246.

BİR ENTERNASYONAL SOSYALİST KONFERANS ÇAĞRISI YAPMA ÖNERİSİ HAKKINDA KONUŞMA

25 Nisan (8 Mayıs) 1917

Nogin yoldaşa katılamayacağım. Burada siyasal açıdan muazzam öneme sahip olduğunu düşündüğüm bir olgu var ve Borgbjerg'in konferans davetini reddeden Rus ve İngiliz-Fransız şovenistlerine karşı hummalı bir kampanya başlatmak boynumuzun borcudur. Gerçek meseleyi, bütün bu işin altında yatan saikleri unutmamalıyız. Size Borgbjerg'in önerisini *Raboçaya Gazeta*'da yayınlandığı haliyle eksiksiz olarak okuyacağım. Size bu sözde sosyalist kongre komedisinin arkasında Alman emperyalizminin çok gerçek siyasal manevralarının olduğunu göstereceğim. Alman kapitalistleri, Alman sosyal-şovenistleri aracılığıyla bütün ülkelerin sosyal-şovenistlerini

konferansa davet ediyorlar. İşte bu yüzden büyük bir kampanya yürütmeliyiz.

Neden bu işi sosyalistlere gördürüyorlar? Çünkü emekçi kitleleri aldatmak istiyorlar. Bu diplomatlar kurnaz adamlar; bunu açıkça söylemek para etmeyeceğinden, kendileri adına yapması için bir Danimarkalı Plehanov'u yolluyorlar. Alman sosyal-şovenistlerini yurtdışında yüzlerce kez gördük; bunları teşhir etmek gerekiyor. [...]

Bu teklifin Alman hükümetinden geldiğine en ufak bir kuşku yoktur. Alman hükümeti doğrudan hareket etmek yerine, Danimarkalı Plehanov'ları kullanıyor, zira Alman ajanlarının bu uğurda hiçbir işe yaramayacakları açıktır. Sosyal-şovenistlerse bu işe yararlar: Bu tür işleri görürler. Bize düşen görevse, bu konferansta temsil edilen proletarya partisinin 70 bin işçisi adına, onları bütün dünyaya afişe etmek ve saklamaya çalıştıkları gerçek niyetlerini ortaya sermektir. Ayrıntılı bir karar yayınlamamız, yabancı dillere çevirtmemiz ve böylece bu baylara bir sosyalist partiye yaklaşmaya cesaret ettikleri için hak ettikleri tokadı atmamız gerekiyor. [...]

Bir şey daha eklemeliyim. 'Merkez'in Alman temsilcilerinin (Kautsky, Haase ve Ledebour) bu konferansa katılmayı kabul ettiklerinden bahsetmeyi unuttum. Bundan daha utanç verici bir şey olamaz. İngiliz ve Fransız sosyalistleri konferansa katılmayı reddettiler. Bu da gösteriyor ki, kendilerine sosyalist adını veren İngiliz-Fransız şovenistleri gerçekte burjuvazinin ajanlarıdır, çünkü Borgjberg aracılığıyla Alman sosyalist çoğunluğunun sergilediği muazzam çabalara karşın emperyalist savaşın sürdürülmesinde önemli role sahipler; zira Alman hükümetinin Borgjberg'in ağzından konuştuğuna şüphe yoktur. Şöyle diyor bu zat: "Durum icabı ganimetlerinizi size iade et-

mek zorundayım (yani Afrika'daki Alman sömürgeleri)." Almanya'daki durumun kötü olması bunu doğrulamaktadır; ülke yıkımın eşiğindedir; artık savaşı sürdürmek ümitsiz bir görevdir. İşte bu yüzden neredeyse bütün ganimeti bırakmaya hazır olduklarını söylüyorlar, zira hâlâ birkaç parça koparıp alabileceklerini umuyorlar. Diplomatlar birbirleriyle istedikleri gibi iletişim kuruyorlar ve burjuva gazeteler dış siyaset hakkında yazarken halkı lafazanlıkla kandırıyorlar. [...]

Kısa haber halinde 9 Mayıs (26 Nisan) 1917'de
Pravda'nın 41. sayısında yayınlandı;
tam metin halinde ilk kez 1921'de N. Lenin (V Ulyanov),
Eserler, Cilt XIV, 2. Kısım'da yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 247-250 (parça).

SOVYETLERE KARŞI TUTUM HAKKINDA KONUŞMA

25 Nisan (8 Mayıs) 1917

KISA GAZETE HABERI:

Lenin yoldaş Fransız devriminin bir belediye devrimi aşamasından geçtiğine, gücünü temel dayanağı haline gelmiş olan yerel özyönetim organlarından aldığına dikkat çekti. Rusya devriminde merkezlerde belli bir bürokratizm görüyoruz; yerel bölgelerde, taşradaysa Sovyetlerin elinde daha büyük bir güç var Taşraya kıyasla büyük şehirlerde Sovyetler siyasal açıdan burjuva merkezi otoritelere daha bağımlılar. Merkezlerde üretimin kontrolünü ele almak o kadar kolay değil; taşrada bu şimdiden belli bir ölçüde gerçekleşmiş

durumda. Buradan çıkarımımız: Yerel Sovyetleri güçlendirmek olmalı. Bu açıdan, esasen taşradan gelmek üzere, ilerleme mümkündür.

Pravda, Sayı 42, 27 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 254.

SOVYETLER ÜZERİNE KARARIN TASLAK TEZLERİ

Birtakım yerel merkezlerde, özellikle de işçi sınıfı merkezlerinde Sovyetlerin rolünün özellikle önemli olduğu kanıtlandı. Sovyetler bütün iktidarı elinde bulunduruyor. Burjuvazi silahsızlandırılmış ve tamamen boyun eğdirilmiştir; ücretler yükseltilmiş ve üretimde düşüşe yol açmadan çalışma saatleri aşağıya çekilmiştir; iaşe tedariki sorunsuzdur; üretim ve dağıtımda denetim kurulmuştur; eski otoritelerin hepsi görevden alınmıştır; koylülerin devrimci inisiyatifi hem iktidar sorununda (eski otoritelerin kovulması ve yenilerin işbaşı yapması) hem de toprak sorununda cesaretlendirilmektedir.

Başkentte ve belli büyük merkezlerdeyse tersi bir eğilim göze çarpıyor. Sovyetler bileşimi bakımından daha az prole-

terdir, yürütme komitelerinde küçük burjuva unsurların nüfuzu karşılaştırılamaz derecede fazladır ve özellikle de komisyonlarda, kitlelerin devrimci inisiyatifine gem vuran, kitlelerin devrimci hareketini ve devrimci amaçlarını *bürokratikleştiren* ve kapitalistlere etki edebilecek bütün önlemlere taş koyan 'burjuvaziyle işbirliği' vardır.

Halkın, özellikle de işçilerin çarlığı devirirken muazzam fedakârlıklar yaptığı başkentte -merkezi devlet iktidarının devrildiği ve sermayenin en merkeziyetçi iktidarının kapitalistlere azami güç tevdi ettiği başkentte- devrimci enerji en tam şekilde geliştikten sonra Sovyetlerin gücünün (ve proletaryanın gücünün) zayıf olduğunun anlaşılması, devrimi geliştirme sorununun çok zor olması, devrimin yeni bir aşamasına geçişin son derece zor olması ve burjuvaziye direnişin hiçbir yerde olmadığı kadar güçlü olması gayet doğaldır ve kaçınılmazdır.

Sonuç: Büyük şehirlerde ve büyük merkezlerde esas çabaların hâlâ devrimin ikinci aşamasını *tamamlamak* için gerekli güçlerin *inşasına* yönelmesi gerekirken, yerel bölgelerde devrim *doğrudan* eylemle, İşçi Temsilcileri Sovyetleri'nin mutlak iktidarını uygulamasıyla, işçi ve köylü kitlelerin devrimci çabalarını geliştirerek, ürünlerin üretim ve dağıtım ağı üzerinde denetim kurarak, vb. ilerletilebilir ve ilerletilmelidir.

Devrimin şöyle bir eğilim sergilediğini söyleyebiliriz: 1) Merkezdeki eski hükümetin ortadan kaldırılması; 2) proletaryanın ülke çapında öneme sahip *devasa* görevlerle başa çıkmaya hazırlıksız olmasından ötürü burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi; 3) devrimin yerel bölgelerde gelişmesi; 4) yerel bölgelerde ve özellikle de proleter merkezlerinde, komünler ve kitlelerin devrimci çabalarının gelişmesi; 5) toprak-toprağa el

koyma vb.; 6) fabrikalar; fabrikalar üzerinde denetim; 7) mutlak iktidar; 8) yerel bölgelerde, belediye devriminin ilerleyişi; 9) bürokratikleşme, merkezde burjuvaziye boyun eğme.

Sonuçlar: *a*) *1*: merkezde güçleri toparlama (yeni bir devrim için güçlerin hazırlanması); *ß*) 2: yerel bölgelerde devrimi *ilerletmek* (iktidar? toprak? fabrikalar?); √) *3*: yerel bölgelerde komünler, yani: *aa*) yerel bölgelere tam özerklik; kendi kendine kurma; *ßß*) polissiz, bürokratsız, silahlı işçi ve köylü kitlelerin tam iktidarı; ∂) 4: bürokratikleşmeyle ve küçük burjuva unsurların burjuva-pasifleştirici etkisiyle savaş; £) *5*: merkezi *dürtmek* için yerel bölgelerde deneyim toplama: *yerel bölgeler örnek* olmalı.

(*6*) 6: devrimin yerel bölgelerdeki başarısının mutlak iktidardan ve proletarya diktatörlüğünden kaynaklandığını işçi, köylü ve asker kitlelere açıklamak.

(π) 7: merkezde elbette daha *zordur*, daha çok zaman alır.

+ (ι) *8*: büyük şehirlerdeki varoşlardan ve mahallelerden doğan *komünler* aracılığıyla devrimin ilerletilmesi...

(X) 9: (büyük şehirlerde, vb.) 'burjuvazinin hizmetkârları' haline dönüşme.

25-26 Nisan (8-9 Mayıs) 1917'de yazıldı;
ilk kez 1925'te *Lenin Miscellany IV*'te yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 255-256.

SAVAŞ ÜZERİNE KARARI DESTEKLEYİCİ BİR KONUŞMA

27 Nisan (10 Mayıs) 1917

[...]

Bir kez daha vurgulayayım, savaşın niteliğini ortaya seren bilhassa çarpıcı bir özelliğe dikkat çekiyoruz. Hiç antlaşma olmasaydı bile savaşın niteliği değişmezdi, çünkü kapitalist gruplar çoğu zaman ortada bir antlaşma olmadan da anlaşmaya varabilirler. Ama ortada imzalanmış antlaşmalar var ve bu antlaşmaların anlamı açıktır. Ajitasyon ve propagandacılarımızın çalışmalarının eşgüdümünü sağlamak amacıyla, bu gerçeğin özellikle vurgulanması gerektiğini düşünüyoruz ve bu yüzden bunu özel bir madde yaptık. Halkın dikkati bu gerçeğe çekilmiştir ve çekilmelidir, özellikle de antlaşmalar devrik çar tarafından imzalanmış olduğu için. Halka mevcut hükü-

metlerin savaşı eski hükümetler arasında imzalanan antlaşmalar temelinde yürüttüklerini anlatmak gerekiyor. Zannımca, kapitalistlerin çıkarları ile halkın iradesi arasındaki çelişkilerin en çarpıcı şekilde görüldüğü yer burasıdır ve bu çelişkileri teşhir etmek, halkın dikkatini bu çelişkilere çekmek, kitlelerin sınıf bilincine seslenerek açıklamaya çalışmak propagandacıların görevidir. Bu antlaşmaların içeriği, kapitalistlere diğer ülkelerin soyulmasından elde edilecek muazzam kârlar vaat ettiğine hiçbir şüphe bırakmıyor. Tam da bu yüzden hep gizli kalmıştır. Dünyada dış politikasını şeffaf bir şekilde yürüten tek bir cumhuriyet yoktur. Kapitalist sistem varlığını sürdürürken kapitalistlerin defterlerini açmalarını beklemek budalalıktır. Üretim araçlarında özel mülkiyet var olduğu sürece, hisseler ve mali işlemlerde de özel mülkiyet olacaktır. Günümüz diplomasisinin temel taşı zayıf milliyetleri soymak ve boğazlamak anlamına gelen mali işlemlerdir. Savaşı değerlendirirken kalkış noktamız olması gerektiğine inandığım temel ilkeler bunlardır. [...]

Hükümetin vaatleri Sovyetlerin uzun süreli bir kampanyasının hedefidir. Sovyetlerin bu vaatler karşısında kafası karışmıştır ve halkın sabrını sınamaktadır. Bu yüzden sınıf ilişkilerine dair salt nesnel analizimize bu vaatlere ilişkin analizimizi de eklemek zorundayız. Elbette bir Marksist açısından bu vaatlerin tek başına hiçbir anlamı yok, ama halk için çok şey ifade ediyor, hatta siyasette daha da çok anlam ifade ediyor. [...]

Bütün partiler barışın alternatif olacağını ve ilhakh bir barışın bütün ülkeler için eşi görülmedik bir felakete yol açacağını kabul ediyorlar. Siyasal özgürlüğün olduğu bir ül-

kede barış sorunu halkın karşısına ancak ilhaksız barış olarak getirilebilir. Bu yüzden ilhaksız barış beyanında bulunmaları zorunludur ve tek yapabilecekleri şey ilhak kavramının anlamını çarpıtmak ya da konuyu tamamen hasıraltı etmektir. Sözgelimi *Reç*, Kurland'ın geri alınmasının ilhaklardan vazgeçme anlamına geldiğini haykırıyor. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nde konuşurken, bir asker bana uzattığı kâğıtla şu soruyu sordu: "Kurland'ı geri almak için savaşmamız gerekiyor. Kurland'ı geri kazanmak ilhakları savunduğumuz anlamına gelir mi?" Evet cevabı vermek zorunda kaldım. Biz Almanya'nın Kurland'ı ilhak etmesine karşıyız, ama Rusya'nın Kurland'ı zor yoluyla tutmasına da karşıyız. Örneğin, hükümetimiz Polonya'nın bağımsızlığını ilan eden bir bildirge yayınladı. Baştan sona anlamsız laflarla dolu olan bu bildirge Polonya'nın Rusya'yla birlikte özgür bir askeri ittifak oluşturması gerektiğini söylüyor. Bu üç kelime bütün hakikati ifade ediyor. Küçük Polonya ile devasa Rusya'nın özgür askeri ittifakı, aslına bakılacak olursa Polonya'nın askeri açıdan tamamen boyun eğdirilmesi demektir. Polonya'ya siyasal özgürlük verilebilir, ama sınırlarını askeri ittifak belirleyecektir.

Eğer Rus kapitalistlerinin eskiden ilhak ettikleri Kurland ve Polonya'yı ellerinde tutmaları için savaşırsak, o zaman Alman kapitalistlerinin de Kurland'ı soyma hakkı olur. Şu şekilde akıl yürütebilirler: Biz Polonya'yı birlikte yağmaladık. On sekizinci yüzyılın sonunda Polonya'yı paramparça etmeye başladığımızda, Prusya çok küçük ve zayıf bir ülkeydi, oysa Rusya dev bir ülkeydi ve bu yüzden o daha fazlasını kaptı. Şimdi de biz büyüdük ve müsaade buyurursanız, daha büyük

parçayı biz kapmak istiyoruz. Bu kapitalist mantığa hiçbir cevap veremezsiniz. [...] İlhaklardan vazgeçmemek, zayıf milliyetlerin fethi için yürütülen sonu gelmez savaşları meşrulaştırmak demektir. İlhaklardan vazgeçmekse her ulusun ayrı mı, yoksa başkalarıyla birlikte mi yaşayacağına özgürce kendisinin karar vermesi demektir. Elbette bunun için orduların geri çekilmesi gerekir. İlhaklar sorununda en ufak bir tereddüt göstermek sonu gelmez savaşları meşrulaştırmak anlamına gelecektir. Demek ki bu sorunda en ufak bir tereddüde izin veremeyiz. İlhaklar konusunda, cevabımız her ulusun kendi kararını özgürce vermesidir. Peki, bu siyasal özgürlüğün yanı sıra ekonomik özgürlüğü nasıl sağlayabiliriz? Bunu başarmak için, iktidar proletaryanın eline geçmeli ve sermayenin boyunduruğu atılmalıdır. [...]

Ancak bir ülkede politikalar gerçekten değişirse, güvenler yerine gelecek ve ayaklanma girişimleri olacaktır. 'Ayaklanmalar'dan bahsediyoruz, çünkü şu an bütün ülkeleri ele alıyoruz. "Bir ülkede devrim oldu, o halde şimdi Almanya'da da devrim olmalı" demek yanlış bir akıl yürütmedir. Devrimlerin sırayla olacağını düşünme eğilimi var, oysa böyle olmaz. Hepimiz 1905 Devrimi'ni yaşadık. Bu devrimin bütün dünyada nasıl devrimci fikirler doğurduğunu hepimiz duyduk ya da Marx'ın sürekli dikkat çektiği bu gerçeğe bizzat şahit olduk. Devrim yapılan bir şey değildir, devrimin sırası olmaz. Devrim siparişle olmaz, devrim gelişir. Bu şarlatanlık Rusya'da bugün çok sık görülüyor. "Siz Rusya'da devrim yaptınız, şimdi sıra Almanlarda," deniyor. Eğer nesnel koşullar değişirse, o zaman bir ayaklanma olması kaçınılmazdır, ama sırada kimin olduğunu, devrimin ne zaman gerçek-

leşeceğini ve ne ölçüde başarılı olacağını bilemeyiz. Diyorlar ki, eğer Rusya'da devrimci sınıf iktidarı ele geçirirse ve diğer ülkelerde ayaklanmalar yaşanmazsa, devrimci parti ne yapacaktır? O zaman ne olacak? Bu sorun kararımızın son paragrafında cevaplanmaktadır. [...]

Kısa haber halinde 29 Nisan 1917'de
Pravda'nın 44. sayısında yayınlandı;
tam metin halinde ilk kez 1921'de N. Lenin (V Ulyanov),
Eserler, Cilt XIV, 2. Kısım'da yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 257-269 (parça).

GEÇİCİ HÜKÜMET'E KARŞI TUTUMA İLİŞKİN KARAR*

21 Nisan 1917

[...]

4) 19-21 Nisan'da Geçici Hükümet'in notasının tetiklediği siyasal kriz, hem orduda hem de sokaklarda karşı-devrimci unsurları örgütlemekte olan hükümet partisi Meşrutiyetçi Demokratlar'ın artık işçilere kurşun yağdırmak için girişimlerde bulunduğunu göstermiştir. İkili iktidardan kaynaklanan istikrarsız durum dikkate alındığında, bu tür girişimlerin tekrarı kaçınılmazdır ve 1848 Haziran günlerinde Paris'te görüldüğü gibi proletaryanın kitlesel olarak kurşuna dizilmesi gibi ciddi tehdit arz eden olaylardan kaçınmak için, proletaryayı örgüt-

*) Karar metni buraya alınan kısım haricinde Petrograd Şehir Konferansı'ndaki kararın aynısıdır, bkz. *Nisan Tezleri*, çev. Ferit Burak Aydar, Agora Kitaplığı, 2011, s. 120-122. (ç.n.)

leyip silahlandırmak, proletarya ile devrimci ordu arasında çok sıkı bir ittifak kurmak, Geçici Hükümet'e güven politikasından vazgeçmek gerektiğini halka, deyim yerindeyse, döve döve anlatmak proletarya partisinin görevidir.

Pravda, Sayı 42, 27 Nisan 1917;
Collected Works, Cilt 24, s. 274-276.

PARTİ PROGRAMININ DEĞİŞTİRİLMESİ SORUNUNA İLİŞKİN RAPOR

28 Nisan (11 Mayıs) 1917

Yoldaşlar! Parti programının değiştirilmesi sorununda durum budur. Programımızın öğreti kısmında ve siyasal kısmındaki birkaç maddede önerilen değişikliklerin ilk taslağı komiteye sunuldu. Bütün programı tamamen eskimiş kabul edip değiştirmek gerekiyor; savaştan çok önce parti çevrelerinde bu gerçeğe dikkat çekilmişti. Fakat bütün programdaki değişiklik önerilerini tartışmak için en ufak bir ümit olmadığı görünüyor. Diğer yandan, komite programın değiştirilmesinin mutlak bir zorunluluk olduğu ve bazı konularda bu tür değişikliklerin hangi doğrultuda yapılması gerektiğini göstermenin mümkün ve zorunlu olduğu sonucuna oybirliğiyle varmıştır. Bu nedenle, birazdan kısa yorumlar eşliğinde size oku-

yacağım aşağıdaki karar taslağı üzerinde anlaşmış bulunuyoruz. Şimdilik kesin olarak formüle edilmiş tezler sunmamaya, yalnızca değişikliğin hangi yönde gerçekleştirilmesi gerektiğine işaret etmeye karar verdik.

(*Karar metnini okur.*)

"Konferans, parti programını aşağıdaki şekilde değiştirmenin zorunlu olduğu kanaatindedir:

"1) *Emperyalizmi ve emperyalist savaşlar çağını yaklaşan sosyalist devrimle bağlantılı olarak değerlendirmek; Marx'ın 'İşçilerin vatanı yoktur' sloganını unutmuş olan 'savunmacılar'ın Marksizm tahrifatlarına karşı savaşmak.*"

Bu madde o kadar açık ki açıklama yapmaya lüzum yok. Aslına bakılacak olursa, partimizin politikası önemli ölçüde gelişmiş ve pratik olarak konuşacak olursak, bu formülasyonda önerilen tutumu şimdiden benimsemiştir.

"2) *Devlet sorununu ele alan tezleri ve maddeleri düzeltmek; bu düzeltme bir burjuva parlamenter cumhuriyet değil, demokratik bir proleter-köylü cumhuriyeti (yani polisi, düzenli ordusu ve ayrıcalıklı bir memurlar zümresi olmayan bir devlet) talebine uygun olmalıdır.*"

Bu madde için başka formülasyonlar da önerildi. Bunlardan birinde Paris Komünü deneyiminden ve 1870'ler ile 1880'ler arası dönemin deneyiminden bahsediliyordu, ama bu tür bir formülasyon tatmin edici değildir ve çok geneldir; bir diğerinde İşçi, Asker ve Köylü Temsilcileri Sovyetleri cumhuriyetinden bahsediliyordu, ama bu formülasyon da birçok yoldaş tarafından tatmin edici bulunmadı. Fakat bir formülasyona ihtiyaç var; mesele bir kuruma ne ad verildiği değil, siyasal niteliğinin ve yapısının ne olacağıdır. 'Proleter-köylü cumhuriyeti' diyerek toplumsal içeriğini ve siyasal niteliğini belirtmiş oluyoruz.

"3) Siyasal programımızda güncelliğini yitirmiş olan şeyleri çıkarmak ya da düzeltmek.

Pratik olarak konuşmak gerekirse, Sovyetlerdeki genel siyasal faaliyetlerimiz bu çizgide seyretmiştir; bu yüzden, programın bu maddesindeki değişikliğin ve devrimin partimizi yakaladığı âna ilişkin tahminimizin kesin formülasyonunun görüş ayrılığına yol açmayacağına en ufak bir şüphe olamaz.

"4) Daha tutarlı demokratik talepleri çok daha kesin bir şekilde ifade etmek amacıyla asgari siyasal programdaki birkaç maddeyi değiştirmek."

"5) Birçok açıdan güncelliğini yitirmiş olan asgari programın iktisadi kısmını ve kamusal eğitimle ilgili maddeleri tamamen değiştirmek."

Burada aslolan bu maddelerin güncelliğini yitirmiş olmasıdır; sendikal hareket bunları geride bırakmıştır.

"6) Tarım programını tarım sorununda benimsenen karara uygun şekilde değiştirmek."

"7) Bugün böyle bir adım için olgunlaşmış olan birtakım üretici sendikalarının, vb. devletleştirilmesi talebini eklemek.

Burada dikkatli bir formülasyon seçildi ve hangi taslağın baskıya verileceğine bağlı olarak genişletilebilir ya da kısaltılabilir.

"8) Modern sosyalizmdeki başlıca eğilimlerin bir analizini eklemek.

Komünist Manifesto'ya da benzer bir ek yapılmıştı.

"Konferans, Merkez Komite'yi iki ay içinde yukarıdaki öneriler temelinde parti kongresine onaylanmak üzere sunulacak bir parti programı taslağı hazırlamakla görevlendirmiştir. Konferans, bütün örgütlere ve bütün parti üyelerine program taslaklarını değerlendirme, düzeltme ve karşı-taslaklar hazırlama çağrısı yapar."

Bilimsel bir organ kurup, bu konuyla ilgili yayınlar hazırlamanın iyi olacağına dikkat çekilmiştir, ama bunun için elimizde ne adam ne de araç var. Programımızın hızla değiştirilmesine yardımcı olması gereken karar budur. Bu karar, partimizin dünya savaşı deneyimleri temelinde giriştiği programın değişikliğine yabancı yoldaşlarımızın da yardımcı olmalarını sağlamak için yurtdışına da yollanacaktır.

Kısa haber halinde 30 Nisan 1917'de
Pravda'nın 45. sayısında yayınlandı;
tam metin halinde ilk kez 1921'de N. Lenin (V Ulyanov),
Eserler, Cilt XIV, 2. Kısım'da yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 277-279

TARIM SORUNUNA İLİŞKİN KARAR

28 Nisan (11 Mayıs) 1917

Rusya'da büyük toprak mülklerinin varlığı feodal toprak sahiplerinin iktidarının başlıca dayanak noktası ve monarşinin yeniden kurulabilmesinin teminatıdır. Bu toprak sahipliği sistemi Rusya nüfusunun en büyük kitlesi olan köylülüğü fakirliğe, esarete ve sefil bir hayata, bütün ülkeyi de hayatın bütün alanlarında geriliğe mahkûm etmektedir.

Rusya'da toprakta köylü mülkiyeti, hem ifraz edilmiş topraklar (komün ve çiftlik evi) hem de bireysel topraklar (kiralanmış ya da satın alınmış) için konuşacak olursak, eski yarı feodal bağlar ve ilişkiler nedeniyle, köylülerin serflik zamanından kalma kategorilere bölünmesi nedeniyle, açık tarla sistemi nedeniyle vb. her yönden, tepeden tırnağa zincire

vurulmuştur. Bütün bu köhnemiş ve zararlı kısıtlamaları kaldırmak, toprağı 'temizlemek' ve bütün toprak sahipliği ve tarım ilişkilerini Rusya ve dünya ekonomisinin yeni koşullarına uyarlayacak şekilde yeniden inşa etmek, köylülerin ülkedeki *bütün* toprağı devletleştirme dürtüsünün maddi temelini oluşturmaktadır.

Bütün Narodnik partilerin ve grupların köylü kitlelerin feodal büyük toprak sahipliğine ve Rusya'da bütün toprak sahipliği ve kiracılığı sisteminin feodal prangalarına karşı mücadelesine yamadıkları küçük burjuva ütopyalar ne olursa olsun, bu mücadele bütün o prangaları kararlılıkla parçalamak için tamamen burjuva-demokratik, ilerici olduğu su götürmez, ekonomik açıdan asli nitelikteki çabanın bir ifadesidir.

Toprağın devletleştirilmesi bir burjuva önlem olmasına karşın, sınıf mücadelesi için özgürlük ve toprak kiracılığının bütün burjuva-olmayan eklentilerinden kapitalist toplum çerçevesinde tasavvur edilebilecek en ileri düzeyde kurtulması demektir. Ayrıca toprağın devletleştirilmesi, toprakta özel mülkiyetin kaldırılması anlamına geldiğinden, genel olarak bütün üretim araçlarında özel mülkiyete öyle güçlü bir darbe vurur ki, proletarya partisi böyle bir reformu mümkün olan her yolla kolaylaştırmalıdır.

Diğer yandan, Rusya'daki hali vakti yerinde köylüler uzun zaman önce bir köylü burjuvazisinin unsurlarını yaratmıştır ve Stolipin tarım reformu kuşkusuz bu unsurları güçlendirmiş, artırmış ve sağlamlaştırmıştır. Kır nüfusunun diğer kutbunda, tarımdaki ücretli işçiler, proleterler ve proleterlere yakın duran yarı proleter köylü kitleleri de güçlenmiş ve sayıca artmıştır.

Malikânelerin parçalanması ve dağıtılması ne kadar kararlı ve istikrarlı olursa ve genel olarak Rusya'da burjuva-demok-

ratik tarım reformu ne kadar kararlı ve istikrarlı olursa, tarım proletaryasının hali vakti yerinde köylülere (köylü burjuvazisine) karşı yürüttüğü sınıf mücadelesinin gelişimi o kadar sağlam ve hızlı olacaktır.

Rusya devriminin kaderi ve sonucu -Avrupa'da yeni başlayan proleter devrimi ülkemize doğrudan ve güçlü bir etkide bulunmadığı takdirde- kent proletaryasının kır proletaryası ile kırdaki yarı proleter kitleleri arkasına katıp katamadığına ya da bu kitlenin Guçkov ve Milyukov'la, kapitalistler ve toprak sahipleriyle ittifaka ve genel olarak karşı-devrime meyleden köylü burjuvazisinin önderliğini takip edip etmediğine bağlı olacaktır.

Bu sınıfsal durum ve güçler dengesini dikkate alan konferansımız şu kararları almıştır:

1) Proletarya partisi Rusya'da bütün büyük topraklara (ayrıca kraliyet topraklarına, kilise topraklarına, vb.) derhal ve tümüyle el koyulması için var gücüyle mücadele edecektir.

2) Partimiz bütün toprakların Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nde ya da gerçekten demokratik bir tarzda seçilmiş ve toprak sahipleriyle bürokratlardan tamamen bağımsız olan diğer organlarda örgütlü köylülere derhal devredilmesinin yılmaz savunucusu olacaktır.

3) Proletarya partisi ülkedeki bütün toprakların devletleştirilmesini talep eder; bütün topraktaki mülkiyet hakkının devlete devrini ifade eden devletleştirme, toprağı işletme hakkını yerel demokratik kurumlara verir.

4) Partimiz bir yandan hem Şingaryov'un ağzından hem de ortak açıklamalarda köylüleri 'toprak sahipleriyle gönüllü anlaşmalara' zorlamaya çalışan, yani toprak sahiplerinin çıkarla-

rına uyan bir reform dayatmaya çalışan ve köylüleri 'keyfi eylemler'den ötürü cezayla, yani nüfusun azınlığını (toprak sahipleri ve kapitalistler) çoğunluğa karşı şiddete başvurmakla tehdit eden Geçici Hükümet'e karşı, diğer yandan köylülere Kurucu Meclis'in toplanmasını bekleyerek bütün toprağa el koymamalarını öğütleyen Narodniklerin ve Menşevik sosyal-demokratların çoğunluğunun küçük burjuva yalpalamalarına karşı kararlı bir mücadele yürütmelidir.

5) Partimiz köylülere bütün toprağa örgütlü bir şekilde el koymasını, mülkiyete en ufak bir zarar gelmesine bile izin vermemesini ve üretimi artırmak için önlemler almasını tavsiye eder.

6) Tarım reformları, genel anlamda, ancak bütün devlet demokratikleştirildiği takdirde, yani polis, düzenli ordu ve ayrıcalıklı memurlar zümresi kaldırıldığı takdirde ve yukarıdan denetim ve vesayetten tamamen vareste olan geniş bir yerel özyönetim sistemi var olduğu takdirde başarılı ve kalıcı olabilir.

7) Tarım proletaryasının ayrı ve bağımsız örgütlenmesi hem Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri (ve yarı proleter köylülerin temsilcilerinin ayrı Sovyetleri) biçiminde, hem de genel Köylü Temsilcileri Sovyetleri içinde, bütün yerel ve belediye yönetim organları içindeki proleter grupları ya da hizipleri biçiminde derhal ve her yerde gerçekleştirilmelidir.

8) Partimiz Rusya'daki köylü komitelerinin inisiyatifini, yani birtakım yerel bölgelerde toprak sahiplerinin hayvanlarını ve tarım aletlerini bütün toprağın işlenmesi için toplumsal olarak düzenlenmiş bir tarzda kullanılmak amacıyla bu komitelerinde örgütlü köylülere devrini desteklemelidir.

9) Proletarya partisi kır proleterlerine ve yarı-proleterlere bütün büyük toprakları tarım uzmanlarının yönetiminde ve en son teknolojiden yararlanarak Tarım Emekçisi Temsilcileri Sovyetleri tarafından kamusal olarak işletilecek yeterli büyüklükte örnek çiftliklere dönüştürmek için çabalamasını tavsiye eder.

Pravda, Sayı 45, 20 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 290-293.

KÜÇÜK BURJUVA SAVUNMACI GÜÇBİRLİĞİNE KARŞI ENTERNASYONALİSTLERİ BİRLEŞTİRME ÜZERİNE KARAR

1) Sosyalist-Devrimciler, Menşevik Sosyal-Demokratlar, vb. partilerin, çoğunluk itibariyle, 'devrimci savunmacılık', yani emperyalist savaşa destek (kredi lehinde oy kullanma ve sermayenin çıkarlarını temsil eden Geçici Hükümet'i desteklеme) tutumunu benimsediklerini;

2) Bu partilerin bütün politikalarıyla küçük burjuvazinin çıkarlarını ve bakış açısını savunduklarını ve proletaryayı anlaşmalar, 'denetim', hükümette yer alma, vb. yoluyla hükümetin emperyalist politikalarını değiştirmenin ve onu özgürlüğe yönelik karşı-devrimci saldırılar yolundan ayırmanın mümkün olduğuna ikna etmeye çalışarak burjuva görüşlerle yozlaştırdığını;

3) Bu politikanın kitlelerin kapitalistlere duydukları körü körüne güveni -devrimin daha da ilerlemesinin önündeki başlıca engel olan ve devrimin toprak sahibi ve burjuva karşı-devrim eliyle yenilgiye uğratılması ihtimalini yaratan bir tutumu- cesaretlendirdiği ve artırdığını,

Dikkate alan konferans şu sonuçlara varmıştır:

1) Bu tür bir siyasal çizgiyi savunan partiler ve gruplarla birlik kesinlikle kabul edilemez;

2) Gerçek bir enternasyonalist tutum alan gruplar ve eğilimlerle yakın ilişkiler ve birlik, sosyalizme küçük burjuva çizgide ihanet politikasından kesin bir kopuş temelinde zorunludur.

Pravda, Sayı 46, 2 Mayıs 1917;
Collected Works, C. 24, s. 294.

ULUSAL SORUN ÜZERİNE KARAR

İstibdat ve monarşi döneminden miras kalan ulusal baskı politikası toprak sahipleri, kapitalistler ve küçük burjuvazi tarafından kendi sınıf ayrıcalıklarını korumak ve çeşitli milliyetlerden işçiler arasında bölünmeye yol açmak amacıyla sürdürülmektedir. Zayıf ulusları boyunduruk altına alma eğilimini artıran modern emperyalizm, ulusal baskıyı şiddetlendiren yeni bir etkendir.

Ulusal baskının sonlandırılması, eğer kapitalist toplumda mümkünse, ancak bütün uluslara ve dillere tam eşitlik sağlayan tutarlı bir demokratik cumhuriyetçi sistem ve devlet yönetimiyle gerçekleşebilir.

Rusya'nın birer parçasını oluşturan bütün ulusların ayrılma ve bağımsız devlet kurma hakkı kabul edilmelidir. Bu hakkı reddetmek ya da pratikte gerçekleşmesini sağlayacak önlemler almamak ilhak ya da el koyma politikasını desteklemek anlamına gelir. Ancak proletaryanın ulusların ayrılma hakkını kabul etmesi farklı uluslardan işçiler arasında tam dayanışma sağlayabilir ve ulusların gerçekten demokratik temelde biraraya gelmelerine yardımcı olabilir.

Şu an Finlandiya ile Rus Geçici Hükümeti arasında patlak vermiş olan çatışma, özgürce ayrılma hakkım reddetmenin çarlık politikalarının doğrudan devamına yol açtığını çarpıcı bir şekilde kanıtlamaktadır.

Ulusların özgürce ayrılma hakkı bir ulusa belli bir zamanda ayrılma tavsiye etmekle karıştırılmamalıdır. Proletarya partisi bu sorunu her somut durumda çok bağımsız bir şekilde kararlaştırmalı, bunu yaparken bütün toplumsal gelişimin çıkarlarını ve proletaryanın sosyalizm için sınıf mücadelesinin çıkarlarını dikkate almalıdır.

Partimiz geniş bölgesel özerklik, yukarıdan denetimin kaldırılmasını, zorunlu resmi dilin kaldırılmasını, kendi kendini yöneten ve özerk bölgelerin sınırlarının bizatihi yerel nüfusun saptadığı şekliyle, ekonomik ve toplumsal koşullara, nüfusun ulusal bileşimine, vb. uygun olarak belirlenmesini talep eder.

Proletarya partisi, 'ulusal kültürel özerklik' olarak bilinen ve eğitimin, vb. devletin denetiminden çıkartılıp birtakım ulusal meclislerin denetimine sokulduğu projeyi kesinlikle reddeder. Ulusal kültürel özerklik, bir yerel bölgede yaşayan, hatta aynı sınai işletmede çalışan işçileri yapay bir şekilde, farklı 'ulusal kültürler'ine göre böler; başka bir deyişle, işçiler ile uluslarının burjuva kültürü arasındaki bağları güçlendirir, oy-

sa sosyal-demokratların görevi dünya proletaryasının enternasyonal kültürünü geliştirmektir.

Partimiz anayasaya bir ulusun sahip olduğu bütün ayrıcalıkları ve ulusal azınlıkların haklarına yönelik bütün ihlalleri kaldıran bir yasanın koyulmasını talep eder.

İşçi sınıfının çıkarları Rusya'da bütün milliyetlerden işçilerin ortak proleter örgütlerinin olmasını talep eder: Siyasal örgütler, sendikal örgütler, kooperatif eğitim kurumları, vb. Ancak çeşitli milliyetlerden işçileri bu tür ortak örgütlerde birleştirip kaynaştırarak proletaryanın uluslararası sermayeye ve burjuva milliyetçiliğine karşı başarılı bir mücadele yürütmesi mümkün hale gelecektir

Soldatskaya Pravda'nın 13. sayısının eki olarak yayınlandı, 3 Mayıs 1917;
Collected Works, C. 24, s. 302-303.

MEVCUT DURUM ÜZERİNE KARARI DESTEKLEYİCİ KONUŞMA

29 Nisan (12 Mayıs) 1917

Mevcut durum üzerine kararda yalnızca Rusya koşullarından bahsetmek yanlış olur. Savaş bizi öyle kopmaz bağlarla birbirimize bağladı ki, uluslararası ilişkiler ağının bütününü görmezden gelmek bizim açımızdan büyük hata olur.

Kararda ele alınan temel soru şudur: Dünya çapındaki hareket bir toplumsal devrim meselesini gündeme getirdiğinde Rusya proletaryası hangi görevlerle karşı karşıya gelecektir?

"Daha gelişmiş ve ileri ülkelerde savaş öncesinde bile kuşkusuz var olan sosyalist devrimin nesnel koşulları, savaşın bir sonucu olarak muazzam hızla olgunlaşıyor Küçük ve orta boy işletmeler hiç olmadığı kadar hızla tasfiye oluyor. Sermaye temerküzü ve uluslararasılaşması devasa sıçramalar kaydediyor;

tekelci kapitalizm tekelci devlet kapitalizmine dönüşüyor. Bazı ülkelerde koşullar üretim ve dağıtımda toplumsal düzenlemeye geçmeye zorluyor. Bazı ülkeler herkes için mecburi çalışma uygulamasına geçiyorlar."

Savaştan önce tröst ve sendikaların tekeli vardı; savaştan bu yanaysa devlet tekeli var. Herkes için mecburi çalışma uygulaması yeni bir şey, bir sosyalist bütünün parçasını oluşturan bir şey; somut durumu incelemekten korkanlar çoğu zaman bunu göz ardı ediyorlar.

Kararın ilk kısmı bütün dünyada kapitalist ekonominin koşullarının analizine yoğunlaşıyor. Engels'in bundan 72 yıl önce kapitalizmi 'alameti farikası plansızlık olan' bir şey olarak tanımlamanın ve tröstlerin oynadığı rolü göz ardı etmenin yetersizliğine dikkat çekmiş olması kayda değerdir. Engels şöyle diyordu: "Tröst devreye girdi mi, plansızlık ortadan kalkar" oysa kapitalizm halen sürmektedir. Bu söz bugün daha da değerlidir, zira artık karşımızda bir askeri devlet var, tekelci devlet kapitalizmi var. Planlama işçiyi daha az köle yapmaz, ama kapitaliste kârlarını 'bir plan doğrultusunda' elde etme imkânı sunar. Kapitalizm şu an doğrudan daha yüksek, düzenlenmiş biçimine ilerliyor.

Kararın ikinci kısmı için bir izaha gerek yok.

Üçüncü kısım ise daha ayrıntılı yorum gerektiriyor. (*Karar metnini okur.*)

"Rusya proletaryası Avrupa'nın en geri ülkelerinden birinde, engin bir küçük köylüler kitlesinin ortasında faaliyet yürüttüğünden, sosyalist değişiklikleri derhal hayata geçirmeyi amaçlayamaz.

"Fakat buradan hareketle, işçi sınıfının burjuvaziyi desteklemesi, faaliyetlerini küçük burjuvazi için kabul edilebilir sı-

nırlar içinde tutması ya da proletaryanın halka sosyalizme doğru çoktan zamanı gelmiş olan birtakım pratik adımlar atmanın yakıcılığını açıklama noktasındaki öncü rolünü bırakması gerektiği sonucunu çıkarmak ciddi bir hata, hatta tümüyle burjuvazinin safına geçmek olur."

İlk önermeden hareketle, "Rusya geri bir ülkedir, bir köylü ülkesi, küçük burjuvalar diyarıdır, bu yüzden toplumsal devrim söz konusu olamaz" sonucu çıkarmak âdettendir. Oysa insanlar savaşın bizi olağanüstü koşullarla karşı karşıya getirdiğini ve küçük burjuvaziyle yan yana büyük sermayenin var olduğunu unutuyorlar. Peki, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri iktidarı ele geçirdiğinde ne yapmalıdır? Burjuvaziye "al ben yemeyeyim, sen ye" mi demelidir? Bizim cevabımız, "İşçi sınıfı sınıf mücadelesini sürdürecektir" olmalıdır.

Sovyet iktidarında neler mümkündür, neler zorunludur?

Öncelikle, toprağın devletleştirilmesi. Toprağın devletleştirilmesi burjuva bir önlemdir, kapitalizmi dışlamaz, kapitalizm de bu önlemi dışlamaz, ama toprağın devletleştirilmesi özel mülkiyete ağır bir darbe vuracaktır. Devam (*okumayı sürdürür*):

"Bütün bankalarda devlet denetiminin kurulması ve bankaların birleştirilerek tek bir merkez bankası haline getirilmesi; keza sigorta şirketlerinin ve büyük kapitalist sendikaların (örneğin Şeker Üreticileri Sendikası, Kömür Sendikası, Metal Sendikası, vb.), üzerinde denetim ve daha adil bir artan oranlı gelir ve mülk vergisine tedricen geçilmesi. Ekonomik açıdan, bu önlemlerin vaktidir; teknik açıdan hemen uygulanabilir; siyasal açıdansa bu reformlardan kazanacak çok şeyi olan köylülerin çoğunluğunun ezici desteğini alması *muhtemeldir*."

Bu husus tartışma yarattı. *Pravda*'da Plehanov'un makaleleriyle bağlantılı olarak bundan bahsetme imkânı bulmuştum. "Sosyalizmin imkânsız olduğunu söylerlerken, diye yazmıştım, "sosyalizmden kendilerine en çok yarar sağlayacak şekilde bahsetmeye çalışıyorlar, sosyalizmi muğlak, belirsiz bir şekilde, bir tür sıçrama olarak gösteriyorlar" Kautsky bizzat şöyle yazmıştı: "Köylüler söz konusu olduğunda hiçbir sosyalist özel mülkiyetin kaldırılmasından bahsetmez." Peki, buradan hareketle, var olan büyük sermayenin İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri açısından üretimi denetlemeyi, şeker ve diğer üretici sendikalarını denetlemeyi gereksiz kıldığı sonucu çıkarılabilir mi? Bu önlem sosyalizm değildir; bu bir geçiş önlemidir, ama bu tür önlemlerin hayata geçirilmesi, Sovyetlerin varlığıyla birleştiğinde Rusya'nın tek ayağının sosyalizmde olacağı bir durum doğuracaktır –tek ayağı diyoruz, çünkü ülke ekonomisinin diğer kısmını köylü çoğunluk denetlemektedir. Ekonomik açıdan değişim için olgunlaştığımız reddedilemez. Bu değişikliği siyasal açıdan gerçekleştirmek içinse, çoğunluğa sahip olmamız gerekiyor ve çoğunluğu bu değişikliklerden yana doğal çıkarları olan köylülük teşkil ediyor. Yeterince örgütlü olup olmayacakları ayrı bir konudur; biz onlar adına konuşamayız.

Eskiden beri sosyalizme en çok yöneltilen itirazlardan biri, sosyalizmin 'kitleleri kulübelerde yaşamaya mahkûm olmaları' ve 'kitlesel bürokrasi' demek olduğudur. Bizim bugün sosyalizm meselesini farklı bir şekilde ortaya koymamız gerekiyor; bu meseleyi soyut düzlemden somut düzleme çıkarmalıyız, yani toprağın devletleştirilmesi, üretici sendikaları üzerinde denetim, vb. (*kararı okur*).

"Bu ve benzeri bütün önlemler bütün iktidarın proleter ve yarı-proleterlere geçmesi durumunda ulusal ölçekte tartışılabi-

lecek ve uygulanması için hazırlık yapılabilecek ve yapılması gereken değil, aynı zamanda fırsat doğduğunda bütün halkın yerel devrimci organlarınca hayata geçirilebilecek önlemlerdir.

"Yukarıdaki önlemleri hayata geçirirken son derece dikkatli ve sağduyulu olunmalıdır; nüfusun sağlam bir çoğunluğu davaya kazanılmalı ve bu çoğunluk ülkenin bu tür önlemlere pratikte hazır olduğuna açıkça ikna olmalıdır. İşçilerin sınıf bilinçli öncüsünün dikkatini ve çabalarını yöneltmesi gereken yer burasıdır, çünkü köylülere mevcut çöküşten pratik bir kurtuluş yolu bulmalarında yardımcı olmak bu işçilerin boynunun borcudur."

Bu son sözler bütün kararın özüdür; biz sosyalizm meselesini bir sıçrama olarak değil, mevcut çöküşten pratik bir çıkış yolu olarak ortaya koyuyoruz.

"Bu bir burjuva devrimidir, bu yüzden sosyalizmden bahsetmek gereksizdir," diyor muarızlarımız. Oysa biz tam tersini söylüyoruz: "Burjuvazi mevcut durumdan bir çıkış yolu bulamadığından, devrim ilerlemek mecburiyetindedir." Kendimizi demokratik laflarla sınırlayamayız; kitlelerin durumu açıkça kavramalarını sağlamalı ve onlara birtakım pratik önlemler göstermeliyiz, yani üretici sendikalarına el koyulmalı, bunlar Sovyetlerin denetimine verilmelidir, vb. Bu tür önlemler hayata geçirildiğinde, Rusya'nın bir ayağı sosyalizmde olacaktır. İktisadi programımız bu çöküşten bir çıkış yolu sunmalıdır, eylemlerimize kılavuzluk eden bu olmalıdır.

İlk kez 1925'te *The Petrograd City and the All-Russia Conferences of the R.S.D.L.P.(B)*'de yayınlandı;
Collected Works, C. 24, s. 305-308.

GEÇİCİ HÜKÜMET'İN KARŞI-DEVRİMCİ HAMLELERİNİN SONUÇLARI

28 Nisan 1917

[...]

Geçici Hükümet Yeniseysk İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti'nin ya da Yeniseysk özyönetim organının faaliyetlerini 'yönetmek' üzere Petrograd'dan komiserler atıyor. Dahası bu atamayı Yeniseysk Sovyeti'nin 'yeniden bir bürokrasi yaratıldığı' tepkisine yol açacak biçimde yapıyor.

Geçici Hükümet'in hal ve hareketleri, Sibirya'daki bu ücra ilçeyi, halk tarafından seçilmiş yönetici organının şahsında, Geçici Hükümet'e karşı doğrudan *silahlı direniş* tehdidinde bulunacak noktaya getirmiştir.

Seçilmiş bir yerel organın faaliyetlerini 'yönetmek' üzere Petrograd'dan ya da başka bir merkezden 'komiserler' atama-

nın amacı nedir? Dışarıdan gelen bir adamın yerelin ihtiyaçlarını daha iyi bildiğine, yerel halkı daha iyi 'yönetebileceğine' inanabilir miyiz? Yeniseysk halkı böyle saçma bir önlemi hak edecek ne yaptı? Yeniseysk halkı diğer yerel bölgelerdeki çoğunluğun kararlarına aykırı davranmış olsa bile, 'bürokrasi'den bahsedilmesine fırsat vermek ve yerel nüfusun haklı rahatsızlığını ve tepkisini uyandırmak yerine bir başlangıç adımı olarak biraz bilgi edinmeye çalışmak daha iyi olmaz mıydı?

Bu çok ciddi bir meseledir. Kendimizi kandırmayalım. Geçici Hükümet bu tür önlemlerle, kendi niyetlerinden bağımsız olarak, Rusya'da monarşinin yeniden kurulması için *zemin hazırlamaktadır*

Yeniseysk Sovyeti hem pratik hem de ilkesel açıdan sonuna kadar haklıdır. Köylülerin kovdukları yerel görevlilerin geri dönüşüne izin verilmemelidir. 'Atanmış' memurlar sistemine geçilmesine müsamaha gösterilmemelidir.

Yukarıdan 'atanmış' memurların 'yönetmesi' fikri özünde yanlıştır ve demokrasiye aykırıdır. Bu Sezarcılıktır, Blankist maceracılıktır. Engels 1891'de boğazına kadar bürokratizme batmış olan Alman sosyal-demokratlarının program taslağını eleştirirken yerel özyönetim üzerinde her türlü denetlemenin reddedilmesi talebinde ısrarcı olmakta gayet haklıydı. Engels 1792-1798 arasında yukarıdan herhangi bir denetleme olmadan seçilmiş yerel organların yönettiği ve 'dağılmamış', 'parçalanmamış', aksine güçlenmiş, demokratik olarak yerini sağlamlaştırmış ve örgütlenmiş olan Fransa deneyimini zikretmekte haklıydı.

Pravda, Sayı 43, 28 Nisan 1917;
Collected Works, C. 24, s. 321-323 (parça).

İKTİDAR KRİZİ

2 (15) Mayıs 1917

Bütün Rusya, Petrograd sokaklarında iç savaşın patlak vermek üzere olduğu 19-21 Nisan günlerini hatırlıyor.

21 Nisan'da Geçici Hükümet 18 Nisan tarihli yağmacı notasını güya 'açıklayan' yeni ve teskin edici bir pusula kaleme aldı.

Bunun ardından, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyeti Yürütme Komitesi'nin çoğunluğu 'olayı hallolmuş' sayma kararı aldı.

Birkaç gün daha geçti ve koalisyon kabinesi sorunu patlak verdi. Yürütme Komitesi hemen hemen eşit bir şekilde bölünmüştü: 23 kişi koalisyon hükümetine karşı çıkarken, 22 kişi destekliyordu. Olay yalnızca kâğıt üzerinde 'hallolmuştu'

İki gün daha geçti ve şimdi bir 'olay' daha çıktı. Geçici Hükümet'in liderlerinden savaş bakanı Guçkov istifa etti. Bütün

Geçici Hükümet'in istifa etme kararı aldığı söyleniyor. (Bu satırların yazıldığı sırada, hükümetin istifa edip etmediği halen tam olarak bilinmiyor.) Yeni bir 'olay' patlak verdi, hem de önceki bütün 'olayları' gölgede bırakacak cinsten.

Bu 'olaylar" sağanağının sebebi nedir? 'Olay' üstüne 'olay' yaşanmasını kaçınılmaz hale getiren bir kökensel sebep yok mu?

Böyle bir sebep var. Bu sebep, bizim ikili iktidar olarak bildiğimiz, Sovyet ile Geçici Hükümet arasındaki anlaşmadan kaynaklanan istikrarsız denge durumudur.

Geçici Hükümet bir kapitalistler hükümetidir. Bu hükümet fetih (ilhak) hayallerinden vazgeçemez, yağmacı savaşı demokratik bir barışla sonlandıramaz, kendi sınıfının (kapitalist sınıfın) kârlarını korumaktan, toprak sahiplerinin mülklerini korumaktan başka bir şey yapamaz.

Sovyet ise diğer sınıfları temsil etmektedir. Sovyet'teki işçi ve askerlerin çoğu bu yağmacı savaşı istemiyor, kapitalistlerin kârlarıyla ya da toprak sahiplerinin ayrıcalıklarını korumakla ilgilenmiyorlar. Ama aynı zamanda, hâlâ daha kapitalistlerin Geçici Hükümet'ine güven duyuyorlar, onunla anlaşmalar yapmayı, temasta olmayı savunuyorlar.

İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'nin kendisi bizatihi rüşeym halinde bir hükümettir. Bazı konularda Geçici Hükümet'e paralel olarak iktidar uygulamaya çalışmaktadır. Böylece ortaya iktidarların çakışması, ya da bugün verildiği adla bir 'iktidar krizi' çıkmaktadır.

Bu böyle uzun süre devam edemez. Böyle bir durumun her gün yeni 'olaylar'a ve yeni pürüzlere yol açması kaçınılmazdır. Bir kâğıt parçasının üzerine 'olay hallolmuştur' yazmak çok kolaydır. Ama gerçek hayatta bu olaylar ortadan kalkmıyor. Bunun çok basit bir sebebi var: Bunlar hiç de 'olay' molay, te-

sadüfi hadiseler, önemsiz vakalar değildir. Bunlar derin köklere sahip bir iç krizin dış emareleridir. Bunlar insanlığın içinde bulunduğu çıkmazın bir sonucudur. Enternasyonalist sosyalistlerin önerdikleri önlemleri kabul etmediğimiz takdirde bu yağmacı savaştan kurtuluş olamaz.

Rusya halkına bu 'iktidar krizi'ni sonlandırmak için üç yol öneriliyor. Bir kesim diyor ki: Her şeyi olduğu gibi bırakın, Geçici Hükümet'e daha fazla güven aşılayın. İstifa tehdidi Sovyet'e, "Size daha çok güveniyoruz" dedirtmek için bir oyun olabilir. Geçici Hükümet, Sovyet'in yalvarmasını istiyor: "Ne olur gel beni yönet, biz sensiz ne yaparız...

Başka bir kesim koalisyon hükümeti öneriyor. "Bakan koltuklarını Milyukov ve şürekâsıyla paylaşalım; kabineye bizden de birini sokalım, farklı bir ses, yeni bir soluk olur" diyorlar.

Bizse üçüncü bir yol öneriyoruz: Sovyetlerin politikası tamamen değişmeli, kapitalistlere güven yok, bütün iktidar İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerine devredilsin. Kişileri değiştirmek hiçbir şey getirmez; bütün politikayı değiştirmek gerekiyor. İktidarı başka bir sınıfın alması gerekiyor. İşçi ve askerlerin hükümetine bütün dünya güvenecektir, zira bir işçinin ve yoksul bir köylünün kimseyi soymakta gözü olmayacağını herkes bilir. Savaş ancak bu yolla hızlı bir şekilde sonlandırılabilir, ancak bu adım ekonomik çöküşten kurtulmamıza yardımcı olabilir.

Bütün iktidar İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetlerine! Kapitalistlerin hükümetine güven yok!

Her 'olay' her gün, her saat bu sloganın doğruluğunu kanıtlayacaktır.

Pravda, Sayı 46, 2 Mayıs 1917;
Collected Works, C. 24, s. 332-334.

FİNLANDİYA VE RUSYA

2 (15) Mayıs 1917

Finlandiya'nın Rusya'ya karşı tutumu günün konusu olmuş durumda. Geçici Hükümet *bu zamana kadar* ayrılık değil, sadece geniş özerklikten yana olan Fin halkının talebini karşılamayı *başaramamıştır*.

Geçici Hükümet'in demokratik olmayan, ilhakçı politikaları geçtiğimiz gün *Raboçaya Gazeta* tarafından formüle edildi ve savunuldu.

"Örgütlenme Komitesi," diye yazıyor *Raboçaya Gazeta* 42. sayısında, "Fin-Rus ilişkileri genel sorununun ancak Finlandiya Diyeti ile Kurucu Meclis arasındaki bir anlaşmayla çözülebileceğine inanmaktadır. O an gelene kadar, Finlandiyalı yoldaşlar [Örgütlenme Komitesi Finlandiyalı sosyal-demokrat-

larla görüşmeler yapmıştır] Finlandiya'da ayrı eğilimler arttığı takdirde, bunun Rus burjuvazisinin merkeziyetçi eğilimlerini güçlendirebileceğini hatırda tutmalıdırlar."

Bu bakış açısı kapitalistlerin, burjuvazinin, Kadetlerin bakış açısıdır, proletaryanın değil. Sosyal-Demokrat Parti'nin programı, yani bütün ulusların kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkını kabul eden dokuzuncu madde, Menşevik sosyal-demokratlar tarafından camdan dışarı atılmıştır. Menşevikler fiilen bu programı reddetmiş ve burjuvazinin yanında saf tutmuşlardır, tıpkı düzenli ordunun yerini bütün halkın silahlandırılmasının alması sorununda, vb. yaptıkları gibi.

Örgütlenme Komitesi Finlandiyalı sosyal-demokratlara Finlandiya Diyeti ile Kurucu Meclis arasında bir 'anlaşma teklif etmek'le, bu sorunda burjuvazinin yanında yer almıştır. Bunun doğruluğunu anlamak için başlıca sınıfların ve partilerin *tamamının* aldıkları tutumları karşılaştırmak yeterli olacaktır.

Çar, sağcılar, monarşistler Diyet ile Kurucu Meclis arasında anlaşmaya karşılar; onlar Finlandiya'nın Rus ulusuna tabi kılınmasını savunuyorlar. Cumhuriyetçi burjuvazi Fin Diyeti ile Kurucu Meclis arasında bir *anlaşma* olmasını savunuyor. Sınıf bilinçli proletarya ve sosyal-demokratlarsa programlarına *sadık* kalarak, hakları ellerinden alınmış diğer bütün ulusların olduğu gibi Finlandiya ulusunun da Rusya'*dan* ayrılma *hakkını* savunuyor. Burada açık, kesin ve tartışılmaz bir tablo vardır. Hiçbir şey çözemeyecek olan bir 'anlaşma' kisvesi altında (öyle ya, anlaşmaya varılamazsa ne yapacaksınız?), burjuvazi eski çarlık politikalarını aynen devam ettiriyor: tabi kılma ve ilhak.

Finlandiya Fransız devrimini bastıranlar, Napoléon vb. ile yapılan bir anlaşma sonucu Rus çarları tarafından ilhak edil-

di. Eğer gerçekten ilhaklara karşı çıkıyorsak, *"Finlandiya'ya ayrılma hakkını tanıyın!"* demeliyiz. Bunu söyleyip gerçekleştirmeden, Finlandiya'yla yapılacak hiçbir 'anlaşma' gerçekten özgür ve gönüllü bir anlaşma, gerçek bir anlaşma olamaz.

Anlaşma ancak eşitler arasında olur. Eğer anlaşma tabiiyeti gizleyecek bir laf perdesi değil, gerçek bir anlaşma olacaksa, her iki taraf da gerçek eşitlik statüsüne sahip olmalı, yani hem Rusya hem de Finlandiya kabul etmeme hakkına sahip olmalıdır.

Örgütlenme Komitesi Finlere yalın bir şekilde ayrılma hakkını kabul edip etmediğini söylemeliydi. Oysa onlar tıpkı Kadetler gibi meseleyi karartmış ve böylece ayrılma hakkını reddetmişlerdir. Rus burjuvazisine ezilen halkların ayrılma hakkını reddettiği için, *ilhak anlamına gelen* bu tutumundan ötürü saldırmalıydı. Ama Örgütlenme Komitesi bunu yapacağına Finlere saldırıyor ve 'ayrı' (ayrılıkçı denmesi gerekirdi) eğilimlerin merkeziyetçi temayülleri güçlendireceği konusunda uyarıda bulunuyor! Başka bir deyişle, Örgütlenme Komitesi Finleri ilhakçı Büyük Rus burjuvazisinin güçlenmesiyle tehdit ediyor –zaten Kadetlerin de her zaman yaptıkları budur: Rodiçev ve şürekâsının *kendi* ilhakçı politikalarını savunurken büründükleri şal budur.

Yoldaşlar, işçi ve köylüler! Rus kapitalistlerinin, Guçkov, Milyukov ve Geçici Hükümet'in Finlandiya, Kurland, Ukrayna ve diğerlerine karşı ilhakçı politikalarının etkisinde kalmayın! Bütün bu ulusların ayrılma hakkını kabul etmekten korkmayın! Uluslar Büyük Ruslarla birlik fikrine zor yoluyla değil, gerçekten gönüllü ve gerçekten özgür bir anlaşmayla kazanılmalıdır ve bu da ancak ayrılma hakkının kabulüyle *mümkündür*

Pravda, Sayı 46, 2 Mayıs 1917;
Collected Works, C. 24, s. 335-338.

GEÇİCİ HÜKÜMET'İN AÇIKLAMASINA İLİŞKİN TEZLER

Mayıs 1917

Tezler

1) İlhaksız barış = sermayeye karşı dünya devrimi.

2) Antlaşmanın gözden geçirilmesi = ya bir komedidir, ya da sermayeye karşı bir dünya devrimi.

'Müttefiklerle anlaşma yönünde adımlar.'

2 *yine*) Kapitalistlerin pohpohlanması: 'Müttefik ülke demokrasileri': Sınıf mücadelesinin tevil edilmesi.

3) Bütün toprak köylülere: Bu talep sermayeye karşı bir devrim olmadan, kapitalistlerle *zengin* köylüler arasında bir *güçbirliği*, bir *ittifak* yoluyla da gerçekleştirilebilir.

4) Bütün toprak *emekçi halka*: Bu talep sermayeye karşı bir devrim yapmadan gerçekleştirilemez.

5) Üretimin örgütlenmesi – Ya bir aldatmacadır (ve kapitalistler için daha fazla zenginleşmedir) ya da sermayeye karşı bir devrim yapmadan ütopyadır.

6) 'Askeri saldırı': Kitlelerin sergileyeceği muazzam devrimci şevk olmadan ütopyadır, bunun için de muazzam bir devrim, sermayeye karşı bir devrim gerekir.

7) Sovyetlerden çıkmak, Sovyetlere ihanet, *bürokrasiye* geçiş: 'Devlet denetimi', biz bunu *savunuyoruz*. Ama *kimin tarafından*? Denetimi uygulayan *kim olacak*? Bürokratlar mı? *Yoksa* Sovyetler mi?

8) Toprak sorununda Kurucu Meclis: *Şimdiden güncelliğini yitirmiştir*.

9) Sıfır güven, sıfır destek!

10) Daha da güçlü bir şekilde: *Proleter* çizgisinin açıklanması, bu çizgi ile *küçük burjuva* çizgi arasında ayrım yapılmalı.

ΣΣ=*Küçük burjuva yanılsamalar ve küçük burjuva uzlaşma bakanlığı*.

4 (17) Mayıs 1917'den sonra yazıldı;
ilk kez 1925'te *Lenin Miscellany IV*'te yayınlandı;
Collected Works, C. 36, s. 446-447

ARİFESİNDEYİZ

5 (18) Mayıs 1917

'Uzlaşmacılık' makinesi son sürat çalışıyor. Narodnikler ve Menşevikler alınteri dökerek didiniyorlar, yeni bakan listeleri hazırlıyorlar. 'Yeni' bir kabinenin arifesindeyiz...

Heyhat! Bu kabine çok da yeni olmayacak. Kapitalistlerin hükümetine, emperyalist savaşı destekleme rüzgârına kapılmış olan Narodniklerin ve Menşeviklerin şahsında birkaç küçük burjuva bakan eklenmiş olacak.

Artık daha fazla lafazanlık, daha fazla havai fişek, 'ilhaksız barış' konusundaki süslü laflarda ve bol keseden vaatlerde artış olacak, ama sözgelimi şu üç ülkenin, Almanya, Rusya ve İngiltere'nin gerçekleştirdiği *gerçek* ilhakları dürüstçe, eksik-

sizce ve hakikatten ayrılmadan sıralama konusunda bile en ufak bir arzu görülmeyecek.

Eski ve yeni kabinede yer alan baylar, soruyoruz size: Bir insan köylülerin kapitalistleri destekleyeceği ütopyasıyla (köylülüğün tamamı hali vakti yerinde köylülerden oluşmuyor), cephede bir 'saldırı' ('ilhaksız barış' adına) ütopyasıyla kendisini daha ne kadar kandırabilir?

Pravda, Sayı 49, 5 Mayıs 1917;
Collected Works, C. 24, s. 349.

"Rusya devrimi, somut anlamdaki proleter niteliğinden dolayı, önümüzdeki Avrupa devriminin 'girizgâhı'dır. Kuşkusuz bu yaklaşan devrim ancak bir proleter devrimi olabilir, üstelik kelimenin daha derin bir anlamında, yani içeriği bakımından da bir proleter, sosyalist devrim."

"Devrimi işçiler ve askerler yaptı, ama diğer devrimlerde de çoğu zaman olduğu gibi hemen burjuvazi ele geçirdi. Ezici çoğunluğu toprak sahipleri ile kapitalistlerden oluşan devlet Duması, Çar II. Nikola'yla anlaşabilmek için elinden gelen her şeyi yaptı."

"İşçi Temsilcileri Sovyeti gerçek hükümettir. Başka türlü düşünmek anarşizme kaymak olur. İşçi Temsilcileri Sovyeti'nde partimizin azınlıkta olduğu kabul edilen bir gerçektir. Kitlelere İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin mümkün olan yegâne hükümet olduğunu, dünya üzerinde Komün hariç bir benzeri daha bulunmadığını açıklamalıyız. Peki, ya İşçi Temsilcileri Sovyeti'nin çoğunluğu [savaşta] savunmacı tutum alırsa? O zaman, yapacak bir şey yok. Bize düşen çoğunluğun taktiklerinin yanlış olduğunu sabırla, inatla ve sistemli bir şekilde açıklamaktır."

"Şahsen, partimizin adını değiştirmeyi ve 'Komünist Parti' adını almayı teklif ediyorum. Halk 'komünist' deyince ne olduğunu anlayacaktır. Resmi sosyal-demokratların çoğu davayı satmıştır, sosyalizme ihanet etmiştir. Liebknecht geriye kalan tek sosyal-demokrattır."

"Bu savaş ancak uluslararası sermayeyle açıkça bağları kopararak sonlandırılabilir. Savaşı çıkaran bireyler değil, uluslararası mali sermayeydi. Uluslararası sermayeyle bağları koparmak kolay değildir, ama savaşı sonlandırmak da kolay değildir. Yalnızca tek bir tarafın savaşı sonlandırmasını beklemek çocukluktur, naifliktir..."

agora kitaplığı • 366

